

รายงานการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๑๕

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๕ นาฬิกา

ประธาน (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) : ผมขอเปิดการประชุมนะครับ วันนี้ทางฝ่ายเลขาก็ไปร่างหน้าที่ของรัฐธรรมนูญ เอาให้ถูกใจให้ได้ เชิญครับ

เลขานุการ (นายปกรณ์ นิลประพันธ์) : หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๔๙ รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งอาณาเขต และเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย ความมั่นคงแห่งชาติ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน อันนี้พิจารณาไปเมื่อวานแล้วครับ

ประธาน : มันควรจะเติมความเบื้องต้นอะไรสักอันหนึ่งไหมว่า ลองดูสิ

เลขานุการ : มาตรา ... รัฐต้องดำเนินการทั้งปวงอันนี้เป็นหน้าที่ของรัฐตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ให้ครบถ้วนตามกำลังความสามารถทางการเงินของรัฐ

ประธาน : คือเพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างหน้าที่ของรัฐกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ซึ่งเดี่ยวเขาจะมีบทบัญญัติอะไรทำนองนี้ที่บอกให้รู้ว่าอันนั้นเป็นไปตามสุดแต่แนวนโยบายของรัฐบาล แต่อันนี้ใครมาต้องทำ

เลขานุการ : ท่านประธานครับ จะเป็นการเงินการคลังไหมครับ

ประธาน : ดีไหมครับ เอาไหม เชิญครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ไม่ทราบว่ามีเมื่อสักครู่ที่ท่านเลขานุกรณ์ได้ถามว่า การเงินและการคลังเต็มแล้วนะ โอเคนะ

ประธาน : ตาต้องไว ๆ ครับในใจ เพราะใครพูดมันจะขึ้นมาทันที โอเคไหมครับ ทางอาจารย์ทั้งหลาย

นางกิริณา สุมาวงศ์ : ท่านประธานคิดว่าเรียบร้อย อันนี้ป้องกันไว้อย่างดี

นายประพันธ์ นัยโกวิท : กำลังคิดว่านอกจากทางการเงินการคลังนี่จะมีอันอื่นอีก หรือเปล่า กำลังนึกว่าถ้าเราใช้คำกลาง ๆ กำลังความสามารถของรัฐนี้จะทำให้กว้างขึ้นไหม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

นิชฎิกานต์ ๑/๒

ถ้าเขียนทางการเงินการคลังหมายความว่าจำกัดเฉพาะส่วนนี้ กำลังนี้กว่ามันอาจจะมีมากกว่านี้ หรือเปล่า

ประธาน : ก็สมมุติถ้าเรานึกถึงว่าแล้วกำลังคนละ ถ้ามีเงินก็ต้องไปจ้างคนมาทำ ไม่ใช่ขังมือขังเท้าบอกไม่มีคน ก็ไม่ได้ แต่ถ้าเงินมันไม่มีได้เท่าไรก็เท่านั้นนะครับสนใจ แต่อย่างอื่น ถ้ามันมีเงินมีทองมันก็แก้ปัญหาได้

นายศุภชัย ยาวะประภาช : ท่านประธานครับ เขียนอย่างนี้แปลว่าไปกู้เขามา ได้ไหมครับ

ประธาน : ก็แล้วแต่ถ้าสภาพการณ์มันกู้ได้ ซึ่งพอเวลาเราไปพูดถึงเรื่องการเงิน การคลังมันจะมีบทบัญญัติเรื่องนั้นอีกทีหนึ่ง ถ้ามันกู้ได้ก็ไปก็ไม่ได้ว่าอะไร ต่อไปนะครับ เชิญอาจารย์วุฒิสารครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ต้นไชย : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตกราบเรียนถามท่านประธานว่าพอเพิ่มตรงนี้แล้วในหน้าที่ของรัฐผมอ่านดูมันมีงานที่เป็นเรื่องของการ จัดบริการสาธารณะกับคน เช่น เรื่องการศึกษาสุขภาพ ผู้รับประโยชน์ คือตอนที่เราคิดกันก็คือผู้รับ ประโยชน์ซึ่งวันนี้จะมีทั้งคนไทยแล้วก็คนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ตรงนั้นเราต้องคิดไว้ใช่ไหมครับ ท่านประธานว่าเราจะเอาไว้ตรงไหนกับเรื่องของการรับประโยชน์ตามหน้าที่ของรัฐอันนี้ครับ ท่านประธาน

เลขานุการ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ ในหน้าที่ของรัฐโดยทั่วไป ที่เราบัญญัติไว้จะเป็นเรื่องที่รัฐจะต้องจัดให้กับบุคคลพลวงชนชาวไทยครับ ส่วนว่ารัฐจะต้องให้ ความช่วยเหลือหรือสงเคราะห์ผู้ไม่มีสัญชาติไทยซึ่งเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรหรือไม่ ฝ่ายเลขานุการได้ใส่ไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐตามมาตรา ๗๕ คือให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน แล้วก็พันธกรณีที่ผูกพันไว้เท่านั้น

ประธาน : บางเรื่องมันอาจจะไปถึงชาวต่างชาติ ลองตัวอย่างว่าการศึกษา ภาคบังคับเราจัดให้กับคนต่างชาติด้วยไหม

เลขานุการ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ จัดแต่ว่าจัดให้ตาม ๑. คือจัดตามกฎหมายการศึกษาภาคบังคับ

อันที่ ๒ ก็คือจัดตามพันธกรณีที่เรามีต่อระหว่างประเทศครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

นิชฎิกานต์ ๑/๓

ประธาน : คือถ้ากฎหมายการศึกษาภาคบังคับ บังคับกับชาวต่างชาติที่มาอยู่ในประเทศไทย ผมก็คิดว่าสมควรที่เราจะต้องจัดให้เขา แต่ถ้าไม่บังคับคนต่างชาติเราก็ไม่จำเป็นต้องไปจัด ที่นี้การศึกษาภาคบังคับเราใช้อะไร เราใช้เด็กไทยหรือผู้มีอายุไม่ถึงเท่านั้นต้องเรียนหนังสือ ลองดูสิครับ เชิญครับ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ ส่วนใหญ่ประเทศที่จัดให้ต่างชาติด้วยแล้วโดยเฉพาะในเรื่องของการศึกษาเขาจัดพวกนี้มันเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ พวก fixed cost แต่ว่าอะไรที่มันเป็นค่าใช้จ่ายแปรผันเขาจะไม่ได้จัดให้ ยกตัวอย่างเช่นถ้าสมุด หนังสืออะไรต่าง ๆ ใช้ของโรงเรียนอันนี้ก็จะได้ใช้ ค่าเทอมไม่ต้องจ่ายเพราะว่าเขาจ้างครูแล้ว ครูสอน นักเรียน ๒๐-๓๐ คน มันก็คือครูคนเดียวเหมือนกันใช้ลักษณะวิธีแบบนั้น แต่ว่าพวกอะไรที่มันเป็นค่าใช้จ่ายแปรผันอันนั้นเขาจะไม่ได้จัดให้ เพราะฉะนั้นพอเอาวิธีคิดแบบเดียวกันมาคิดในเรื่องของการรักษาพยาบาลอันนี้มันจะมีประเด็นที่จะจัดให้คนต่างชาติหรือไม่ เพราะว่าคนต่างชาติการรักษาพยาบาลมันไม่มีค่าใช้จ่ายคงที่ เพราะว่าการที่หมอรักษาคนไข้แต่ละคนมันมีค่าใช้จ่ายแปรผันเกิดขึ้นทันทีเลย เพราะฉะนั้นอันนี้พอเป็นเรื่องของบริการสาธารณสุขมันอาจจะจัดให้ชาวต่างชาติไม่ได้ ยกเว้นแต่เขียนไว้ว่าจะจัดให้อย่างไร โดยเฉพาะพวกจะเป็นแรงงานต่างด้าวหรือที่เขาเรียกว่าคนชายขอบคนที่อยู่ตะเข็บชายแดนอะไรพวกนี้ครับ ขอบพระคุณครับ

เลขานุการ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ ในกฎหมายการศึกษาภาคบังคับปี ๒๕๔๕ ใช้คำว่าเด็กเฉย ๆ ครับ ไม่ได้ใช้คำว่าเด็กไทย

ประธาน : เพราะฉะนั้นก็แปลว่าเราบังคับ เด็กเขมร ญวน ลาว ถ้าเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย ฉะนั้นเดี๋ยวก็ค่อยไล่ไปอันไหนที่จะเฉพาะคนไทยเราก็ใส่คนไทย เชิญครับ

นายธีรชัย ณ นคร : เมื่อสักครู่ผมไม่ค่อยแน่ใจ การศึกษาภาคบังคับนี้เฉพาะที่โรงเรียนของรัฐจัดหรือเปล่าครับ เอกชนก็อยู่ใช่ไหมครับ

ประธาน : การศึกษาภาคบังคับเขาก็ได้สตางค์ไปจากรัฐ เพราะรัฐให้สตางค์เขาอยู่แล้ว

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ อันนี้ดูนิยามไม่นับก่อนวัยเรียนใช่ไหมครับ ไม่นับก่อน ป. ๑ ใช่ไหมครับ แล้วผมเข้าใจว่าเราเคยคุยกันเหมือนกันว่ามันน่าจะจัดให้กับเด็กเล็กก่อนวัยเรียน แต่ถ้าเขียนอย่างนี้ก็ได้

ประธาน : อันนั้นก็ต้องเอาไปไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐ

เลขานุการ : ผมขออนุญาตให้ข้อมูลครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

นิชฎกานต์ ๑/๔

นายสุภชัย ยาวะประภาส : จะไม่ให้เป็นที่ให้ทำเลยหรือครับ

ประธาน : ตัวนี้เราแน่ใจได้ขนาดไหนว่าจะสามารถทำได้

นายสุภชัย ยาวะประภาส : เพราะผมก็ไม่แน่ใจเหมือนกัน แต่ว่าโดยข้อเท็จจริงโรงเรียนเด็กเล็กที่มันมีอยู่ตัวเลขน่าจะสัก ๓๐,๐๐๐ คน ตอนนี้อย่าง อบต. ก็เข้ามาช่วยตั้งเยอะแยะ แต่ข้อเท็จจริงก็คือว่าปัจจุบันรัฐหรือหน่วยงานของรัฐทำอยู่แล้วมันควรจะเขียนใหม่ครับ ถ้าข้อเท็จจริงคือรัฐหรือหน่วยงานของรัฐได้ทำอยู่แล้ว

ประธาน : อันนั้นถ้าอย่างนั้นอาจจะต้องเขียนอีกอันหนึ่งคือไม่พูดถึงเรื่องค่าใช้จ่าย จะเก็บหรือไม่เก็บก็แล้วแต่รัฐบาล แต่ถ้าบังคับเราบังคับไม่ให้เสียค่าใช้จ่าย

นายสุภชัย ยาวะประภาส : พอดีที่ผมทักนี้เพราะว่าท่านประธานเคยเปรยขึ้นมาซึ่งผมเห็นด้วยนะครับว่าปัญหาใหญ่คือเรื่องปัญหาของการศึกษา แล้วคราวนี้ท่านประธานเองก็ยกขึ้นมาว่าการศึกษาก็ต้องนึกถึงการศึกษาดั้งแต่ตอนที่ยังเป็นเด็กเล็ก คราวนี้ถ้าเป็นตั้งแต่ตอนที่เด็กเล็กและถ้าเกิดข้อเท็จจริงซึ่งอันนี้คงต้องไปเช็กนะครับว่าถ้าโดยข้อเท็จจริงแล้ว อบต. แล้วได้เข้ามามีส่วนตรงนี้อยู่แล้ว การเขียนลงไปก็ไม่น่าจะผิดกับข้อเท็จจริงปัจจุบันเท่าไร ผมก็เลยยกตรงนี้ขึ้นมา เพราะว่าถ้าเราจะให้ความสำคัญกับการศึกษาจริง ๆ มันก็น่าจะแปลว่ารัฐต้องทำไม่ใช่พึ่งกระทำ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ขออนุญาตเรื่องนี้นะครับท่านประธาน ตามรัฐธรรมนูญ สวีเดนในเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาแล้วก็การค้นคว้าวิจัย เขาบอกว่า all children เด็กทั้งปวงที่อยู่ภายใต้การศึกษาภาคบังคับมีสิทธิได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระบบการศึกษาสาธารณะก็พูดกว้าง ๆ ไว้ ไม่ได้พูดระบุไปว่าจะได้อะไรเพิ่มเติมหรือเปล่า

ประธาน : ลองศึกษาอาจจะยังไม่ใช่ภาษาการศึกษานัก

เลขานุการ : มาตรา ๕๐/๑ ในการจัดการศึกษา รัฐต้องดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษาก่อนวัยเรียนสำหรับประชาชนชาวไทย และการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งให้เป็นคนดี มีวินัย และสามารถศึกษาได้ตามความถนัดของตน

ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตให้ข้อมูล ในมาตรา ๖๒ ฝ่ายเลขานุการใส่ไว้ชนิดหนึ่งแล้วถ้าเอามาปนกันจะได้ใหม่ครับ

ประธาน : เชิญอาจารย์อุดมครับ

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

นายอุดม รัฐอมฤต : ผมเข้าใจว่าในมาตรา ๕๐ คำว่า ไม่เสียค่าใช้จ่ายประชาชน เวลาเขาอ่านแล้วเขาสับสนว่าโรงเรียนก็ยังมีค่าไปเก็บค่าใช้จ่ายบางเรื่องอยู่ ซึ่งมันทำให้พอเราไปเขียนอย่างนี้เหมือนกับมันอาจจะมีค่ากิจกรรม ค่าอะไรต่าง ๆ ผมคิดว่าถ้าเราจะระบุให้ชัดเจนไปในเรื่องว่าค่าใช้จ่ายอะไรที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายมันจะดีไหมครับ ผมมีความรู้สึกว่าคุณบอกไม่เสียค่าใช้จ่ายแล้วโรงเรียนก็เลยมีความรู้สึกที่ว่าไปเก็บมันขัดต่อที่รัฐธรรมนูญเราจะเขียน คือเฉพาะในส่วนไหน

ประธาน : ของเดิมที่มีปัญหาเพราะไปบังคับไม่ให้เก็บค่าใช้จ่ายไปจนถึง ๑๒ ปี มันก็เลยเกิดปัญหา แต่การศึกษาภาคบังคับถึง ป. ๔ หรือ ป. ๗ ไม่ค่อยมีปัญหา เพราะมันไม่มีค่าใช้จ่ายอื่น หนังสือก็ให้ ค่าแต่งตัวก็ให้ เขาให้หมดเลย แต่พอไปถึงตอนโตขึ้นที่จะเป็นปัญหา เพราะว่าดันไปใส่ ๑๒ ปีเข้าไป หรือจะระบุไม่เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษา

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ ประเด็นนี้ผมจำได้ว่าท่านประธานเองก็เคยยกตัวอย่างให้เราฟังว่าบางที่โรงเรียนอาจจะอยากจัด อย่างเช่น สอนภาษาอังกฤษหรือสอนภาษาอื่นให้ในโรงเรียนเพื่อที่จะเติมสิ่งที่โรงเรียนอื่นไม่ได้ทำอย่างนี้นะครับ ยกตัวอย่าง อย่างเช่นถ้าเขาเป็นโรงเรียนที่อยู่แถวชายแดนอะไรอย่างนี้เขาอาจจะอยากสอนภาษาอื่นบ้าง อะไรบ้าง มันก็แปลว่าถ้าให้เขาสอนอย่างนั้นเขาต้องเก็บค่าใช้จ่ายเพิ่มเขาก็เลยเก็บไม่ได้ อันนี้ผมไม่แน่ใจว่าถ้าเขียนอย่างที่ปรากฏบนจอโรงเรียนยังทำอย่างนั้นโดยเก็บค่าใช้จ่ายได้ไหมครับ

ประธาน : ถ้ามันเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาก็เก็บไม่ได้ แต่ถ้าค่าใช้จ่ายเพราะไปติดแอร์ให้อำนวยความสะดวกเรื่องอื่นก็อาจจะเก็บได้ แต่ผมคิดว่าถ้าในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาภาคบังคับไม่ค่อยมีปัญหา ปัญหามันอยู่ตรงที่ว่าครูมีไม่ค่อยพอ ครูไม่ค่อยดีพอตรงนั้นมากกว่า

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ขออนุญาตต่อนิดหนึ่งนะครับ ตอนนี้ถ้าตามมาตรานี้ provider อาจจะเป็นของส่วนกลางก็ได้ ท้องถิ่นก็ได้ เอกชนก็ได้ คราวนี้ provider สมมติถ้าเป็นเอกชนบางที่เขาจะสอนภาษาต่างชาติตั้งแต่ช่วงชั้นที่ ๒ แล้ว คราวนี้ถ้าอย่างนั้นมันแปลว่าเขาก็ต้องมีค่าใช้จ่ายในการจ้างครูพิเศษครับ อย่างเช่นจ้างคนที่มาสอนภาษาอังกฤษ จ้างคนมาสอนภาษาจีน คราวนี้แต่เขาจะจ้างได้ก็แปลว่าเขาต้องเก็บค่าใช้จ่ายได้ แต่ถ้าเราไม่让他เก็บค่าใช้จ่าย ครูเขาก็บอกว่าก็ดี ก็เลยไม่ทำ อันนี้ผมไม่แน่ใจว่ามันจะอย่างไรให้เขาให้อาจารย์ครูที่เขามีความตั้งใจอยากจะเติมทักษะบางอย่างให้กับนักเรียน โดยเฉพาะมันอาจจะเข้ากับบริบทเฉพาะของบางพื้นที่ เขียนอย่างไรให้เขาทำได้ซึ่งเขาอาจจะต้องทำโดยที่เขาต้องไปจ้างอาจารย์พิเศษมา อะไรมา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

นิชฎิกานต์ ๑/๖

ประธาน : ถ้าโรงเรียนเอกชนคงไม่มีปัญหา เพราะเวลารัฐจ่ายรัฐก็มีเงื่อนไขว่าคุณจะเก็บตามปกติไม่ได้ ส่วนพิเศษอะไรก็ยอม เหมือนกับพวกโรงเรียนสาธิตเขาก็ยอมให้เก็บทั้ง ๆ ที่เราเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญว่า ๑๒ ปีไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย แต่ว่าเขาก็อนุโลมให้โรงเรียนสาธิตจัดเก็บได้ แต่ว่าถ้าเป็นโรงเรียนของรัฐผมคิดว่าถ้ามีครูทำอย่างนั้นเขาก็คงใช้วิธีเรียไรเขาคงไม่เรียกเก็บ เพราะว่าถ้าเก็บหมดเด็กมันจะเข้าเรียนไม่ได้เลยมันก็จะยิ่งลำบากใหญ่

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ในทางปฏิบัติผมว่าครูเขาทำได้อยู่แล้ว เพราะว่าสุดท้ายเขาก็ต้องมีสมาคมศิษย์เก่า มีมูลนิธิ มีอะไรพวกนี้ แล้วก็เก็บในนามของพวกนั้นมากกว่า เพราะเขาก็ต้องหาออกอย่างอื่น เพียงแต่ผมเรียนถามเพราะไม่แน่ใจว่าการเขียนไปตรง ๆ กับให้เขาไปหาทางออกแบบนี้อันไหนมันดีกว่ากันนะครับ

ประธาน : ถ้าเขียนตรง ๆ แล้วโดนตีตายเลย แต่ผมคิดว่าเราลดลงมาเหลือการศึกษาภาคบังคับมันช่วยได้เยอะแล้วละ จริง ๆ เพราะว่าการศึกษานอกเหนือจากภาคบังคับไปแล้วมันต้องการค่าใช้จ่ายอย่างอื่นเยอะ เพราะฉะนั้นพอเราไม่ครอบคลุมไปถึงตรงนั้นเขาก็ไปเรียกเก็บเอาได้ พอตีพอร้ายเขาก็เก็บจากตรงนั้นมาโปะตรงนี้

เลขานุการ : ผมขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานให้เป็นข้อมูลครับ ในพันธกรณีตาม ICESCR บอกว่าเฉพาะการศึกษาขั้นประถมเป็น primary education ที่จะต้องเป็นการศึกษาภาคบังคับและจัดให้ทุกคนแบบให้เปล่า อันนี้ในกฎหมายไทยการศึกษาภาคบังคับไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะประถม มันคือประถม ๑ ถึงระดับปีที่ ๙ ก็คือ ม. ๓ ครับท่าน เพราะฉะนั้นเรากำหนดขอบของเราเกินกว่าที่พันธกรณีกำหนด เพราะฉะนั้นมันก็เลยลักลั่นกันเล็กน้อย แต่ของเขา require เฉพาะแค่ primary education เท่านั้นเอง

ประธาน : มันก็ขึ้นอยู่กับว่ารัฐไป คือรัฐตอนหลังกระทรวงศึกษาธิการห่อความสามารถอย่างสิ้นเชิงในการสอนให้เด็กเรียนหนังสือพื้นฐานได้ในเวลา ๔ ปี สมัยก่อนพวกครูจบ ม. ๓ ม. ๖ เป็นอย่างมาก แต่ขีดความสามารถในการสอนเด็กให้อ่านหนังสือ อ่านออกเขียนได้ คำนวณเลขเป็นอยู่ที่ ๔ ปี ๕ ปี รวมทั้ง ป. เตรียม หรือไม่เรียน ป. เตรียมก็ยิ่งได้ แต่ ๔ ปีอ่านหนังสือได้แล้ว แต่เดี๋ยวนี้พอส่งไปเรียนจนจบปริญญาโท ดอกเตอร์มากขึ้น ๆ ขีดความสามารถในการถ่ายทอด สอน ๙ ปีแล้วยังอ่านไม่ได้ เขียนไม่ได้ต้องไปจนถึงโน้นมหาวิทยาลัยปี ๑ เพิ่งจะไปเรียนวิชาสื่อสารภาษาไทย เขิญอาจารย์อภิวรรคครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

นิชฎิกานต์ ๑/๗

พลเอก อภิภูธร เจริญพานิช : ผมไม่แน่ใจว่าค่าใช้จ่ายในการศึกษานี้จะครบในการตีความ เพราะความหมายมันดูเหมือนจะกว้าง แต่ว่าในความเป็นจริงที่เบิกกันได้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลมาเลยคือค่าเล่าเรียน อย่างหลานผมเบิกได้ ๖,๐๐๐ บาท เป็นค่าเล่าเรียน แต่ว่าค่าคอมพิวเตอร์ ค่าว่ายน้ำ ค่าห้องแอร์ ค่าอะไรมันไม่เบิกไม่ได้ นะครับ อันนี้ไม่ทราบว่ามันอยู่ในค่าใช้จ่ายในการศึกษาหรือเปล่า

ประธาน : ก็เฉพาะภาคบังคับนะครับ ภาคบังคับทั้งหมดมันไม่เก็บสตางค์อยู่แล้ว

พลเอก อภิภูธร เจริญพานิช : แต่ทางโรงเรียนจะเก็บนะครับ ค่าคอมพิวเตอร์ ถ้าเป็นโรงเรียน bilingual สอนภาษาจะมีค่าครูสอนภาษาต่างประเทศอะไรอย่างนี้ครับ

ประธาน : การศึกษาไม่ใช่ภาคบังคับแล้ว ภาคพิเศษแล้ว คือโรงเรียนพิเศษเขาอมให้เก็บได้ อย่างเช่นโรงเรียนสาธิต เพราะฉะนั้นพวก bilingual มันยิ่งกว่าสาธิตอีก เพราะฉะนั้นก็เก็บได้ แต่พวกนี้เราเขียนไว้เป็นหลักการพอถึงเวลาทางปฏิบัติเขาก็ไปออกกฎกติกาตัวเองต่างหาก แล้วถ้ากติกานั้นมันทำทำเหมือนกับว่ามันต้องเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาก็จะมีคนตัวเอง นี่เราก็วางหลักไว้ให้เท่านั้นเอง ส่วนรายละเอียดว่าค่าดินสอจะได้จ่ายไหม เสื้อผ้าจ่ายหรือไม่นั้นก็เป็นเรื่องที่รัฐบาลแต่ละรัฐบาลจะไปดำเนินการ ลองดูมาตรา ๕๐/๑ ก็ได้

เลขานุการ : มาตรา ๕๐/๑ ในการจัดการศึกษา รัฐต้องดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษาก่อนวัยเรียนสำหรับประชาชนชาวไทย และการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งให้เป็นคนดี มีวินัย และสามารถศึกษาได้ตามความถนัดของตน

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ การศึกษาภาคบังคับนี้ตาม พ.ร.บ. ก็คือตั้งแต่ชั้น ป. ๑ ไปถึง ๙ ปี พุดง่าย ๆ ใช่ไหมครับ ที่นี้พอเรียนเขียน มาตรา ๕๐/๑ อันนี้ผมก็ชอบใจนะครับ เพราะว่ามันมีงานวิจัยค่อนข้างชัดเจนว่าการศึกษาก่อนวัยเรียนเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดที่จะไปต่อยอด อันนี้มีงานวิจัยชัดเจนและเขาบอกว่าตรงนี้สำคัญมากกว่าที่จะไปบังคับอันแรกด้วยซ้ำไป ที่ผมคุยกับนักการศึกษาว่า ที่นี้พอเราเขียนในลักษณะนี้หมายความว่าอันนี้ฟรี ไม่ฟรีครับ

ประธาน : แล้วแต่รัฐบาล

นายภัทร คำพิทักษ์ : แล้วแต่ใช่ไหมครับ แต่คือว่ารัฐต้องจัดให้มี แสดงว่าประชาชนชาวไทยต้องได้สิทธิที่จะได้เรียนอันนี้ของรัฐใช่ไหมครับ

ประธาน : แต่ว่าถ้ารัฐมีสตางค์เยอะรัฐก็จัดฟรี รัฐไม่มีสตางค์รัฐก็อาจจะเก็บบ้างก็แล้วแต่ เชิญครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

นิชฎกานต์ ๑/๘

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ตามมาตรา ๕๐ บังคับถึงโรงเรียนปอเนาะทางภาคใต้ด้วย
หรือครับ

ประธาน : ด้วยครับ การศึกษาภาคบังคับนะ โรงเรียนทุกอัน เราไม่ได้แยกศาสนา
เพียงแต่ว่าเราก็ไม่รู้ปอเนาะเขาเรียนหลักสูตรอะไร ถือเป็นการศึกษาภาคบังคับหรือไม่ แต่ถ้าเป็น
การศึกษาภาคบังคับมันก็อยู่ในข่าย อันนั้นอาจจะเป็นการศึกษาภาคบังคับของเขาก็ได้ถ้าเราไป
ยอมเขาเข้า

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ผมไม่แน่ใจว่าพอการศึกษาก่อนวัยเรียน
ตัวทำมันสำคัญหรือเปล่าต้องเรียนตามท่านอาจารย์ต่าง ๆ ก็คือว่าสามารถศึกษาได้ตามความถนัด
ของตนอันนี้ผมไม่แน่ใจว่ามันน่าจะอยู่ในระดับของที่เหนือขึ้นไป แต่ผมก็ไม่แน่ใจนะครับก็ต้องถาม
นักการศึกษาทั้งหลาย เพราะในระดับก่อนวัยเรียนมันต้องมีความถนัด

ประธาน : อันนี้มันหมายถึงการศึกษาทั้งปวง

นายภัทร คำพิทักษ์ : โอเคคือทั้งหมดนี้ใช่ไหมครับ

ประธาน : ทั้งหมด แล้วจริง ๆ มันก็ต้องมุ่งมาตั้งแต่ก่อนวัยเรียนนั่นละ เขาถนัด
ทางไหนก็พัฒนาเขาไปทางนั้น อย่าไปบังคับให้เขาเป็นไอ้สไตน์หมดทุกคน เชิญอาจารย์เจษฎ์ครับ

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ เนื่องจากมีคำว่า ดี อยู่ตรงนี้ ถ้าสมมุติว่า อย่างคนดี มีวินัย หรืออะไรพวกนี้เป็นอุปนิสัยในทางบวกของคนครับ ผมคิดว่าถ้าเกิดเราเขียนว่า การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาอุปนิสัย และสามารถศึกษาได้ตามความถนัดของตอนนี้ มันจะครอบคลุมไหมครับ ผมเกรงว่าพอมีคำว่า คนดี พอนึกถึงที่วันก่อน กลุ่มคนจำนวนหนึ่ง บอกว่า คนดีร่างรัฐธรรมนูญให้คนดีเพื่อที่จะทำให้คนเป็นคนดี ผมก็ไม่อยากจะให้มีคำนี้ออกมา

ประธาน : ของดีนี่ เขาว่าเราเป็นคนดี แล้วเราร่างรัฐธรรมนูญที่ดีเพื่อทำให้ คนทั้งหมดเป็นคนดี ก็ถูกแล้ว จะไปเถียงกับเขาทำไม เขายอมรับกันเองว่าตัวเองเป็นคนร้าย ก็ช่วยไม่ได้ ทำอย่างไรได้ก็เขาว่าตัวของเขาเอง เราก็คงไม่ได้ว่าเขา

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ มาตรา ๕๐/๑ ในช่วงแรก ถ้าผมฟังไม่ผิด ท่านประธานได้กรุณาบอกว่าที่รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาก่อนวัยเรียนสำหรับประชาชนชาวไทย อันนี้ที่มีคำว่า โดยไม่มีค่าใช้จ่าย ท่านประธานหมายถึงว่าเป็นเรื่องที่ไม่ได้บังคับว่าต้องให้เรียนฟรีใช่ไหม

ประธาน : ไม่ได้บังคับ ก็แล้วแต่รัฐบาลมีสตางค์ก็จัดให้เรียนฟรี แล้วแต่นโยบาย ของรัฐบาล คือของบางอย่างที่เราบังคับ ถ้าเราจะบังคับตายว่าเรื่องนี้เรื่องฟรี เราต้องแน่ใจได้ว่า เรามีปัญญาได้ทำอย่างนั้นจริง

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ที่นี่ยังนี่เมื่อกี้คุณภักดิ์ได้ยกงานวิจัยว่าเด็กก่อนวัยเรียน เป็นวัยสำคัญมาก ถ้าหากว่าไม่ได้เตรียมให้ดี สมมุติว่าอยู่ในท้องถิ่น โรงเรียนถ่ายโอน หรือโรงเรียนอะไร ก็ตามท้องถิ่นบางแห่งมีสตางค์เขาก็จัดให้ได้ บางแห่งไม่มีสตางค์ก็ไม่ได้จัดให้มีคุณภาพ และพอมารเรียน ภาคบังคับ ป. ๑ เด็กก็มาถึงท่านที่อาจจะเรียนฟรีก็จริง แต่การพัฒนาทางอารมณ์ สังคม สติปัญญา ด้อยกว่าคนอื่น อาจจะเสียศักยภาพของเขาไปหรือเปล่า ผมขอเรียนถามเฉย ๆ ว่าผมน่าจะเขียนไปใหม่ ในเรื่องของค่าใช้จ่าย

ประธาน : ก็ต้องขึ้นอยู่กับรัฐบาลที่เขาจะไปมีนโยบายแข่งกัน ซึ่งผมคิดว่า อันนี้ต้องไปหาสตางค์ ถ้าเขามีนโยบายจัดให้มีเรียนฟรี ซึ่งส่วนใหญ่มีทั้งนั้นเขาก็ต้องไปหาสตางค์มา แต่ถ้าเราเขียนตายตัวไว้ในนี้ไม่มีทางดิน ไม่มีทางออก บางกรณีอาจจะต้องเก็บบ้าง บางส่วน ไม่อย่างนั้นเขาจะเรียนกันอย่างซังกะตาย ถ้ายอมให้เก็บเดือน ๔๐๐-๕๐๐ บาท ก็อาจจะพอจ้าง คนมาดูแล แต่ถ้าบอกว่าฟรีก็จ้างคนมาสักคน แล้วก็รับเด็กสัก ๒๐๐ คน เด็กก็ยังแย่มากเลย ตัวนี้ผมคิดว่าเราก็อำไปบังคับ เราไม่สามารถจะรู้ล่วงหน้าได้ แต่เรื่องการศึกษาภาคบังคับ

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

ที่เราบังคับ เพราะว่าเมื่อกฎหมายไปบังคับให้เขาต้องมาเรียน รัฐก็ต้องจัดให้เขาเรียน ฉะนั้น รัฐก็ต้องจัดให้เขาแล้วไม่คิดสตางค์

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : อันนี้ผมเข้าใจแล้วครับ ที่นี้ตอนหนึ่งตอนสุดท้าย ในมาตรานี้ เมื่อที่มีการพูดถึงว่า ให้เป็นคนดี มีวินัย ไม่ทราบว่าคุณเดิมที่เราใช้ศัพท์คำว่า พลเมือง ท่านประธานเห็นเป็นอย่างไร รัฐมุ่งพัฒนาให้มีความเป็นพลเมืองอะไรอย่างนี้

ประธาน : เราไม่ใช่คำว่าพลเมืองแล้ว

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ไม่ใช่คำนี้นะครับ

ประธาน : เชื้อใหม่เมื่อวานขึ้นมีคณะบุคคลคณะหนึ่งแล้วเขามายื่นข้อเสนอ อันหนึ่งที่รุนแรงที่สุด ก็คือกรุณาอย่าแยกใช้คำว่า พลเมือง ผมถามว่าทำไมฟังดูแล้ว เรากำลัง จะแบ่งอะไรสักอย่างหนึ่ง เขากลับคิดไปในแง่ที่ เราก็ไม่ทันได้คิด แต่บังเอิญที่ร่างมาแล้วยังไม่ได้ใช้เลย

เลขาธิการ : ท่านประธานครับ ขอเพียงนิดเดียวในกติการะหว่างประเทศว่าด้วย ปฏิญญาของ UN ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนใช้คำว่า everyone พอในมาตรา ๕๐/๑ เราใช้ สำหรับประชาชนชาวไทย จะแคบไปไหมครับ

ประธาน : ไม่แคบครับ ก็เราบังคับรัฐให้ต้องทำ ส่วนเราไม่ได้ห้ามรัฐจะทำ สำหรับชาวบ้าน จะเป็นพระเวสสันดรเมื่อไรก็ทำไม่ได้ห้าม แต่ที่บังคับสำหรับคนไทยนี้ต้องมี อันนี้เราไม่ได้ห้ามทำ เราบังคับไม่ทำ เพราะฉะนั้นเมื่อเวลาเราบังคับเราก็บังคับจำกัดจำเขี่ย เท่าที่จะเกิดประโยชน์ แต่พอมาตรา ๕๐ เห็นว่าเราไม่บอกว่าคนไทย เพราะกฎหมายเมื่อเราไป บังคับชาวต่างชาติเขาด้วย เราก็ไม่ใช่คำว่า คนไทย

เลขาธิการ : ผมยังคาใจอยู่เล็กน้อย กราบเรียนท่านประธาน คือผมเห็นด้วย กับพีภีพระก็คือว่าเริ่มจากอนุบาลก่อนและไปประถม คือภาคบังคับก็คือประถมและมัธยมต้น แต่ว่าชีวิตจริง ๆ ถ้าเราวาง universal education ให้กับคนทุกคนเป็นการศึกษาภาคบังคับไปแล้ว คือฟรีไปแล้ว แต่ที่นี้ก่อนหน้าที่จะเป็นการศึกษาภาคบังคับซึ่งคือประถมวัย ซึ่งเป็นเรื่อง ที่เป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุด logic ของผมถามตัวเองว่าแล้วเราไม่ควรให้ฟรีหรือให้เหมือน ๆ กัน

ประธาน : คือที่เราไม่เขียนให้ฟรีเพราะว่าเรา ๒๑ คน มีขีดความสามารถ ในการเงินการคลังพอที่จะบอกได้ใหม่ทั้งหมดใช้เงินเท่าไร จะไปเอาเงินที่ไหน เพราะฉะนั้น เมื่อเราไม่อยู่ในฐานะจะบอกอย่างนั้นได้ เราก็อย่าไปเขียนมัดคนอื่น แต่เรื่องบางเรื่องที่เราเขียนมัด เพราะเรื่องนั้นตายตัวไม่มีทางดัดอย่างอื่นเพราะกฎหมายไปบังคับ คือมีฉะนั้นจะกลายเป็นว่า

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เสาวลักษณ์ ๒/๓

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรา ๒๑ คนเป็นคนวางทั้งหมดในอนาคตของประเทศใครกระดิกไม่ได้เลย ซึ่งอย่างนั้นอันตรายมาก เราไม่น่าจะอยู่ในขีดความสามารถที่จะทำอย่างนั้นได้ เพราะฉะนั้นก็ต้องเปิด ไม่ได้ห้าม ถ้ารัฐมีสตางค์ก็ไปฟรีให้เขา พอถึงเวลาก็ไปหาเสียงเลือกตั้งแข่งกันสิ ถ้าเลือกผม ผมจะให้ฟรี ก็ไปแข่งขันกัน และในที่สุดก็แข่งกันให้ฟรีหมดทุกคน แต่ด้วยความรับผิดชอบของเขา ไม่ใช่ด้วยความรับผิดชอบของเรา เชิญครับ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ ในที่เขากำหนดไว้ก็คือการศึกษาระดับบังคับ compulsory education ประเทศส่วนใหญ่เขาใช้วิธีเริ่มจากอายุ คืออายุที่เขาถือว่าเป็นอายุในวัยเรียน คือตั้งแต่อายุ ๖ ปี ประเทศที่ให้สูงสุดเขาให้ถึงอายุ ๑๘ ปี ตั้งแต่ ๑๖ ปีถึง ๑๘ ในส่วนนั้นจะเป็นการศึกษาในรูปแบบไหน เขาแยกออกเป็น ๓ ลักษณะ ลักษณะแรก ก็คือว่าเป็นการศึกษาที่รัฐจัดให้ แบบที่ ๒ ทั้งการศึกษาที่รัฐจัดและเอกชนจัด เขาก็จะไปสนับสนุนในส่วนของเอกชน อันท้ายที่สุดอันนี้เป็นประเทศที่เขาให้เสรีค่อนข้างมาก แล้วเขาก็สนับสนุนสูงพวก home school เรียนที่บ้านเขาก็จะไปสนับสนุนให้ด้วย เพราะฉะนั้นเขาจะแยกกันเป็นแบบนี้ แล้วก็เขาไม่ได้กำหนดชั้นว่าเป็นชั้นอนุบาลหรือก่อนอนุบาล แต่เขากำหนดตามอายุครับ

ประธาน : ของเราก็กำหนดตามอายุเหมือนกัน

เลขานุการ : กำหนดชั้นครับ แต่ว่าให้เริ่มตั้งแต่ ๗ ขวบ

ประธาน : แล้วไปกี่ปีจะถึงจบชั้น

เลขานุการ : ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ครับ

ประธาน : ซึ่งแปลว่ามันแยกการศึกษาภาคบังคับไปต้อง ๙ ปี และในที่สุดก็เลยได้ความรู้เท่ากับ ป. ๔ ไม่ถึง ป. ๔ แต่สมัยก่อนครูเขาสอนอย่างไร ป. ๒ เราก็อ่านหนังสือได้นะ ไม่รู้พวกรุ่นท่านเรียนถึงไหนถึงอ่านหนังสือได้ ป. ๒ ผมอ่านหนังสือได้แล้วบ้านนอกด้วยของผมโรงเรียนวัดครับ ครูก็มีอยู่ ๒-๓ คน และพระเขามาช่วยสอนบ้าง

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ ขอประทานโทษ พอดีเจอเพิ่มอิสราเอลเขาให้ตั้งแต่ ๓ ขวบถึง ๑๘ ปี ครับ

ประธาน : อันนี้ก็แล้วแต่กฎหมายการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งเขากำลังให้ผมไปนั่งเขียนพระราชบัญญัติแผนการศึกษาของชาติ ผมก็ยังนึกไม่ออกว่าเราจะสู้รบตบมือกับกระทรวงศึกษาธิการได้อย่างไร

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

เสาวลักษณ์ ๒/๔

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานเรียนครับ เรียนถามอีกนิดหนึ่งคือคำว่า ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการศึกษา ตัวนี้มันกินความตรงไหน เพราะว่าผมดูในข้อมูลถึงที่ผ่านมา พอเราไปกำหนดว่าแค่รัฐจัดการศึกษาภาคบังคับฟรี ๑๒ ปี ปรากฏว่ามีเด็กจริง ๆ ของเราที่จบ อยู่ในชั้นตอนประมาณ ๘๐ เปอร์เซ็นต์แค่นั้นเอง อีก ๒๐ เปอร์เซ็นต์ถึงแม้จะบังคับไว้ ปรากฏว่า เขาหลุดออกจากระบบ เหตุที่เขาหลุดจากระบบมี ๒-๓ ปรากฏ อย่างที่สำคัญที่สุดใน ๒-๓ ก็คือเรื่องของความยากจน พ่อแม่ไม่สามารถให้เด็กอยู่ในระบบการศึกษาได้นานขนาดนั้น เพราะเขาต้องการใช้แรงงานและปัญหาความยากจนเป็นหลัก ค่าใช้จ่ายแม้กระทั่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เราคิดว่ามันไม่น่าจะมีปัญหา เช่น สมุด ดินสอ ก็มีปัญหารื่องนั้น ที่เหลือเป็นเรื่องความพิการ เรื่องโรงเรียนห่างไกลอะไรพวกนี้ ผมก็เลยไม่แน่ใจว่าอันนี้กินความขนาดไหนครับ

ประธาน : ผมคิดว่าคำว่า ค่าใช้จ่ายในการศึกษาที่อาจารย์ศุภชัยเป็นห่วง ผมว่า อย่าไปห่วงตรงนั้นเลย เพราะการศึกษาภาคบังคับเอาคืน ๆ เลยกว่าไม่เก็บค่าใช้จ่ายแล้ว ส่วนในทางปฏิบัติ จะไปหาทางออกอย่างไร ที่นี้ผมนึกว่าถ้าอย่างนี้แล้วตัวนี้เป็นวรรคสามได้ไหม คือเริ่มต้นมาก็เอาตั้งแต่ก่อนวัยเรียน รัฐต้องจัดทำ ๒. มุ่งถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และ ๓. พูดยถึงการศึกษ ภาคบังคับว่าไม่เก็บค่าใช้จ่าย ถ้าเอามาให้เองเอา ได้ไหม เอารวมเป็นมาตราเดียวกัน ลองอ่านใหม่ อีกทีหนึ่งครับ

เลขานุการ : มาตรา ๔๙/๑ ในการจัดการศึกษา รัฐต้องดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษาก่อนวัยเรียนสำหรับประชาชนชาวไทย การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาให้เป็นคนดี มีวินัย และสามารถศึกษาได้ตามความถนัดของตน

รัฐต้องจัดการศึกษาภาคบังคับที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงโดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย

ประธาน : วรรคสอง เขียนตัวนี้ไว้เป็นแนวทาง เพื่อใครไปเจอนักการศึกษาที่เขาจะมีอะไรที่คลุมได้มากกว่านี้หรือดีกว่านี้ค่อยมาปรับแก้ทีหลัง อันนี้เขียนเป็นแนวไว้ก่อน ไปได้ไหมครับ

เลขานุการ : มาตรา ๕๐/๑ ตัดออกครับ

ประธาน : มาตรา ๕๑ รัฐต้องจัดบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

อันนี้คือของเดิมที่เคยบอกว่าประชาชนย่อมมีสิทธิเสรีภาพในการรับบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตเรียนหาหรือว่า มาตรา ๕๑ นี้คือเราเขียนกลับว่าอันนี้เป็นหน้าที่รัฐ แต่ความจริงวันนี้รัฐไม่ได้จัดบริการสาธารณสุขเองทั้งหมดขั้นพื้นฐาน-----

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

แต่รัฐจัดงบประมาณผ่านระบบสุขภาพไปให้ประชาชนที่มีหลักประกัน ทีนี้พอเราเขียนว่ารัฐต้องจัด ถ้าตีความแบบแคบก็แปลว่า การบริการสาธารณสุขทั้งหมด รัฐต้องเป็นคนจัดทั้งหมด ซึ่งความจริง รัฐไม่ได้เป็น provider แต่รัฐเป็น facilitator ในหลายเรื่องคือการให้เงินครับ

เลขานุการ : มาตรา ๕๑ รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนชาวไทยได้รับบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง

ประธาน : ที่ผ่านมามีการใช้คำว่า ประชาชน แล้วเราหมายถึงชาวไทยแล้วใช่ไหม ลองทึ่งอย่างนี้ไว้ก่อน และไปเช็คดูว่าสอดคล้องกัน แต่ว่าตรงไหนที่เราจะมุ่งถึงคนไทยจะใส่ไว้ก่อน และเดี๋ยวค่อยว่ากัน

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธาน ตรรกะเดียวกันกับมาตรา ๕๑ เมื่อกี้เรื่องการศึกษาครับ ในวรรคท้าย รัฐต้องจัดการศึกษา ถ้าใช้ตรรกะเดียวกัน เมื่อกี้ผมนึกอยู่ในใจว่าแต่ไม่แน่ใจว่าถ้าเขียนอย่างนี้ใช้ ตรรกะเมื่อสักครู่ก็แปลว่าเฉพาะรัฐเท่านั้นหรือเปล่าที่จัดได้ ซึ่งจริง ๆ แล้วก็มีโรงเรียนเอกชนเยอะแยะที่เขาจัด ถ้าจะใช้ตรรกะเดียวกันใช้ภาษาให้เหมือนกัน จะดีไหมครับ

ประธาน : ตัวนี้จะ ๒ อัน รัฐต้องดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษา

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ผมหมายถึงวรรคท้าย วรรคที่ ๓ ตรงที่เป็นการศึกษาภาคบังคับ เพราะการศึกษาภาคบังคับเอกชนก็ทำเยอะครับ

ประธาน : เวลาเราพูดถึงบุคคลทั่วไป เราใช้บุคคลใช่ไหม

เลขานุการ : รัฐต้องดำเนินการให้บุคคลได้รับการศึกษาภาคบังคับที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงโดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย

ประธาน : มันก็จะได้พุ่งไปที่คนด้วย มาตรา ๕๑ ไปได้ไหมครับ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ มาตรา ๕๐ เมื่อสักครู่นี้ ผมเข้าใจว่าเรามุ่งหมายจะให้เป็นคนไทยหรือเปล่าครับ คือตั้งแต่เริ่มมาตรา ๔๙/๑ พอมาถึงตรงท้าย รัฐต้องดำเนินการให้บุคคล มันควรจะเป็นประชาชนชาวไทยไหมครับ

ประธาน : อันนี้เราพูดกันแล้วว่า เมื่อรัฐบังคับชาวต่างชาติให้ต้องเรียนด้วย

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : เราก็ให้เขาได้เรียนด้วยใช่ไหม

ประธาน : ก็ให้ได้เรียนฟรีด้วยมาเป็นภาคบังคับ เพราะเอาเข้าจริง ๆ ทุกวันนี้เราก็ให้เรียน เพียงแต่ครูมักจะไปเล่นแง่ว่าต้องมีใบเกิด ใบอะไร แต่ถามว่าเวลาจะไปจับเขามา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

เสาวลักษณ์ ๒/๖

เพราะเขาไม่มีการศึกษาภาคบังคับ ดูไบเกิดใหม่ เพราะกฎหมายเราบังคับหมด เด็กถ้าอายุเท่านี้แล้วยังไม่เข้าโรงเรียน จับหมดไม่ว่าสัญชาติอะไร เข้าเมือง ชอบหรือไม่ อันนี้จริง ๆ โรงเรียนต้องรองรับ แต่ก่อนหนักเขาถึงขนาดต้องมีบ้านเลขที่ แยกกระทรวงศึกษาเรา ไปนะครับ เชิญครับ

นายวรชิต สิงหเสนี : ตอนนี้ได้ผมได้ฟังท่านประธานสรุปอีกครั้งหนึ่ง ตรงมาตรา ๕๐ ซึ่งขณะนี้ได้เปลี่ยนเป็นวรรคสามของมาตรา ๔๙/๑ แล้ว ผมไม่แน่ใจถ้าอ่านไล่ไปตามลำดับแบบนี้คนจะเข้าใจตรงกันหรือไม่ ตรงที่ว่ามาตรา ๔๙/๑ เริ่มเรื่องการจัดการศึกษา รัฐต้องดำเนินการจัดให้มีการศึกษาก่อนวัยเรียน อันนี้คือเน้นก่อนวัยเรียน ซึ่งเราก็เข้าใจกันว่าสำหรับประชาชนไทยก็คือเฉพาะคนไทย แต่เมื่อต่อไปในวรรคสองและมาเจอวรรคสาม หลายคนอาจจะเข้าใจต่อกันมาหรือเปล่าว่า ประชาชนชาวไทย ถ้าเราแยกมาตราเหมือนเดิมนั้น clear ครับ คือมาตรา ๔๙/๑ เป็นเรื่องของก่อนวัยเรียน แล้วก็ชาวไทย และมุ่งทำอะไร และมาตรา ๕๐ เป็นเรื่องภาคบังคับ แต่ถ้ามาเขียนต่อกัน ในมาตราเดียวกันเป็นวรรคสาม ผมไม่แน่ใจว่าคนอ่านยังเข้าใจผิดคิดว่าเฉพาะประชาชนชาวไทยตามวรรคหนึ่งหรือเปล่าครับ

ประธาน : คือวรรคหนึ่งของประชาชนชาวไทยแน่ แต่สังเกตวรรคสอง วรรคสาม เราเริ่มใช้คำทั่วไปแล้ว ก็แปลว่าฝรั่งมังค่าที่ไหนมาเรียนกับเรานี่ เราก็มีเป้าหมายที่จะทำให้เป็นคนดี มีวินัย ศึกษาได้ตามความถนัดได้ทั้งนั้น อันที่ ๓ ก็คือฝรั่งมังค่าเราก็ให้เรียนฟรี ลักษณะก็จะเป็นอย่างนั้น

นายวรชิต สิงหเสนี : ผมเข้าใจตามอาจารย์ แต่คนทั่วไปมาอ่านจะมีความเข้าใจตรงกันทุกคนหรือไม่ ผมเป็นห่วงประเด็นนี้ครับ

ประธาน : จะให้แยกหรืออย่างไรครับ

นายวรชิต สิงหเสนี : ถ้าเอามาตรา ๕๐ เดิมมาเป็นมาตราใหม่ก่อนเลยจะดีไหมครับ เรื่องภาคบังคับระบุชัดเจนไปเลยว่าทุกคน แล้วก็เรื่องก่อนวัยเรียนค่อยมาเป็นเรื่องของประชาชนชาวไทย ถ้าอย่างนั้นผมคิดว่าอาจจะ clear ขึ้น แต่ถ้าคราวนี้เป็นอย่างนั้นแล้วว่าการศึกษาทั้งปวงควรจะมุ่งพัฒนาอะไรน่าจะอยู่ในวรรคแรกหรือไม่ครับ ขอขอบคุณครับ คือ logic ของผมเอาที่บังคับก่อนเสร็จแล้วอะไรที่แถมให้คนไทยใส่ทีหลัง จะเข้าใจง่ายขึ้นไหมครับ

เลขานุการ : มาตรา ๔๙/๑ การศึกษาทั้งปวง ต้องมุ่งพัฒนาให้เป็นคนดี มีวินัย และสามารถศึกษาได้ตามความถนัดของตน รัฐต้องดำเนินการให้บุคคลได้รับการศึกษาภาคบังคับที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงโดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษาก่อนวัยเรียนสำหรับประชาชนชาวไทยอย่างทั่วถึง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เสาวลักษณ์ ๒/๗

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

พลตรี วีระ โรจนนาค : สำหรับมาตรา ๔๘/๑ paragraph แรกกับ paragraph ๓ ผมเข้าใจ paragraph ๒ รัฐต้องดำเนินการให้บุคคลได้รับการศึกษาภาคบังคับอะไรก็แล้วแต่ บุคคลในที่นี้เมื่อก็อาจารย์พูดถึงว่ารวมทั้งชาวต่างประเทศอะไรต่าง ๆ ด้วยอย่างนั้นหรืออย่างไรครับ

ประธาน : ใช่ครับ

พลตรี วีระ โรจนนาค : เราจะสนับสนุนให้ชาวต่างประเทศ ใครก็ได้ที่มาอยู่ในเมืองไทยนี้ต้องเข้าการศึกษาภาคบังคับของเราอย่างนั้น

ประธาน : ก็กฎหมายเราเขียนอย่างนั้น กฎหมายภาคบังคับ เด็กจะอยู่ในประเทศไทย อายุเท่านี้ต้องมีการศึกษาภาคบังคับ ถ้าไม่อย่างนั้นพ่อแม่ถูกลงโทษ เพราะเราไปบังคับอย่างนั้น

พลตรี วีระ โรจนนาค : ฝรั่งเศสค่าเขมรอะไรต่าง ๆ นี้ต้องเข้าการศึกษาภาคบังคับทั้งหมด

ประธาน : แต่แทนที่จะเรียนโรงเรียนวัดอาจจะไปเรียนโรงเรียนคอนแวนต์ก็แล้วแต่เขา

พลตรี วีระ โรจนนาค : ที่นี้งบประมาณในการจัดการศึกษาพวกนี้ เราเก็บภาษีจากคนพวกนี้ด้วยหรือเปล่า หรือว่าเป็นงบประมาณจากคนไทยเท่านั้น

ประธาน : พ่อแม่ทำงานประเทศไทย เขาก็เสียภาษีให้เรา

ประธาน : เชิญภักดิ์ครับ

นายภักดิ์ คำพิทักษ์ : อันนี้ผมเข้าใจว่าจะจะเป็นไปตามปณิธานสากลที่เราตกลงกันเมื่อปี ๒๕๔๑ เพราะที่เราไปตกลงเรื่องสิทธิมนุษยชน เขาถือว่าการให้การศึกษาภาคบังคับ เป็นหน้าที่ของรัฐต่าง ๆ ที่จะต้องให้ เพราะฉะนั้นคนของเราไปอยู่ต่างประเทศเราก็ได้รับสิทธิ อันนี้เหมือนกัน ประเด็นถัดมา ผมคิดว่าเมื่อเราเขียนหมวดนี้เป็นหน้าที่ของรัฐ ผมว่าวรรคต้นน่าจะอยู่ท้ายเหมือนอย่างที่อาจารย์ทำตอนแรกถูกต้องแล้ว อันนี้ถ้าเราพูดถึงว่า ถ้าเป็นหลักประกาศอุดมการณ์ทางการศึกษา เขียนอย่างนี้ได้ แต่ถ้าเราไปเขียนเป็นหน้าที่รัฐ ผมว่ารัฐต้องอะไรอย่างนี้ ต้องมาบอก เสร็จแล้วสิ่งที่ต้องทำ ต้องเป็นไปตามนี้

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ประธานคะ ดิฉันคิดว่าท่านเริ่มต้นจากเหมือนเมื่อมีการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาให้เป็นคนดี แล้วก็มาวรรคสาม คือภาคบังคับ วัยเรียนก่อนแล้วค่อยภาคบังคับ มันน่าจะมี logic มากกว่า เพราะว่าอันแรกหมายถึงเป้าหมายการศึกษา พัฒนาคนดี มีวินัยสามารถได้ศึกษาตามความถนัด อันนี้กว้างแล้วค่อยลงมาที่ก่อนวัยเรียน แล้วค่อยมาที่ภาคบังคับ น่าจะเป็น sequence ที่มี logic ดี

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

เสาวลักษณ์ ๒/๘

ประธาน : ถ้าฟังอย่างที่ภักิระอธิบายน่าจะสมเหตุสมผล เรื่องนี้เป็นเรื่องที่เรา กำลังบังคับรัฐ เราก็มาว่ารัฐจะต้องทำอย่างนั้น แล้วเราจึงมาตบท้ายว่าคุณมาจัด คุณต้องทำให้ คนเป็นคนดี มีวินัย สามารถศึกษาได้ ตัวนี้ไม่ใช่เป็นตัวต้น ตัวนี้จะเป็นตัวบังคับตลบหลังว่า ที่เราบังคับมา ๒ วรรค ที่จัดให้มัน ต้องจัดให้ผลเป็นอย่างนี้ เพราะทั้งหมดที่เรา กำลังเขียน มาตราต่าง ๆ หน้าที่ของรัฐ ผมคิดว่าน่าจะใช้ได้แล้ว

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมเข้าใจว่าข้อความตกไปนิดหนึ่ง ผมว่า การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนหรือเปล่า พัฒนาใคร การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาให้เป็นคนดี มันต้องพัฒนาใคร คนยังเข้าใจว่าน่าจะเป็นผู้เรียนหรืออะไรให้เป็นคนดี หรือจะใช้คำว่าอะไรครับ

ประธาน : ผู้เรียนครับ

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านประธานครับ ในวรรคหนึ่งผมเข้าใจว่าที่หลายท่านยังติดใจที่เราใช้คำว่า บุคคล เพราะในหมวดสิทธิเสรีภาพเราใช้คำว่า บุคคล ทั้งสิ้น แล้วเราก็พบบอกว่าหมายถึงคนไทยก็เลยอาจจะไม่เข้าใจชัดแจ้ง ถ้าจะเปลี่ยนวรรคแรก รัฐต้องดำเนินการให้ เปลี่ยนคำอื่น ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษามันก็แปลเอาว่าเด็กทุกคนมันเด็กในประเทศไทยหรือเด็กต่างประเทศก็แล้วแต่นโยบายรัฐ เพราะใช้คำว่า บุคคล เดียวก็งنگันอีก

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ดิฉันคิดว่าก่อนวัยเรียนมันต้องมาก่อนภาคบังคับนะคะ เพราะมันเริ่มตั้งแต่เล็กเลยก่อนวัยเรียนตั้งแต่ปฐมวัยแล้วค่อยมาภาคบังคับ sequence ของมัน มันมีตรรกะมากกว่า

ประธาน : เมื่อสักครู่มันมาก่อนที่แล้ว แล้วตอนอาจารย์จุรีกลับไปคนอื่นเขาเปลี่ยนมาเป็นอันที่ ๒ แล้ว ตอนคนอื่นกลับเราย้ายกลับไปเดี๋ยวนั้นเขาตื่นแล้วกลับมาใหม่อีกนี้ผมย้ายจนทุกอันเคยอยู่ในลำดับ ๑ ลำดับ ๒ ลำดับ ๓ มาหมดแล้วทั้งนั้น เอานะไปได้แล้วคือเริ่มต้นการศึกษาภาคบังคับที่จะไม่เสียค่าใช้จ่ายจะได้บอกว่าส่วนอันอื่นเป็นทางเลือก เก็บก็ได้ไม่เก็บก็ได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : พวกที่เขามาทำงานเป็นเอ็นจีโอหรือว่ามาทำงานเป็นที่ปรึกษาทางต่างประเทศแล้วเขาก็มีโรงเรียนคนประเทศของเขานั้น ๆ จะถูกบังคับหรือเปล่าพวกประเทศสิงคโปร์ ประเทศเยอรมัน ประเทศฝรั่งเศส ประเทศอังกฤษ ประเทศอเมริกาพวกนี้

ประธาน : ถูกครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : เขาก็มีโรงเรียนของเขา

ประธาน : เขาก็ไปเรียนภาคบังคับของเขาอย่างไร

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : แต่ว่ามันอาจจะไม่ตรงกับของเรา

ประธาน : ไม่เป็นอะไร เวลาการศึกษาภาคบังคับเราไม่ได้บอกว่าใครต้องเรียนอะไรเราบอกเลยว่าแกต้องไปเรียนเท่านั้นปีเขาก็ไปเรียนอยู่ในโรงเรียน ถ้ามาเรียนโรงเรียนไทยหลักสูตรก็จะเป็นในเมืองไทย ถ้าเรียนในโรงเรียนฝรั่งหลักสูตรมันก็เป็นฝรั่ง เดียวนี้เด็กไทยก็ไม่ได้เรียนหลักสูตรไทย เรียนหลักสูตรฝรั่งกันทั้งนั้น เรียนหลักสูตรอังกฤษโน้น เด็กไทยเดี๋ยวนี้อาษาไทยพูดได้นิดหน่อย ภาษาอังกฤษกระพ่องกระแพร่ง ไปนะครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับ มาตรา ๔๘/๑ เมื่อสักครู่ที่เปลี่ยนให้เด็กนี้ะครับ อันนี้ภาคบังคับอาจจะเป็นไม่ใช่เด็กแล้วเป็นถึงเยาวชนแล้ว คือใช้คำว่าเด็กนี้เข้าใจจะเป็น

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

นิชฎกานต์ ๓/๒

เด็กเล็ก พอโตขึ้นไปแล้วเขาเป็นในกฎหมายเด็กและเยาวชนเขาถือเป็นเยาวชนไม่ใช่เด็ก เราใช้คำ
น่าจะจะเป็นบุคคลตามเดิมหรืออะไร

เลขานุการ : เด็กตามกฎหมายการศึกษาภาคบังคับหมายความว่าเด็กซึ่งมีอายุ
ย่างเข้าปีที่ ๗ จนถึงย่างเข้าปีที่ ๑๖ เว้นแต่เด็กที่สอบได้ชั้นปีที่ ๙ ของการศึกษาภาคบังคับ
แล้วเรียกเด็ก

ประธาน : จะเรียกเด็กหมด

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ภาคบังคับใช้ใหม่ครับ

ประธาน : พออายุ ๑๖ ปีแล้วเขาเลิกเลยใช้ใหม่ ไม่จบก็ไม่ให้เรียนแล้ว ไม่บังคับแล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อายุ ๑๖ ปีนี้ตาม พ.ร.บ. ศาลเด็กนี่เขาถือว่าเป็น
เป็นเยาวชนหรือเปล่า

ประธาน : คนละ พ.ร.บ. พ.ร.บ. การศึกษาภาคบังคับเรียกเด็กครับ ไปเถอะ
พอไปได้แล้ว ไม่อย่างนั้นเถียงคำว่าเด็กไปจนกระทั่งโตจนแก่ไม่อย่างนั้นไม่จบ

เลขานุการ : มาตรา ๕๑ รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนชาวไทยได้รับบริการ
สาธารณสุขขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง

ประธาน : อันนี้เราเน้นคนไทยแล้วครับ เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์บรรณรักษ์ผมกลับไปดูสิ่งที่พูดที่แล้วทำ
ในชุดอาจารย์บรรณรักษ์ดี มาตรา ๕๘ เขาใช้คำว่าบริการสาธารณสุขที่เหมาะสมอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ
ได้มาตรฐาน และได้รับสิทธิประโยชน์ด้านสาธารณสุขขั้นพื้นฐานอันจำเป็นอย่างเท่าเทียม
ผมว่าถ้อยคำเขาค่อนข้างจะกว้างขวางรัดกุมอยู่นะ คือพวกหมอเขามีอะไรของเขาจุกจิก ๆ อยู่
ซึ่งบางครั้งผมว่าพอเราไปเขียนอย่างเช่นเรื่องขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงเราได้แต่คลุม ๆ
แต่พอลงไปในรายละเอียด คือพวกหมอเขาคิดซับซ้อนมาก เพราะอย่างนั้นผมว่าการได้มาตรฐาน
ในทางสาธารณสุขผมว่ามันมีความหมายที่มันมีความจำเป็นอยู่ แล้วก็ความเท่าเทียมผมว่ามันก็เป็น
ปัญหาใหญ่ของทางสาธารณสุขที่มันเป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งถ้าเราได้เขียนถ้อยคำพวกเหล่านี้ใส่เข้าไปบ้าง
ผมว่ามันน่าจะทำให้การขยายความของคำว่ามีคุณภาพของเรามันมีความรัดกุมขึ้นสักหน่อยหนึ่ง

ประธาน : ผมคิดว่าที่เขาใส่เป็นคำของหมอแล้วหมอจึงโยงงบประมาณทั้งหมด
ไปไว้ที่หมอหมดคนอื่นเลยไม่ได้เลย กระบวนการ สสส. ตระกูล ส ทั้งหลายใช้ระบบนั้นมาแล้วก็
อ้างตัวนี้ เพราะฉะนั้นจริง ๆ สิ่งที่รัฐจะจัดให้ชาวบ้านก็คือสาธารณสุขขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพและ

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

ให้มันทั่วถึง เพราะถึงอย่างไรความทัดเทียมมันก็ไม่มีทางที่จะทัดเทียมกัน คนไปนอนห้องคืนละ ๒๐,๐๐๐ บาท กับห้องรวมมันก็ไม่ทัดเทียมกันอยู่ดี

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตท่านประธานเรียนหรือครับ คือพอเขียนลักษณะนี้แล้วต้องมีการให้ประชาชนชาวไทยได้รับบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ และทั่วถึง ตอนท้ายผมตั้งใจแต่ตรงประชาชนชาวไทย คือกำหนดให้เป็นหน้าที่เขาให้รัฐจัดให้มีบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานแล้ว เช่น สมมติจัดให้มีอนามัยในพื้นที่ พอเขียนอย่างนี้แล้วกลายเป็นว่า คนป่วยที่มา หรือคนที่ไม่สบายมาแต่ไม่ใช่ชาวไทย มันกลายเป็นเรื่องที่อนามัยจะปฏิเสธไม่รับรักษาหรือครับ เพราะปกติผมเข้าใจว่ามันน่าจะเขียนเป็นหน้าที่ที่รัฐจัดให้มีแล้วก็มีผู้มารับบริการก็คือผู้ที่เขามาขอรับบริการที่รัฐจัดขึ้น ในลักษณะนี้ผมเลยเกรงว่าเดี๋ยวพอไปถึงเวลาปฏิบัติ เวลารัฐไปทำหน้าที่จริง ๆ แล้วคนมาขอรับบริการสาธารณสุขเช่นในอนามัยพอบอกเป็นคนต่างด้าวไม่ใช่ปวงชนชาวไทยก็เลยไม่ให้บริการขึ้นมา

ประธาน : เขาก็โดนฟ้อง คือนี่เราไม่ได้เขียนกฎหมายรักษาพยาบาล เราเขียนรัฐธรรมนูญที่จะบังคับรัฐให้ต้องทำ สิ่งที่รัฐจะต้องทำสำหรับคนไทยก็คือต้องมีบริการสาธารณสุข แต่ไม่ได้ห้ามรัฐที่จะเอื้อเพื่อแผ้วไปถึงใครต่อใคร ไม่ได้ห้าม เพียงแต่ประชาชนชาวลาวจะแห่ขบวนมาฟ้องศาลรัฐธรรมนูญบอกว่าประเทศไทยไม่เคยเห็นจัดการสาธารณสุขไปให้คนลาวเลย อย่างนี้ฟ้องไม่ได้ แต่ว่าถ้ารัฐจัดให้ก็โอเคก็จัด

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ผมขออนุญาตนิดนะครับ เมื่อก่อนจะเข้าประชุมนี้ผมดูทีวีรัฐสภาที่เขาถ่ายทอดสภาขับเคลื่อนอยู่ มีแพทย์คนหนึ่งขึ้นไปพูดบอกว่าที่แล้วมามีคดีอาญาที่แพทย์พยาบาล ถูกจำคุกเพราะคำที่ว่าเป็นผู้ให้บริการ ขายบริการ เขารังเกียจคำว่าผู้ให้บริการนะครับ ท่านผู้เป็นแพทย์ลุกขึ้นมาขึ้นพูดอยู่ครับ ผมก็เรียนให้ที่ประชุมทราบไว้เท่านั้นว่าทางแพทย์พยาบาลเขาว่าไม่ควรจะใช้เขาว่าบริการสาธารณสุขและเขาเป็นผู้ให้บริการเขามองอย่างนั้นนะครับ เขาไม่ได้อยู่ในฐานะที่เป็นผู้ให้บริการ กราบเรียนไว้เท่านี้ครับ ขอขอบคุณครับ

ประธาน : นั่นก็เพราะความคิดโบราณของหมอ หมอนี่เขาคิดว่าเขาไม่ใช่คนชั้นเดียวกับพวกเรานะ เคยสังเกตไหมเวลาคุณไปหาหมอไม่ว่าคุณจะเป็นใครเขาก็เรียกนายแล้วเขาจะเรียกตัวเขาเองว่าหมอ เขาไม่เคยพูดครับ ผม หรือคุณอะไรเลย ผมก็นั่งนึกในใจเขาสอนคนกันอย่างไร แบ่งชั้นวรรณะกันเหลือเกิน ต่อให้เป็นหลายคุณนั่งอยู่นี่พอเวลาเจอหน้าคุณมันจะเรียกนายมีชัย แล้วมันจะเรียกตัวมันเองว่าหมอ ผมก็นึกมันสอนกันมาแปลกจนผมไม่ค่อยกล้าคบกับหมอเพราะว่า

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

กลัวผลออกไปเรียกเขาว่าคุณ ไม่เรียกเขาว่าหมอ ทีนี้อันนี้เรากำลังจะบังคับรัฐ ผมคิดว่าต้องเอาแต่เฉพาะที่มันพอสมควรหรือมีฉะนั้นถ้าจะเขียนให้ครอบคลุมให้หมดก็เอาไปเขียนในแนวนโยบายแห่งรัฐ แต่ว่ามันก็จะหายไป ตัวนี้ถ้าสาธารณสุขขั้นพื้นฐานบอยเข้าใจว่าเป็นสถานีนามัยหรือ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตท่านประธาน ความนี้รวมถึงสถานีนามัยด้วยนะครับ ตามกฎหมายคือบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานเรื่องอนามัยมันก็รวม

ประธาน : แล้วมันรวมถึงการรักษาไข้หวัด ปวดท้องเป็นอะไรพวกนี้ด้วยหรือเปล่า

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ก็รวม

ประธาน : รวมไข้ใหม่ ไม่ใช่เฉพาะสถานีนามัยอย่างเดียว โรงพยาบาลก็เป็นบริการสาธารณสุข

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : อันนี้อาจจะเป็นเรื่องของการจัดสถานที่พยาบาลให้มีขึ้น แต่บริการสาธารณสุขนั้นคือการดูแลขั้นพื้นฐาน ชีวิตประจำวันขั้นพื้นฐานให้เขาได้รับบริการ ได้รับการเยียวยาเบื้องต้น

ประธาน : เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : การสาธารณสุขขั้นพื้นฐานคือการสาธารณสุขระดับตำบล และหมู่บ้านที่เพิ่มขึ้นจากระบบบริการสาธารณสุขของรัฐ วิธีทำเขาใช้การส่งเสริมสุขภาพ มันจะมีอยู่ ๔ ตัวก็คือการป้องกันโรค การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสภาพ ปัจจุบันนี้ที่เขาทำอยู่เขาเอาคนในท้องถิ่นร่วมกับรัฐ ภาครัฐเป็นคนทำ

ประธาน : แต่เวลาที่เรานึกถึงบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานนี้เราหมายถึงการรักษาพยาบาลเบื้องต้นที่ไม่ได้ยุ่งยากขนาดผ่าตัดสมองอะไรอย่างนี้คงไม่ได้ถึงขนาดนั้น แต่ว่าโรงพยาบาลปกติมันควรจะต้องมีอย่างทั่วถึง คือสามารถไปหาหมอได้ แต่ทีนี้เราจะเขียนอย่างไรถึงจะให้เข้าใจอย่างนั้น ส่วนที่พิสดารไปกว่านั้นถ้าจำเป็นจะต้องเขียนก็ไปเขียนในแนวนโยบายแห่งรัฐ ก็ไปว่า เชิญครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ถ้าเกรงคำว่าบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานมันเป็น technical term ของกระทรวงสาธารณสุขเขาเราก็ไปใช้คำที่มันตรงไปตรงมา ดีไหมครับ ได้รับบริการรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐาน คราวนี้มันก็ได้ติดสถานีนามัยเดิมที่เขาเปลี่ยนชื่อเป็นโรงพยาบาลประจำตำบลนี่ไม่ให้โอนไป อบต. มันจะได้ครอบคลุมไปเสีย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

นิชฎิกานต์ ๓/๕

เพราะไม่อย่างนั้นเดี่ยวคุณหมอทั้งหลายก็จะไปเอาบาลีเขามากางแล้วก็ไม่ได้ไปโรงพยาบาล เพราะเขาถือว่าเป็นแค่สถานีอนามัยอยู่ที่ตำบลเท่านั้นเองครับ

นายเจียรชัย ณ นคร : ท่านอาจารย์ครับ คือที่เราเขียนอย่างนี้ก็ดีครับ แต่ว่า ในส่วนของข้อเท็จจริงตอนนี้ที่มันปรากฏอยู่ในแต่ละพื้นที่คือถ้าในระดับของตำบล หมู่บ้าน มันก็จะมี อสม. ของกระทรวงสาธารณสุขลงไปทำหน้าที่ถ้าเป็นอาสาสมัคร ไปทำหน้าที่ในการดูแล อาจจะ เรียกว่าบริการขั้นพื้นฐานอยู่แล้ว แล้วก็กันเองตอนนี้ผมเข้าใจว่าทุกตำบลมันได้มีการ Up ศูนย์อนามัยเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไปเกือบหมดแล้ว มันเป็นการรุกคืบเข้าไปของ บริการของรัฐที่เข้าไปในพื้นที่แล้ว อย่างแถวบ้านผมขนาดอยู่ตรงแถวเมืองเอกก่อนเลยัดนาวังไป มันก็มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งเวลาไปต่างจังหวัด ในชนบทตรงที่เป็นศูนย์อนามัยเดิม มันก็เป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเยอะแยะไปหมดแล้วครับตอนนี้

ประธาน : ถ้าต้องเปลี่ยนเป็นอย่างนี้ ได้รับบริการสาธารณสุขและการรักษาพยาบาล ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง

นายธนาวุฒิ สังก์ทอง : ที่ผ่านมามีลักษณะนี้มันจะใช้การสาธารณสุข ขั้นพื้นฐานกับการป้องกันหรือระงับโรคเบื้องต้น โรคติดต่ออะไรพวกนั้นนะครับ คือมันไม่ได้พูดถึง บริการสาธารณสุขหรือการรักษาพยาบาลซึ่งมันอาจจะความไปถึงเรื่องของการมีโรงพยาบาล มีอะไรพวกนั้นไป .

ประธาน : ก็ต้องมี

นายธนาวุฒิ สังก์ทอง : อันนี้ในความหมายนี้จะให้เป็นลักษณะนั้นออกไปด้วย ไซ้ใหม่ครับ

ประธาน : คือการสาธารณสุขเบื้องต้นที่มีสถานีอนามัย มี อสม. มีอะไรพวกนั้น เขาก็มีไซ้ใหม่ อันนั้นก็ทั่วถึง แต่การรักษาพยาบาลมันยังไม่ค่อยทั่วถึงรัฐควรจะต้องมี แต่คำว่า ทั่วถึงไม่ได้หมายความว่ามืออยู่ที่หน้าประตูบ้านพอที่จะไปหากันได้

นายธนาวุฒิ สังก์ทอง : เรียนหารือ คือบริการสาธารณสุขเบื้องต้นผมเข้าใจว่า มันยังอยู่แค่ อสม. อะไรพวกนี้ แต่พอการรักษาพยาบาลมันกว้างขึ้นไปกว่าเดิม การรักษาพยาบาล มันมีทุกระดับไปถึงระดับสูง

ประธาน : คุณจจะรักษาพยาบาลระดับไหนก็แล้วแต่ แต่ต้องมีคุณภาพแล้วก็ไปให้ มันทั่วถึง เจ็บไซ้ได้ป่วยไปหาหมอได้

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

นิชฎกานต์ ๓/๖

เลขานุการ : ผมขออนุญาตกราบเรียนนิดเดียวครับ คือเมื่อตอนต้นท่านประธาน ได้กรุณาเติม มาตรา ๔๘/๑ จั่วหัวไว้ว่ารัฐต้องดำเนินการทั้งปวงอันเป็นหน้าที่ของรัฐตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ตามกำลังความสามารถทางการเงินการคลังของรัฐ เพราะฉะนั้นโดย logic แล้วรัฐสามารถทำได้เท่าที่รัฐจะมีความสามารถในการดำเนินการ เพราะฉะนั้นผมเข้าใจว่าท่านประธาน ก็เลยพยายามที่จะเขียนให้กว้างเข้าไว้ อะไรที่พอทำได้ที่เป็นหน้าที่ของรัฐซึ่งรัฐควรจะ provide ให้ประชาชนก็ควรจะต้องทำ เพียงแต่ว่าทำได้ครบมันจะได้แค่ไหน เพียงไรก็แล้วแต่สตางค์ ในกระเป๋าก็คงจะมีเท่านั้น

ประธาน : เชิญครับ

นายอัชพร จารุจินดา : คือที่ผ่านมาใช้คำว่าบริการสาธารณสุขอันเดียวแล้วรัฐเอง หรือกระทรวงสาธารณสุขเขาก็จัดเองว่าเป็นการบริการสาธารณสุขแบบ ๒ ระดับ คือระดับปฐมภูมิ กับระดับทุติยภูมิ เบื้องต้นที่ประชาชนชาวไทยได้รับคือปฐมภูมิถ้าหมอเบื้องต้นรักษาไม่ได้ก็ส่งต่อ นั่นคือสิ่งที่เขาทำตามรัฐธรรมนูญมาโดยตลอด เพราะฉะนั้นความจริงเราเขียนสิ่งที่รัฐธรรมนูญก็ทำ อยู่แล้วในปัจจุบัน เข้าใจว่าเขาเข้าใจครับ กระทรวงสาธารณสุขเข้าใจว่าทำ

ประธาน : จะใช้บริการสาธารณสุขเฉย ๆ ไซ้ใหม่ ถ้าเข้าใจก็เอา เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ คือเขียนไปเขียนมาตรงนี้มันจะ กลายเป็นว่าไม่มีความหมาย คืออย่างนี้ครับ คือมันมีคำว่าสาธารณสุขมูลฐาน เมื่อสักครู่เราใช้คำว่า สาธารณสุขขั้นพื้นฐาน มันมีมูลฐานขั้นพื้นฐาน ทีนี้วัตถุประสงค์ของเราคืออยากจะให้ประชาชน ได้รับสิทธิ ได้รับบริการการดูแลเบื้องต้นเมื่อเราเจ็บป่วย รักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วยขั้นต้นนะครับ ทีนี้ถ้าไปถึงระบบที่มันมีอยู่แล้วเหมือนท่านอัชพรพูดก็คือปัจจุบันมันมี ๓๐ บาท คือมันหมายความว่า ทุกคนมันไม่ได้ตกหล่นจากระบบ เรามีสิทธิที่จะไปรับบริการขั้นพื้นฐานที่ในนิยามของเราได้อยู่แล้ว แล้วก็ไม่ได้ตกหล่นไปแม้แต่คนเดียวเลยเพราะว่าตั้งแต่มี ๓๐ บาทมันก็ไปแยกใครที่ไม่อยู่ใน ประกันสังคม ไม่ได้อยู่ในของข้าราชการก็ไปอยู่ในหลักอันที่ ๓ ก็คือไปอยู่ใน ๓๐ บาทที่ว่านี่นะครับ เพราะฉะนั้นมันไม่มีปัญหาเรื่องการไปรักษาพยาบาลเบื้องต้นที่เราพูดถึง แต่ว่าถ้าเราจะพูดถึงให้ มาตรานี้มันมีความหมายมันต้องจำเพาะเจาะจงลงไปอะไรในบางอย่างของการสาธารณสุข ที่เราอยากเห็นที่มันเพิ่มขึ้นนอกจากการได้รับสิทธิว่าเมื่อเราเจ็บป่วยธรรมดาแล้วได้รับการรักษา เราก็ต้องมุ่งไปที่อะไรบางอย่างของอันนั้นที่เราคิดว่าเป็นหน้าที่ของรัฐที่อยากจะให้ได้ทำเรื่องให้กับ ประชาชน ให้ประชาชนยกระดับเรื่องของสาธารณสุขให้กับประชาชนให้ดีขึ้น ถือว่าเป็นบริการ

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

ที่ควรจะเป็นใช้ใหม่ครับ เพราะฉะนั้นคำอื่นที่ผมคิดว่าเดิมอยู่ในของอาจารย์บรรศักดิ์คือคำว่า มีคุณภาพหรือคำว่าได้มาตรฐาน หรือคำว่าจำเป็นอย่างเท่าเทียม มันคือจุดมุ่งหมายของเขาที่เขาจะ ยกขึ้น ทีนี้เราก็ต้องกลับมาดูว่าถ้าสมมุติว่าเราอยากจะให้มันจำเพาะเจาะจงจากที่เราได้รับไปอยู่แล้ว คือชาวบ้านได้รับไปอยู่แล้ว ตอนนี่คือมีหลักห้ามปฏิเสธในการรักษาพยาบาลด้วยคือเรียกว่า ถ้าเจ็บป่วยไปป่วยไปถึงส่งโรงพยาบาลห้ามปฏิเสธนะ ทั้งรัฐ ทั้งเอกชนต้องได้รับสิทธิอันนี้ ประชาชน ต้องได้รับสิทธิอันนั้น ก็มีคำประกาศของทางการแพทย์ออกมาหมดแล้ว เพราะฉะนั้นผมคิดว่า มาตรา ๕๑ ถ้าเราจะเขียนเราต้องเขียนให้มันเลือกเอาสักอันหนึ่งให้มันจำเพาะเจาะจงลงไปครับ อาจารย์

นายอัชพร จารุจินดา : ท่านประธานครับ อันนี้อาจจะเห็นค้านกับท่านภัทรระนิดหนึ่ง คือการเขียนแค่นี้มันบังคับรัฐ แต่รัฐจะทำอะไรแค่นั้นนั้นก็แล้วแต่รัฐบาลแต่ละยุคสมัย ถ้ารัฐบาล ที่มุ่งเน้นทางด้านนี้มากก็อาจจะจัดให้มากขึ้นกว่ารัฐบาลที่แล้วไม่ใช่เฉพาะแค่เบื้องต้นก็ได้ แต่อันนี้ คือผมเองเข้าใจว่าเป็นมาตราว่ารัฐอย่างไรเรื่องสาธารณสุขจะต้องดูแลนะ แต่ดูแลภายใต้ข้อจำกัด ทางการเงินหรืออะไรก็สุดแล้วแต่ แต่ถ้าทำได้มากกว่านั้นก็ทำไป แต่ถ้าเขียนจำกัดลงไปอย่าง ท่านภัทรระว่าบางทีเลยกลายเป็นว่ารัฐทำแค่นี้หมดหน้าที่แล้ว แต่ผมรู้สึกว่ารัฐมีหน้าที่ต้องดูแลประชาชน ไม่ให้เขาเจ็บป่วยไปจนตลอดชีวิต ถ้าทำได้ดีมากมันก็ดี คือถ้าไม่ยอมไปจำกัดอยู่ตรงนี้นะครับ

ประธาน : คือที่เดิมที่เขาเขียนละเอียดและคนร่างอยากให้รัฐทำอย่างนั้นทำอย่างนี้ แต่ว่าก็เขียนเอาไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อบังคับว่ารัฐต้องทำ ถามว่าจริง ๆ แล้วรัฐทำได้ไหม บางเรื่อง ก็ทำได้ บางเรื่องก็ทำไม่ได้เพราะเงินไม่พอ เพราะฉะนั้นมันจึงเหมือนกับผู้ร่างรัฐธรรมนูญเป็นคน กำหนดรายละเอียดของประเทศหมดเลย ซึ่งผมคิดว่าอย่างนั้นอันตราย สิ่งที่เราจะกำหนดได้ก็คือ พื้นฐานของที่ประชาชนพึงได้รับ พึงได้มีเท่านั้นเอง แต่ส่วนอะไรที่ดีไปกว่านั้นก็ต้องปล่อยให้รัฐบาล แต่ละรัฐบาลเขาไปทำ แล้วเขาก็แข่งกันด้วยเรื่องอย่างนี้ละ แทนที่จะไปแข่งกันเรื่องประชานิยม อย่างเดียวกันจะได้แข่งกันถึงเรื่องการบริการ การเน้นหนัก เช่น อาจจะทำต่อไปนี่เราจะผลิต หมอผ่าตัดชั้นยอดไปอยู่ประจำทุกจังหวัดอันนี้ก็เป็นนโยบายของเขา ถ้าสมมุติว่าคนเกิดบอกว่า อันนี้มันควรจะให้มีหมอผ่าตัดชั้นยอดอยู่ในโรงพยาบาลที่จังหวัดเลยมาเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ อย่างนั้น มันเท่ากับไปตัดสินเสียเองล่วงหน้า อันนั้นเราถึงพยายามจะลดพวกตรงนั้นออก เพราะว่าอันหนึ่ง ที่เขาคราวที่แล้วที่ฝ่ายข้าราชการไม่เอาเพราะพอเขาเห็นเขาบอกว่าเขาทำงานไม่ได้หรอกเพราะมัน ถูกบังคับไปหมดเลยแล้วใครมีอะไรก็ใส่ลงไป ๆ แล้วมันถึงจะเยอะ เพราะฉะนั้นวันนี้เราก็ต้อง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

นิชฎกานต์ ๓/๘

พยายามกลับไปสู่ที่เดิมคือรัฐธรรมนูญก็กว้างแต่หลักกลาง ๆ ว่ากว้าง ๆ ตอนนี้สมมุติว่าบางเรื่อง เราอาจจะอยากเห็นก็อาจจะไปใส่ในแนวนโยบายแห่งรัฐเพื่อให้เป็นทางเลือกก็อีกเรื่องหนึ่ง เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ คือผมเห็นด้วยกับท่านประธานและ ท่านอัครเสนาทนต์นี้พอมตรา ๕๑ เราเขียนอย่างนี้มันเป็นแนวนโยบายแห่งรัฐหรือมันเป็นหน้าที่ของรัฐ

ประธาน : หน้าที่

นายภัทร คำพิทักษ์ : หน้าที่ใช่ไหมครับ คือความรู้สึกของผมรู้สึกว่ามันต้องให้มีคุณภาพอย่างไรค่อยไปว่ากันใช่ไหมครับ คือผมไปนึกสมมุติว่าถ้าต้องแล้วไปบอกว่าทำให้ สมมุติว่าเราสนใจคำว่าเท่าเทียมอย่างนี้มันต้องไปทำงานอีกเยอะ แต่ถ้าสมมุติเราบอกว่าต้องแล้ว กว้าง ๆ ผมก็รู้สึกว่ามันเป็นเรื่องที่เขาต้องทำอยู่แล้ว

ประธาน : คุณภาพก็อย่างทั่วถึงคือสิ่งที่เน้น อาจจะเป็น keyword ไม่ใช่ว่าเลือก พรรคภาคนี้เลือกก็เลยสร้างโรงพยาบาลภาคนี้ อย่างนั้นไม่ได้ พอไปได้กรรมังครับ เชิญครับ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ขอบพระคุณครับท่านประธาน ท่านประธานครับ ในเรื่อง ของคำว่าอย่างทั่วถึงนี่อะไรพวกนี้ครับ คือในชุดคณะกรรมการพิจารณาการพดตอนไปรับฟังความคิดเห็น เขาก็บอกให้เข้าถึงได้โดยทุกคน คือมันจะมีคำอีกหลายคำทางฝ่ายเลขาฯ ลองไปเช็คดูก็ได้ครับ แล้วก็ท้ายที่สุดสรุปมาเป็น ผมจำไม่ได้ว่ามันจะมีคำเพิ่มอะไรอีกสักคำหนึ่ง ขอบพระคุณครับ

ประธาน : ทั่วถึงก็เป็นคำกลาง คือพวกนี้มันต้องการไปออกกฎหมายรายละเอียด การกำหนดนโยบายว่าจะทำอย่างไร ต่อไปนะครับ

เลขานุการ : มาตรา ๕๒ รัฐต้องจัดให้เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาสสามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมและสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้อย่าง สมศักดิ์ศรีเช่นเดียวกับผู้อื่น

นางกิริธนา สุมาวงศ์ : ท่านอาจารย์คะ กราบเรียนท่านคะ ใน version เก่า นั้น รู้สึกจะมีคำว่า สตรี อยู่ด้วยแต่ตอนนี้สตรีหายไปก็เลยอยากจะเรียนให้ขอเพิ่มสตรีเข้าไปด้วย ตามรูปแบบเก่าเพราะว่าเป็นความละเอียดอ่อนเหมือนกัน

ประธาน : คือพวกผู้ชายเวลาเขียนอันนี้เขาจะทิ้งสตรีเสมอ เพราะเขายกย่องสตรี อยู่ในที่สูง เขาไม่คิดว่าสตรีจะต้องมาให้รัฐต้องดูแลเป็นพิเศษเพราะว่าชีวิตมันทัดเทียมกันแล้ว

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

แต่ก็ไม่แปลกสตรีเองจะเป็นคนบอกให้เอามาใส่โดย treat สตรีเหมือนกับผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ซึ่งอย่างไร ๆ พวกผู้ชายก็ทำใจไม่ได้เพราะเรายกย่องสูงกว่ำนั้นจริง ๆ ตกลงจะเอากลับไปเทียบพวกนั้นใช้ไหม

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ คือได้เรียนขอไว้ว่าองค์กรสตรีเยอะแยะเลยหลาย ๆ กลุ่มเขาขอมาให้มีไม่น้อยกว่าเดิม ให้เท่ากับเดิม ถ้าดีกว่าก็ยิ่งดี แต่มีบ้างอาจขอถึงขนาดนั้นแต่อย่างน้อยไม่ให้น้อยกว่าเดิม เพราะฉะนั้นเป็นอะไรก็คือสตรีบางคนก็อาจจะเหมือนเด็ก เขาวนอะไรอย่างนั้นคะ ผู้พิการในประชากรครึ่งหนึ่งของประเทศมีสตรีที่ไม่มีปัญหาเยอะแยะแต่ว่าบางกลุ่มก็ยังมีปัญหา เพราะฉะนั้นเขาขอให้ใส่ไว้ อันนี้ก็เขาขอความกรุณาเพราะว่าไม่อย่างนั้นจะมีปัญหา เรา ๒ คนจะมีปัญหากับสตรีทั้งหลาย

นางกีระณา สุมาวงศ์ : ท่านประธานคะ เรา ๒ คนเป็นเป้านิ่งให้พวกสตรีทั้งประเทศ เพราะฉะนั้นเราก็จะพยายาม

ประธาน : บอกเขาสิ บอกพวกดิฉัน ๒ คนนี้ละ ไปสู้กับพวกบุรุษ ดุสิตพวกนั้นเห็นว่าพวกเรามีสถานะเป็นผู้พิกลพิการด้อยโอกาส ดิฉันไปสู้จนเอามาออกเพราะเราทัดเทียมกับผู้ชายแล้ว เมื่อชายหญิงทัดเทียมกัน เมื่อชายหญิงทัดเทียมกัน เมื่อผู้ชายไม่ได้รับการคุ้มครองทำไมถึงจะต้องไปคุ้มครองผู้หญิงซึ่งทัดเทียมกันและฐานดีกว่าด้วย ไปบอกเขาอย่างนี้เลยสิ บอกดิฉันนี่ละเป็นคนต่อสู้ให้เอาออก พวกผู้ชายเสียอีกใจร้ายจะเอาเราไปใส่ไว้เทียบเคียงกับผู้ทุพพลภาพ

นางกีระณา สุมาวงศ์ : ที่จริงเราก็อธิบายนะคะในบางเรื่องว่าไม่จำเป็นแล้วละ เพราะว่าหญิงและชายมีความเท่าเทียมกัน เพราะฉะนั้นเราไม่จำเป็นต้องเน้นสตรีเยอะ เขาบอกไม่ละตรงไหนที่มันเคยมีอยู่ก็ต้องอยู่อย่างนั้นละ

ประธาน : แปลว่ายังไม่พัฒนา

นางกีระณา สุมาวงศ์ : เราพัฒนาแต่บางคนเขาไม่ยอมนะคะ

ประธาน : นั่นสิ พวกที่ไม่ยอมคือพวกที่ยังไม่พัฒนา

นางกีระณา สุมาวงศ์ : ใช่ เขาก็ยังโดนเฝ้าอยู่เหมือนกัน แต่ว่าเราพยายามพัฒนาเขาแล้วคะ แล้วเดี๋ยวเขาก็คงจะดีขึ้นนะคะ

นางจรี วิจิตรวาทการ : คิดว่าหลักใหญ่ใจความคือว่าเขายังมีความรู้สึกว่าคุณหญิงไม่ได้เหมือนกันหมด ผู้หญิงที่มีโอกาสและเท่าเทียมผู้ชายมีเยอะแต่เขายังมีกลุ่มที่ถูกทิ้งอยู่ข้างหลังแล้วเขาอยากจะทำให้มีการคำนึงถึงกลุ่มที่ถูกทิ้งอยู่ด้านหลังให้เขามีโอกาส

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

บัญชีกานต์ ๓/๑๐

นางกีระณา สุมาวงศ์ : เขาถึงกับยกตัวอย่างประธานคณะว่าคณะกรรมการ
ในวุฒิสภายังมีเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาส แล้วทำไมเราอยู่ดีๆ
สตรีเราจะหลุดออกไปจากตรงนี้ ทำไมวุฒิสภายังเก็บชื่อสตรีไว้ในชื่อเวลาชื่อของคณะกรรมการ
แสดงว่าอย่างนี้เราก็ต้องว่ากันตามที่วุฒิสภาใช้หรือที่ ส.ส. ใช้ ส.ส. ก็ใช้เป็นชื่ออย่างนั้นะคะท่าน
ใส่สตรีลงไปด้วยระหว่างเด็กกับเยาวชน ๒ คน เป็นเป้าอยู่แล้วท่าน อาจารย์จूरีกับกีระณานี้เป็น
เป้านิ่งอยู่แล้วละ แล้วแต่ท่านจะพิจารณานะคะ แต่ก็ขอความกรุณาอะ

- ๔/๑

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ ผมว่าลองตัดดูใหม่ครับ ผมว่าร่างแรกเอาอย่างนี้เลย เป็นโอกาสที่เราจะลองขยายความคิดของเราว่า เราเอาออกเพราะเหตุผลที่เรายกย่องอยู่แล้ว แต่สมมุติว่าถ้าเขาไม่ยอมค่อยมาเติมทีหลังก็ได้ แต่อย่างน้อยต้องทำให้เห็นว่าการกรรมากรมีความคิดก้าวหน้าในการที่จะยกย่องสตรี

นางจรี วิจิตรวาทการ : ก็มีอีกข้อยกย่อง มีอีกข้อหนึ่งที่ให้สิทธิพิเศษกับสตรีบางอย่างไม่ต้องอยู่ตรงนี้

นายภัทร คำพิทักษ์ : คือแล้วแต่ครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : คือผู้หญิงที่ไม่มีโอกาส ถูกทุบตี ถูกรังแกก็ยังมีเยอะ

ประธาน : ผู้ชายก็โดนเยอะ

นางจรี วิจิตรวาทการ : คือดิฉันไม่ขัดข้องถ้าเราจะใส่ให้ผู้ชายข้อหนึ่ง ถ้ารู้สึกอย่างนั้นไม่ขัดข้อง ถ้าบุรุษและสตรีที่ถูก left behind ที่ถูกทิ้งอยู่ข้างหลังให้มีโอกาสดูแลเป็นพิเศษไม่ขัดข้อง

ประธาน : ซึ่งจริง ๆ ทุกคนได้รับการดูแล ใครถูกทำร้ายได้รับการดูแล ตามกฎหมายอยู่แล้ว แต่ว่ามาตรา ๕๒ เขาเขียนไว้ให้สำหรับคนที่ทุพพลภาพที่อ่อนวัยหรือด้อยโอกาสอย่างอื่น จริง ๆ ผู้หญิงรู้สึกว่าตัวยังด้อยโอกาสก็จะรวมอยู่ผู้ด้อยโอกาส แต่ผู้ชายเราไม่คิดหรือว่าผู้หญิงด้อยโอกาส เพราะที่จริงผู้หญิงสมัยนี้โอกาสสูงกว่าผู้ชายเยอะ ไปนั่งดูเวลาเข้ารับปริญญา ผู้หญิง ๗ โผล่ผู้ชายมา ๑

นางจรี วิจิตรวาทการ : ด้วยความหมั่นเพียรและพยายาม บุคคลผู้ด้อยโอกาสต้องพยายามเต็มที่เพื่อพยายามให้มีโอกาส เหมือนพวก emigrate พวกคนที่อพยพย้ายถิ่นจะเป็นกลุ่มที่พยายามมาก อันนี้เป็นความจริงเพื่อที่สร้างอนาคตที่ดีขึ้นให้กับตัวเอง อันนี้เป็นความจริงที่ดิฉันคิดว่าแต่เป็นเรื่องของจิตใจด้วย ถ้าไม่ใส่ใจไปมีความรู้สึกว่าคุณค่า ๆ เราไม่ได้คิดว่าเขายัง need ต้องการความช่วยเหลือบางอย่าง แล้วไม่ใช่ทุกคน เขาก็ยอมรับผู้หญิงต้องเยอะ มีโอกาสอย่างที่ท่านว่า ผู้หญิงต้องเยอะไม่ได้อยู่ในนี้ ดิฉันก็รู้สึกขัด ๆ ว่าทำไมต้องไปอยู่ที่พวกทุพพลภาพ และอะไรต่ออะไร แต่ว่าความต้องการของคนทำงานทางด้านนี้ รู้สึกว่าถ้ามีอยู่แล้วก็อุ่นใจว่าไม่ได้ถูกลืม ไม่ได้ถูกมองข้าม ไม่ได้ถูกละเลย เพราะเป็นเรื่องจิตวิทยาของคนที่ยังขาดโอกาสอยู่ ยังกลุ่มหนึ่งว่าตัวเองต้องต่อสู้เยอะ คนที่ไม่เคยต้องต่อสู้ไม่ค่อยรู้สึก

นายชาติชาย ฌ เชียงใหม่ : ผมคิดว่าเวลานี้เมืองไทย สตรีก็เก่งกว่าผู้ชายทุกด้านอยู่แล้ว เครื่องบินก็ขับแล้ว ถ้ามียานอวกาศ สตรีไทยก็จะขึ้นให้ดู แล้วผมกำลังนึกช่วยว่าจะเอาไปไว้ที่ไหน ถ้ามาอยู่ในมาตรานี้ สตรีก็กลายเป็น handicap ประเภทหนึ่ง ก็ใช่

นางจรี วิจิตรวาทการ : ดิฉันก็ไม่ได้ mind ที่มาอยู่ตรงนี้ขอมีอะไรขอขมา ถ้าไม่อยู่ อะไรตรงนี้ ขอมีอะไรขอขมา ขออะไรให้ผู้หญิงรู้สึกว่ารัฐธรรมนูญเอาใจใส่แล้วก็มองถึงกลุ่มผู้หญิง ที่ขาดโอกาส ผู้หญิงไม่ได้มีโอกาสเหมือนกันหมด ผู้หญิงตั้งเยอะเป็นเบี้ยล่างของสามี ของผู้ชาย อยู่ในครอบครัวที่พ่อเป็นใหญ่ ยังมีปัญหาเหล่านี้ ผู้หญิงถูกค้า ผู้ชายถูกค้ามนุษย์น้อยกว่าผู้หญิง ถูกค้ามนุษย์ ผู้หญิงถูกค้าเพื่อบริการทางเพศ ปัญหาเยอะผู้หญิงถูกทุบตีคะ ผู้ชายทุบตีผู้หญิง มากกว่า หรือผู้หญิงทุบตีผู้ชายมากกว่า ใช่ไหมถึงจะต้องเข้าโรงพยาบาลอะไรต่าง ๆ อันนี้เป็นความจริงทั้งนั้น ถ้ามีลูก ๒ คนแล้วยากจน จะส่งลูกชายเรียน หรือส่งลูกสาวเรียน อันนี้ติดพัน กับค่านิยมเดิม ผู้หญิงบวชไม่ได้ ผู้หญิงที่เขาอยากจะทำอะไร ก็ยังต่อสู้เป็นเรื่องภิกษุอะไรต่าง ๆ เพราะฉะนั้นมีความรู้สึกต่ำต้อย น้อยเนื้อต่ำใจ และมีความรู้สึกจะต้องมี statement อะไรบางอย่าง เพื่อประกันความรู้สึกว่าเราได้มองเขา เห็นความสำคัญเขา ไม่ได้ถูกมองข้าม ไม่ได้ถูกละเลย ไม่ได้ถูกทอดทิ้ง

นางกิริธรา สุมาวงศ์ : ท่านต้องเห็นใจ ๒ คนนี้ไม่ได้เป็นผู้หญิงแบบนั้น แต่เราต่อสู้ เพื่อคนที่ยังไม่ได้มีโอกาส เพราะฉะนั้นที่ดอกเตอร์จรีพูดมาเป็นความจริง คือผู้หญิงไทยส่วนใหญ่ ที่อยู่ต่างจังหวัดหรืออะไร ยังไม่ได้รับการดูแลอย่างดี เพราะฉะนั้นเอาเขาออกไปจะมีปัญหา แต่ใส่สตรี และผู้สูงอายุ ถ้าใส่ลงไปก็จะขอบพระคุณท่านมาก

ประธาน : ใส่ไปเถอะ แต่ว่าให้ไปบอกสตรีพวกผู้ชายที่ใส่ด้วยความขมขื่นใจ เพราะคิดว่าเป็นการดูถูกสตรี จะตามใจสตรี เพราะถูกสอนมาให้เชื่อฟังสตรีเป็นใหญ่อยู่แล้ว

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธาน ผมเรียนถามนิดหนึ่ง ปัจจุบันรัฐที่มีอยู่ คือมีคำว่า สตรีอยู่ ผมขอเรียนถามเป็นความรู้หน่อยว่า รัฐให้ความสำคัญคุ้มครองสตรีโดยอะไร ที่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญที่ปัจจุบัน

นางจรี วิจิตรวาทการ : มีกฎหมายที่มีสถานที่ให้ผู้หญิงไปเหมือนบ้านพักฉุกเฉิน สถาน OSCC ที่รักษาพยาบาลเวลาถูกทุบตี ถูกอะไรต่ออะไร

นายภัทร คำพิทักษ์ : มีกฎหมายออกมาหรือยังครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : มีคะ กฎหมายที่มีความรุนแรงต่อสตรีมี

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

เสาวลักษณ์ ๔/๓

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

ประธาน : รุนแรงในครอบครัว

นายภัทร คำพิทักษ์ : ที่นี้สมมุติว่าเราเขียนอย่างนี้แล้วผู้หญิงต้องให้รัฐคุ้มครองอะไรพิเศษ คือการผลักดันที่เราอยากจะทำให้เขาออกกฎหมายเพิ่มเติมหรืออะไรที่กลุ่มสิทธิสตรีเรียกร้อง

นางจรี วิจิตรวาทการ : อาจจะไม่ใช่กฎหมาย แต่ว่าอาจจะผู้ให้บริการต้องตระหนักถึง สมมุติว่าผู้หญิงถูกขู่ข่มขืนไปสถานีตำรวจ ถ้ารัฐธรรมนูญมีอย่างนี้ มันระบุงจะไม่ได้ไม่ต้องบอกว่าคุณกลับไปเถอะ เรื่องผิว เมีย ไกลเกลี้ย ไม่ต้องฟ้อง ไม่ต้องลงบันทึก ความรุนแรงก็จะทวีคูณขึ้นทำให้เขามีอะไรต่าง ๆ แต่ถ้ารัฐธรรมนูญเขียนไว้ แปลว่ารัฐให้การคุ้มครอง มันก็จะไปเสริมกฎหมายที่มีอยู่แล้วความรุนแรงในครอบครัวและเรื่องอื่น ๆ

นายภัทร คำพิทักษ์ : คือผมคิดว่าการเขียนไว้ต้องมีความหมายในทางปฏิบัติที่รัฐจะต้องทำอะไรสักอย่าง ผมเลยถามกลับไปว่าเมื่อที่ผ่านมา เราเขียนและออกกฎหมายอย่างนั้นไปหรือเปล่า ถ้ามีอยู่แล้ว เราก็ต้องดูว่าถ้าให้การคุ้มครองต่อไป สตรีเราต้องการอะไรมากกว่านั้นหรือเปล่า หรือว่าเพียงพอแล้ว ซึ่งผมคิดว่ากลุ่มอื่นมีปัญหาไม่น้อยกว่าที่อาจารย์จรีพูด ผู้ชายที่ถูก Harassment ถูกค้า ถูกเป็นวัตถุทางเพศ ผมว่าไม่น้อยกว่าผู้หญิงเลยที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

นางจรี วิจิตรวาทการ : น้อยกว่าแน่นอน

นายภัทร คำพิทักษ์ : เยอะแยะอาจารย์

นางจรี วิจิตรวาทการ : ค้าไปทำอะไรคะ

นายภัทร คำพิทักษ์ : เขาก็ไม่ได้มีกฎหมายที่รัฐให้การคุ้มครอง ผมพยายามนึกต่อไปว่าสมมุติว่าเราไปกำหนด มันจะต่างจากเดิมนิดหนึ่งอาจารย์ ตรงที่ว่าเราไปกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐ รัฐจะต้องทำอะไร เด็กยังพอนึกออก เยาวชนยังพอนึกออก ผู้พิการทุพพลภาพนี้ ยิ่งจะต้องนึกออกกว่าโดยเฉพาะผู้สูงอายุ เพราะว่าสังคมไทยกำลังเข้าสู่ผู้สูงอายุ เพราะฉะนั้นประเด็นของผู้สูงอายุ ผู้พิการ หรือผู้ทุพพลภาพ ผมว่าเป็นประเด็นหลักเลยที่รัฐจะต้องให้การคุ้มครองและจะต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ เพราะว่าสภาพสังคมกำลังจะไปแบบนั้น หรือที่เขามีการพูดถึงอารยสถาปัตย์ ที่ปัจจุบันผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพอยู่ในสังคมของเรามีปัญหามาก แต่ที่นี้พออันอื่นเรายังไม่ออก ท่านอาจารย์กรุณาบอกว่ามีกฎหมายความรุนแรงในครอบครัว มีตัวอื่นอีกไหม ผมคิดว่าจะเป็นการพูดกันด้วยเหตุผลที่ไม่ใช่ว่า

นางจรี วิจิตรวาทการ : มีกฎหมายอีกอันหนึ่งเพื่อความเท่าเทียมทางเพศคะ

ประธาน : แต่ว่าไม่ได้เกิดจากอันนี้

นายศุภชัย ยาวะประภาฯ : ท่านประธานครับ คือในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา อย่างหนึ่งแน่ ๆ ก็คือเรื่องของคดีผู้เสียหายเป็นผู้หญิง ตอนหลังเราถึงต้องรับผู้หญิงไปเป็นตำรวจ แล้วก็ในการสอบสวนคดีพวกนี้ก็ต้องมี ผมไม่ได้เข้าใจกฎหมายมากมาย แต่ก็รู้ว่าต้องมีพนักงานสอบสวนหญิงอยู่ด้วย อันนี้เป็น impact อันหนึ่งซึ่งผู้หญิงต้องได้รับการคุ้มครองมากกว่าผู้ชาย และผมว่าอันนี้เป็น impact ด้วย และบางเรื่องเวลาไปใช้บริการสาธารณะ อย่างเช่น ผู้หญิงท้องผู้ชายไม่ท้อง และเวลาผู้หญิงต้องทำหน้าที่ทางสังคมคือตั้งครรภ์ ต้องได้รับการคุ้มครอง ต้องได้รับอะไรต่าง ๆ ที่ต่างจากผู้ชาย จะมีอยู่ ๒-๓ case ที่นี้ที่ผมช่วยนึกในความจริงตอนแรกก็นึกว่าผมไม่เห็นด้วยว่าทำไมต้องใส่ผู้หญิง เพราะไม่อยากจะให้ผู้หญิงเป็นกลุ่มด้อยโอกาส แต่ว่าถ้านึกตามไปมีบางอย่างที่สรีระทำให้ผู้หญิงจำเป็นที่จะต้องได้รับการคุ้มครองมากกว่าผู้ชาย อย่างเมื่อกี้ที่ผมลองยกตัวอย่างนะครับ

นางกีระณา สุมาวงศ์ : ขอคุณค่ะ ขอเดิมนิดหนึ่ง

นายภัทร คำพิทักษ์ : ขอประธานโทษครับ มีสิทธิตัวหนึ่งที่เราดัดไปของชุดที่แล้วคือคำว่า แม่ ผมเห็นว่าอันนั้นดี สมมุติอย่างกรณีที่อาจารย์ว่า ใช้คำนี้ว่า เป็นมารดา จะชัดมากเลย สิทธิของแม่มีครับ ผมพูดถึงว่าสิ่งที่เราดัด สิ่งที่เราหายไปคือความเป็นมารดาหายไป ที่อาจารย์พูดถึงผมนึกถึงภาพออกเลย อันนี้ต้องได้รับการคุ้มครอง สมมุติว่ารัฐจะต้องเอาใจใส่ อย่างเช่นคำว่า สตรี กับคำว่า มารดา ๒ คำนี้จะต่างกันไหม หรือว่า มารดาจะรวมอยู่ในสตรีด้วย ผมคิดว่ามีอะไรบางอย่างที่ท่านอาจารย์พูด อันนี้ถ้าเราใส่คำว่า มารดา จะชัดว่ารัฐจะต้องมีต่อ

นายศุภชัย ยาวะประภาฯ : มารดา ยังคลุมไม่หมด อย่างคดีความผิดทางเพศ ผู้หญิงจะเป็นคนที่เสียเปรียบ ผมนั่งคุยกับผู้พิพากษา สมัยก่อนเวลาที่มีการสืบพยาน แล้วคดีที่มีความผิดทางเพศ ผู้หญิงจะเสียเปรียบมาก ๆ และตอนหลังเข้าใจว่าศาลเองก็บอกว่าห้ามถามแบบนี้ เกิดจากตรงจะรู้สึกอย่างไร ตอนหลังศาลก็ไม่ถามแบบนี้ผมว่าการคุ้มครองสตรีโดยเฉพาะในกรณีที่เป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับทางเพศ ผมต้องได้รับการคุ้มครองที่แตกต่างจากผู้ชาย

นางกีระณา สุมาวงศ์ : ขอคุณอาจารย์ศุภชัย นอกจากนั้นอยากจะเรียนถึงเรื่องการค้นตัวที่เราพูดต้องใช้ผู้หญิงในการค้นตัว แต่ว่าตอนนี้มีสตรีที่กระทำความผิดทางยาเสพติด เยอะมากและจำคุก มีปัญหาอยู่เหมือนกันที่ว่าห้อง หรือยังตั้งครรภ์อ่อนไม่รู้พอเข้าไปในคุก

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

ก็จะมีปัญหาในเรื่องของการแยกเด็กออกจากแม่ ท้องแล้วบางทีเด็กต้องไปนอนอีกห้องหนึ่ง แม่ก็ต้องนอนอีกห้องหนึ่ง อันนี้ก็มีความจำเป็นซึ่งกฎหมายยังไม่มี ซึ่งพระองค์ภาฯ ท่านก็พยายามที่จะศึกษาอยู่ว่าจะทำอย่างไร อันนี้ที่จริงเด็กกับแม่ต้องอยู่ด้วยกัน ท่านไม่เคยไปดู ห้องซังแออัดมาก ถ้าเบียดออกไปปั๊บ ลูกขึ้นไปเข้าห้องน้ำ ตื่นมาไม่มีที่นอนแล้วพอลับเข้ามาที่เดิม อันนี้เป็นสิ่งส่วนหนึ่ง ยังเป็นส่วนน้อย ผู้หญิงตอนนี้คือนักโทษอยู่ในเรือนจำเยอะมากทั่วประเทศ แต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับ ยาเสพติดจะเยอะมาก และตั้งครรรภ์เยอะมาก และติดเอดส์ก็เยอะมาก เพราะฉะนั้นการดูแลของเขาก็จะมีปัญหา เพราะว่าเด็กพวกนี้ก็จะขาดความอบอุ่นด้วย และไปอยู่ในพวกที่เป็นผู้ใหญ่ ๆ ซึ่งบางทีอาจจะจะมีปัญหาทางด้านนี้ ซึ่งอยากจะเรียนว่าอย่าตัดของเราออกไปเลย มาคิดได้ว่าอย่างไร เราคิดว่าสตรีคือเพศแม่ ก็ดูแลเขาไว้ก่อน แล้วก็ขอให้คิดว่าให้เขาพัฒนาจนถึงที่สุดให้โอกาสเขา เพราะอย่างไรใครก็บอกว่าสตรีในประเทศไทยมีสิทธิมากกว่าคนอื่น มากกว่าเพศชาย เอาเข้าใจจริง ๆ ในเรื่องของสรีระ ในเรื่องสุขภาพ ในเรื่องอะไรเราไม่ใช่เลย เรายังมีจุดด้อยอยู่เยอะมาก ก็อยากจะขอความกรุณาแล้วก็ขอขอบพระคุณคณะกรรมการทุกท่านที่จะช่วยสนับสนุนอาจารย์จุรี กับอาจารย์กัระณาจะได้เดินออกไปแบบยิ้ม ๆ ได้วันนี้

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ท่านประธานครับ เพื่อเนื่องจากเราคิดพิจารณาโดยรวมจากที่ทั้ง ๒ ท่าน ท่านศุภชัย ท่านกัระณา ท่านจุรี ได้อธิบายถ้าโครงสร้างประชากรของประเทศ โครงสร้างประชากรเป็นสุขภาพสตรีร้อยละ ๕๑ และในทุกครั้งในการยกร่างรัฐธรรมนูญ รวมถึงคราวที่แล้ว ปี ๒๕๕๗ ปี ๒๕๕๘ ชุดกรรมการ ประเด็นเรื่องสตรีเวลาไปรับฟังความคิดเห็น ประเด็นอย่างที่ท่านจุรี ท่านอาจารย์กัระณายกประเด็นขึ้นมาเป็นประเด็นที่ถ้าท่านสังเกตดูจากหลายสัปดาห์ที่ผ่านมายังไม่เคยมีประเด็นไหนที่มีการอภิปรายกันแบบนี้เลย ซึ่งฝรั่งก็บอกว่าอธิบายดูเดือด heat debate ก็จะมีอุณหภูมิมากขึ้นเรื่อย ๆ ทางในระดับระหว่างประเทศเขาก็จะพิจารณาในลักษณะนี้นะครับ ทาง UN เขาก็เลยออกเป็น resolution หรืออะไรอย่างนี้ คือสหประชาชาติเห็นว่าอะไรที่เป็นสิทธิพื้นฐานอันนี้ให้สุขภาพบุรุษ สุขภาพสตรี ผู้ชาย ผู้หญิงอะไรก็แล้วแต่ได้เท่าเทียมกันหมด แต่อะไรที่เป็น special protection ต้องได้รับการคุ้มครองพิเศษ สตรีอาจจะได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษ ผมก็เลยคิดว่าในข้อนี้ ถ้าหากเราเห็นพ้องต้องกันว่าในเรื่องของความคุ้มครองในลักษณะบางประการ เช่น เรื่องสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์สตรี ซึ่งประเทศต่าง ๆ เขาไปออกกฎหมายว่าด้วยสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์สตรีคือดูแลผู้หญิงเป็นกรณีพิเศษ นับตั้งแต่คลอดจนกระทั่งถึงเสียชีวิตไป เพราะว่าผู้หญิงมีความจำเป็นที่แตกต่างกัน เช่น สภาวะการตั้งครรภ์ สภาวะการมีบุตรนี้นะครับ

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

แล้วก็เรื่องของภาวะที่หมดประจำเดือนจะทำให้สุขภาพสตรีมีภาวะทางความคิด มีภาวะทางระบบประสาทต่าง ๆ ที่แตกต่างไปจากสุขภาพบุรุษ ในการดำรงชีวิตในสังคม ภาวะเสี่ยงภัยของสุขภาพสตรี แม้กระทั่งว่าเทียบกับกับบุคคลที่เรียกตัวเองว่าเพศสภาพ เขาก็ถือว่ามีความเสี่ยงมากกว่า เพราะฉะนั้นผมคิดว่าถ้าในเรื่องของความคุ้มครองนี้ ถ้าเขียนสตรีไว้เฉพาะ ผมคิดว่าอันนี้ก็จะสอดคล้องกับนานาชาติได้พิจารณาเอาไว้ แต่ว่าถ้าอะไรที่เป็นสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน เช่น ในเรื่องของการเลือกตั้ง ในเรื่องของการสมัครรับเลือกตั้ง ในเรื่องของการเป็นผู้แทนอะไรพวกนี้ เขาก็บอกว่ามันก็ควรเป็นสิ่งที่เท่าเทียมกัน ขอขอบคุณครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธาน ผมดูว่าเรื่องนี้ผมเห็นด้วยถ้าจะใส่สตรีไว้ ผมยังติดใจคำว่า ผู้ด้อยโอกาสที่เราไปควรวรรวมไว้ทั้งหมด ทั้งที่จริง ๆ ผมยังเห็นว่าเรื่องของผู้ยากไร้ คนที่มีปัญหา น่าจะเน้นตรงนี้ด้วยไหม แทนที่จะทิ้งไว้เฉย ๆ ผมดูว่าคนที่อยู่ในสภาวะลำบากที่ผมมองว่าคนที่ด้อยโอกาสเราตีความไปแค่นั้น เพราะว่าบางคนอยู่ชนบท ไม่ได้อยู่ในเมือง ไม่มีไฟฟ้า น้ำประปาใช้ หรือเราตีความว่าด้อยโอกาส เป็นเกย์ เป็นตุ๊ด มุมนี้ถือว่าเป็นผู้ด้อยโอกาสด้วยไหมอย่างที่อาจารย์เจษฎ์ก็คืออยากให้เน้นคำบางคำที่มีลักษณะที่ตรงกับบ้านเรา ผมยังมีความรู้สึกเรื่องคนที่ฐานะทางเศรษฐกิจยังไม่ดี ผมยังคิดว่าตรงนี้น่าจะใส่ไว้ในรัฐธรรมนูญใหม่คือใช้คำที่มีความชัดเจน แล้วก็ตรงกับสภาพที่เราเป็น แต่คำว่า ด้อยโอกาส ผมก็ไม่ติดใจ เพราะคิดไว้รวม ๆ แต่ผมดูในรัฐธรรมนูญ ที่อาจารย์บรรศักดิ์ร่าง เขาจะใช้คำว่า ผู้ที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้ยากไร้และผู้ที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก จิตใจผมอยากให้มีคำว่า ผู้ยากไร้นี้อยู่ครับ

นางกีระณา สุมาวงศ์ : ประธานขอกราบเรียนนิดหนึ่ง คำว่า ผู้ด้อยโอกาสนั้นจริง ๆ มีนิยามของกระทรวง พม. พัฒนาสังคมมนุษย์ ดิฉันจำไม่ได้ แต่ว่าผู้ด้อยโอกาสนั้นก็เป็นผู้ที่ต้องได้รับสิทธิพิเศษเหมือนกันจากรัฐ ดิฉันจำไม่ได้ว่าผู้ด้อยโอกาสอยู่ในกลุ่มของคน ผู้ด้อยโอกาสที่ไม่สามารถทำกินได้เลย ไม่มีที่ทำกิน อันนั้นคือผู้ด้อยโอกาส ๑ ชนิด

ประธาน : ถ้าเราไม่เอาผู้หญิงเป็นผู้ด้อยโอกาสจะเสียหายไหม แต่เราให้ความคุ้มครองผู้หญิงเป็นพิเศษ ลองอ่านตรงนี้ดูสิ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : อันนี้ดีนะคะ

เลขานุการ : มาตรา ๒๗ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพ และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน หญิงมีสิทธิ

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

ได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษแตกต่างจากชาย อันเนื่องมาจากความแตกต่างทางสรีระของร่างกาย มันจะขัดกับบรรคหนึ่งหรือเปล่าครับ

ประธาน : อันนี้เป็นข้อยกเว้น

นางจรี วิจิตรวาทการ : ถ้าสมมุติว่าเราไปพูดถึงเนื่องมาจากอะไร ความแตกต่าง ก็คงไม่ใช่ทางสรีระของร่างกายอย่างเดียวใช่ไหม มีความแตกต่างทางด้านหลายอย่าง ถ้าบรรยายยาว ก็จะยาว ที่จริงทางด้านความคิด ความเชื่อประเพณีอะไรต่าง ๆ หลายอย่าง globalization

ประธาน : ทั้งหมดมาจากสรีระทั้งนั้น ความแตกต่างทางสรีระ

นางจรี วิจิตรวาทการ : เรานึกถึงแค่กาย แต่ที่จริงวัฒนธรรมของชายเป็นใหญ่ ที่สืบทอดมา ทำให้เราคิดว่าในโอกาสที่ผู้หญิงได้รับจากพ่อ แม่ ได้รับจากครู จากโรงเรียน

ประธาน : รวมความว่าผู้หญิงสมัครใจจะเป็นผู้ด้อยโอกาสมากกว่า

นางจรี วิจิตรวาทการ : ไม่ใช่อย่างนั้น ดิฉันเพียงแต่คิดว่าถ้าสมมุติว่าเป็นพิเศษ แตกต่างจากชายแค่นั้นได้ไหม ไม่ต้องไปพูดว่าอันเนื่องมาจากความแตกต่างทางสรีระในร่างกาย

ประธาน : มันไม่ได้เพราะเราบอกว่าชายและหญิงมีสิทธิที่เท่าเทียมกัน และจะบอกว่า หญิงมีสิทธิ ถ้าอย่างนั้นก็ต้องเขียนว่า ชายและหญิงมีสิทธิไม่เท่าเทียมกัน โดยหญิงมีสิทธิพิเศษกว่าชาย ซึ่งมันก็น่าเกลียดมาก

นางจรี วิจิตรวาทการ : ไม่ใช่อย่างนั้นค่ะ

ประธาน : ถามว่าทำไมถึงจะต้องให้ผู้หญิงมีสิทธิแตกต่างจากชายก็เพราะสรีระ ที่แตกต่างกัน

นางจรี วิจิตรวาทการ : คือถ้าสมมุติเราเขียนว่าจากชาย อันเนื่องมาจาก ความแตกต่าง เช่น ทางสรีระร่างกายอย่างนี้ก็โอเค

ประธาน : รัฐธรรมนูญเขียน เช่น ไม่ได้

นางจรี วิจิตรวาทการ : อาทิ ได้ไหมค่ะ

ประธาน : อาทิก็คือเช่น

นางจรี วิจิตรวาทการ : มันหมายถึงรวมหลาย ๆ ประเด็น

ประธาน : คือจะบอกว่าเนื่องจากมาจากแตกต่างทางสรีระและจิตใจ ก็เหมือนดูถูก ผู้หญิงไป

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

นางจรี วิจิตรวาทการ : ไม่ใช่จิตใจ มาจากความเชื่อค่านิยมของสังคมที่สืบทอดมาหลายชั่วคน อันนี้ไม่ได้โทษใคร เราเชื่ออย่างนั้น ในโรงเรียนดิฉันเพิ่งทำงานวิจัยมาเรื่องหนึ่งในโรงเรียนเด็กผู้ชายเล่นอยู่บนสนามหมดเลย ผู้หญิงอยู่ชายขอบสนาม อันนี้ไม่ได้เป็นเพราะว่าใครเป็นอะไร แต่ด้วยความผู้หญิงอาจจะถูกสอนมาว่าอย่าไปเล่น เล่นแล้วดำ หรือผู้ชายเป็นใหญ่ และผู้หญิงก็มีพื้นที่น้อย ความเป็นผู้นำก็ลดน้อยลง มาถึงระดับชาติโตขึ้นมา ผู้หญิงก็ไม่ได้เป็น

ประธาน : แต่ทั้งหมดมันสืบสาวราวเรื่องไปเนื่องมาจากความแตกต่างทางรูปร่างทางสรีระ เพราะมีอะไรร่างกายไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นคนก็เชื่อว่าฟุตบอลเป็นเรื่องของผู้ชาย แต่เอาเข้าจริง ๆ ผู้หญิงไปเล่นฟุตบอลก็เล่นได้ คือในที่สุดก็ค่อย ๆ พัฒนาไป แต่ความแตกต่างทั้งหมดที่มีอยู่เนื่องมาจากสรีระของร่างกายไม่ใช่เรื่องของจิตใจ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ไม่ใช่เรื่องของจิตใจแต่เป็นเรื่องของความเชื่อค่านิยมที่เราสืบทอดมา

ประธาน : แต่ความเชื่อเราไปบังคับคนไม่ได้

นางจรี วิจิตรวาทการ : แต่ถ้าเขียนสรีระร่างกายเหมือนกับว่าเราเข้าใจแคบเกินไป

ประธาน : โอเค ถ้านึกว่าแคบเอาไปอยู่ที่เดิมแล้วกัน ไปเป็นผู้ด้อยโอกาสอย่างเดิม

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ผมคงไม่ไปแตะเรื่องสตรีหรืออะไรตรงนี้ ก็ให้เป็นไปตามที่ประชุมเห็นสมควร เมื่อสักครู่อจารย์อุดมพูดเรื่องของผู้ที่อยู่ในสภาวะความยากลำบาก ที่นี้ผมเข้าใจว่าภาษาอังกฤษมีคำอยู่คำหนึ่งคือ victims of crime คือคนที่ได้รับผลกระทบ อย่างเช่นคนไปติดยาเสพติด คนเป็นโสเภณีหรืออะไรที่พูดกันเมื่อสักครู่ หรืออย่างคนติดการพนัน ซึ่งพวกนี้ก็เป็นผลอาจจะมาจากนโยบายรัฐ หรืออาจจะมาจากสิ่งที่รัฐขาดการดูแลที่ดีพอ ตรงนี้เมื่อที่อาจารย์อุดมได้พูดคำว่า ผู้ที่อยู่ในความยากลำบากหรือตกในสถานะยากลำบาก ก็เลยมีความรู้สึกว่ก็นึกขึ้นคำนี้ขึ้นมา ก็เลยคิดว่าเป็นเรื่องหนึ่งที่รัฐให้การคุ้มครองดูแลหรือเปล่า กราบเรียนด้วยความเคารพครับ

ประธาน : ตกลงเอาอย่างเดิมใส่สตรีเข้าไปนะ

เลขานุการ : กราบเรียนท่านประธานครับ จริง ๆ ฝ่ายเลขานุการมาตรานี้วัตถุประสงค์คือทำให้คนที่มีความสามารถหรือผู้ด้อยโอกาสโดยภาพรวม สามารถใช้สิทธิเสรีภาพได้อย่างเช่นเดียวกับผู้อื่น เลยไม่ได้รวมสตรีเข้าไปด้วย ที่นี้ผมลองไปดูสตรีที่ท่านอาจารย์ก็ระดมแล้วที่ท่านจรีได้ยกขึ้นนะครับ ในรัฐธรรมนูญฉบับเก่า ๆ แล้วก็ฉบับที่อาจารย์บรรศักดิ์ได้ร่างขึ้นมาเขาบอกว่าเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและบุคคลในครอบครัวย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐ

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

ให้ปราศจากการใช้ความรุนแรง และการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม รวมทั้งมีสิทธิได้รับการบำบัดฟื้นฟู
ในกรณีที่มีเหตุดังกล่าว ในเรื่องของการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม เราได้รับรองไว้แล้วข้างต้น แต่ว่า
ถ้ายังขาดอยู่ก็คือการคุ้มครองให้ปราศจากการใช้ความรุนแรง รวมทั้งสิทธิการได้รับการฟื้นฟู
ในกรณีที่มีเหตุดังกล่าว เพราะว่าเขาเป็นเหยื่อได้มากกว่า ถ้าอย่างนั้นจะเป็นมาตรา ๕๒/๑ จะได้ไหมครับ

ประธาน : ไม่ได้ ถ้าไปเขียนเป็นลอย ๆ เป็นสิทธิก็เขียนได้ หรือจะเขียนเป็น
แนวนโยบายให้รัฐก็เขียนได้ แต่เขียนบังคับว่ารัฐต้องทำอย่างนั้นไม่ได้

เลขาธิการ : มีได้ครับ ผมเสนอว่าถ้าอย่างไรจะไปเติมไว้ตรงสิทธิหรือว่าอย่างไร

ประธาน : ถอดตรงนี้ไปไว้ที่สิทธิก็ได้ เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ มีสิทธิที่จะได้รับอะไรก็ว่าไป
ก็ลอย ๆ แต่เขียนไว้ดูดี กินไม่ได้

นางกิริณา สุมาวงศ์ : ผู้ด้อยโอกาสจริง ๆ คือคนที่ไร้ที่อยู่อาศัย ไม่มีที่ทำกินอะไร
อย่างนี้ เดินเร่ร่อน ที่ถุงยาว ๆ คือผู้ด้อยโอกาส และคนที่อยู่ห่างไกลที่ความเจริญไปไม่ถึง รวมทั้ง
คนที่ไร้สถานะ ซึ่งทางเหนือของเรามีคนไร้สถานะอยู่เยอะเหมือนกัน จริง ๆ เกิดในเมืองไทย
แต่ไม่มีใบเกิด ไม่มีอะไร ผู้ด้อยโอกาส

ประธาน : จะให้ตัดออกหรือครับ

นางกิริณา สุมาวงศ์ : ไม่ค่ะ เราต้องไปดูแลเขาจะทำน

ประธาน : ก็มันอยู่ ๆ แล้ว ตกลงจะให้ตัดอะไรบ้าง เอาออกไปไว้เป็นสิทธิเสรีภาพ
อย่างเดิมนะ แล้วจะใส่อะไรเราก็ใส่ลงไป

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธาน ผมยังรู้สึกว่เรื่องผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพ
รวมทั้งผู้ยากไร้ เห็นด้วยกับท่านอาจารย์ ผมว่าน่าจะเป็นสิ่งที่รัฐจะต้องทำเป็นพิเศษไหมครับ
เพราะว่าอย่างกรณีที่ผมได้เรียนไป ผู้สูงอายุเราเห็นชัดมากกว่าสังคมเรากลับไปทางนั้นแต่ว่า
รัฐไม่ได้ทำอะไรเลย ผมคิดว่า ๑๐ ปี หรือ ๑๕ ปี อันนี้จะมีผลรุนแรงมาก และอันที่ ๒ คือว่า
กรณีที่เป็นผู้พิการหรือทุพพลภาพ อันนี้ชัดเจนในสังคมเลยว่าเขาด้อยสิทธิและรัฐไม่ได้ทำอะไร
ให้กับเขาเลย ซึ่งผมคิดว่าน่าจะไปใส่ไว้ตรงนี้ น่าจะทำให้ดีขึ้นครับ

เลขาธิการ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธาน ผมเห็นด้วยกับคุณภัทร
ถ้าเป็นเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพ ผมคิดว่าตรงนี้ควรคงไว้ในส่วนของสตรี
เพื่อป้องกันให้ปราศจากการใช้ความรุนแรงอะไรต่าง ๆ ก็ไปไว้ตรงสิทธิไม่ได้หมายความว่าตัดทั้งมาตรา

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

ประธาน : ก็เอาจะใส่ยาว ๆ ก็ไปใส่ไว้ที่ตรงโน้นสิ ก็ยกไปใส่เสียทีเดียวก็เป็นสิทธิ

เลขานุการ : แต่ว่ารัฐต้องทำให้กับผู้ด้อยโอกาส

นายอัคร จารุจินดา : อันนี้น่าจะเป็นหน้าที่ของรัฐที่ดูแลคนในสังคม ตรงนี้น่าจะคงไว้ครับ

ประธาน : คือบทบัญญัติที่ว่าด้วยผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาสมันเคยมีคำว่า สตรี ใช่ไหม ตอนนี้อ่าคุณตัดคำว่า สตรี ออกไปจากมาตรานี้มันก็เท่ากับแยกเขาออกไปเขาก็รู้สึกไม่ happy ใช่ไหม คุณก็ใส่สตรีไว้ แล้วก็เอาไปไว้เสียที่โน้นจะได้ใส่อะไรสวย ๆ ลงไปได้อีก แต่ว่าถ้าเป็นบังคับหน้าที่รัฐมันก็ไปบังคับสวย ๆ อย่างนั้นมันบังคับไม่ได้ มันก็ทำได้แต่เฉพาะเท่าที่มันจำเป็น แต่ว่าเมื่อทำเท่าที่จำเป็นสตรีเขาก็ไปไม่ได้ แต่สตรีเขาอยากได้สวย ๆ วิธีอ้อมขอมที่ที่ดีที่สุดก็คือเอาไปไว้ในที่ที่มันเคยอยู่ เชิญครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับผมขออนุญาต หน้าที่ของรัฐที่ให้ความคุ้มครองพวกเด็กเยาวชนอะไรพวกนี้ผมยังเห็นว่าน่าจะอยู่ที่เดิม ส่วนสตรีที่มีสถานการณพิเศษและท่านอยากจะให้เป็นสิทธิอะไรของเขาก็เอาไปไว้ทางโน้นอีกต่างหาก

ประธาน : ก็ต้องไปทะเลาะกับ ๒ ท่านนั้นอีก เพราะผู้ด้อยโอกาสกับสตรีมันเคยอยู่ด้วยกันแล้วเขาก็บอกว่าถ้าเอาออกไปเมื่อไร เขาเดินไปข้างหน้าออกนอกห้องนี้ไม่ได้เราก็คงเห็นใจเพื่อนเรา

นางจุรี วิจิตรวาทการ : มิได้เป็นอย่างนั้นนะคะ ดิฉันคิดว่าที่จริงแล้วสตรี เด็กเยาวชน ไปด้วยกันได้ เพราะว่าเยาวชนทั้งหมด เด็กทั้งหมดก็เหมือนสตรี ไม่ได้ขาดโอกาสกันทั้งหมด ไม่ได้ด้อยโอกาสกันทั้งหมด เพียงแต่บางส่วนจริง ๆ แล้วรัฐต้องให้ความคุ้มครองกับทั้งหมดนี้ก็ได้เสียหายตรงไหน ดิฉันว่าถ้าอยู่ตรงนี้ได้ก็ไม่ใช่เป็นอะไร แต่ถ้าไม่อยู่ตรงนี้จะแยกออกไปก็ไม่ใช่เป็นอะไร เพียงแต่ต้องคำนึงถึงอะไรที่ให้สตรีเป็นพิเศษ ที่เมื่อสักครู่ท่านประธานเขียนดิฉันก็ว่าดี ไม่ได้ขัดข้องถ้าจะเดิมตรงนั้น เพียงแต่ว่าไม่ค่อยเห็นด้วยกับการที่ว่ามาจากสรีระอย่างเดียว เพราะดิฉันคิดว่าในวาทกรรมและปรัชญาหลักคิดเกี่ยวกับปัญหาของสตรีจะพยายามไม่เน้นว่าเป็นเพราะเรื่องสรีระอย่างเดียว เพราะว่าสรีระเป็นต้นเหตุอย่างที่ท่านว่าถูกต้องเลย แต่สรีระก่อให้เกิดวัฒนธรรม ความเชื่อ ความคิดอะไรหลายอย่างนะคะที่ถ่ายทอดจากชั่วคนไปชั่วคนจนกลายเป็นค่านิยมที่ฝังลึกในจิตใจของคนที่เราแก้ไม่ได้ เพราะฉะนั้นถ้าเราไปเขียนเป็นสรีระอย่างเดียวมันจะกลายเป็นว่าเราไป simplify เราไปทำให้มันง่ายเกินไปและเดี๋ยวหาว่ากรรมการไม่มีความลุ่มลึก

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

ในการเข้าใจปัญหาดิฉันก็เลยบอกว่าตรงนั้นไม่ดี ที่จริงที่ท่านเขียนไว้เห็นด้วยและมันก็ดี เพียงแต่ขอแค่ประเด็นนั้น แต่ถ้าจะแยกข้อนี้ออกไปก็ไม่ขัดข้อง แต่ความรู้สึกดิฉันเองคิดว่าเด็ก เยาวชน สตรี มันอยู่ใน category เดียวกัน อยู่ในประเภทเดียวกันไม่ได้ต่าง ส่วนคนยากจน ด้อยโอกาส ทุพพลภาพ ดิฉันคิดว่าเป็นอย่างนั้น อย่างที่ว่าอย่างที่ท่านพูดถึงว่าควรจะได้รับคุ้มครอง อีกประเภทหนึ่งเพราะว่าเขาขาดโอกาส เพราะฉะนั้นเราอาจจะมี ๒ มาตราได้ไหมคะหรืออย่างไร อันนี้ก็แล้วแต่ที่จะคิดกัน แต่ดิฉันคิดว่าคุ้มครองเด็ก เยาวชน สตรี จะคล้ายกัน เพราะว่าเด็ก เยาวชนโดยทั่วไปก็ไม่ได้ขาดโอกาสถึงขนาดนั้น แต่มีบางกลุ่มบางพวกที่เราจะต้องดูแลคุ้มครองเป็นพิเศษ เช่นเดียวกับสตรีบางกลุ่มบางพวกของสตรี ผู้สูงอายุก็ไม่ได้ขาดโอกาสทั้งหมด ผู้สูงอายุที่ร่ำรวยฐานะดีอาจจะรังแกลูกเต้าด้วยซ้ำไปเพราะว่าใช้มรดกทรัพย์สินมาข่มขู่ลูกก็มี เพราะฉะนั้นมันแล้วแต่ แต่ว่าผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพดิฉันเห็นด้วย ผู้ด้อยโอกาสประเภทต่าง ๆ ควรจะได้ความคุ้มครอง ซึ่งแยกจากกัน พอเราเขียนรวมกันไปหมดมันก็เลยเกิดความสับสน ดิฉันคิดว่ามันอาจจะต้องแยกเป็น ๒ ประเภทละ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตครับ ในรัฐธรรมนูญเมื่อปี ๒๕๕๐ เราก็มียุติบัญญัติไว้ที่ท่านอาจารย์จรีพุดในมาตรา ๕๒ วรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า เด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัวมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐให้ปราศจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติไม่เป็นธรรม คือคล้าย ๆ มันพ่วงกันมาอยู่เหมือนกัน ทีนี้เอาไปไว้ในส่วนสิทธิ ส่วนของแนวนโยบายแห่งรัฐก็จะขยายความมากขึ้นกว่านี้ไหมครับ

ประธาน : ก็เพื่อให้มีปัญหาน้อยที่สุด มาตราที่ท่านประพันธ์อ่านมาเมื่อสักครู่นี้ เขาเคยฟังความคิดเห็นแล้วผู้หญิงก็พอใจแล้ว ก็เขียนอย่างนั้นแล้วเอาไปย่ำอยู่ที่สิทธิเสร็จแล้วตัวนี้ ก็ไม่ต้องมี ก็เป็นสิทธิของสตรีที่เขาจะเขียนเอาไว้ ตัวนี้ก็ย้ายไปเสียมันก็หมดปัญหากันไป ย้ายไปอยู่ส่วนสิทธิ เดิมเขาก็เขียนมาอยู่ที่สิทธิเหมือนกันนะ

นายอัชพร จารุจินดา : สิทธิตรงนั้นคือให้ความคุ้มครองเด็ก สตรี เยาวชน เพราะว่าเป็นผู้ด้อยโอกาสที่จะถูกระทำความรุนแรงได้ แต่อันนี้เป็นเรื่องของการรัฐมีหน้าที่ดูแลพัฒนาคนพวกนี้

ประธาน : ก็มันมี ๒ อย่าง เหมือนกับที่เราเขียนสิทธิอะไรต่ออะไรไว้นั้นละ สิทธินั้นมันก็ก่อให้เกิดการเรียกร้องได้ แต่ไม่ใช่หน้าที่ที่ถูกบังคับของรัฐอย่างที่เราเขียน หน้าที่ที่ถูกบังคับอย่างที่เราเขียนนี้เราจะเขียนเฉพาะเรื่องสำคัญที่มันเป็นพื้นฐานที่รัฐพึงต้องทำ แต่ว่าอะไรที่เป็น

เรื่องที่รัฐจะทำตามแต่โอกาสอะไรนี่มันจะไปอยู่ ๒ ส่วน ส่วนหนึ่งก็คือสิทธิ อีกส่วนหนึ่งก็คืออยู่ที่
แนวนโยบายแห่งรัฐ คราวนี้อันนั้นมันเคยอยู่ในสิทธิก็เอากลับไปอยู่ที่สิทธิเสีย แล้วก็เขียนอย่างเดียว
กับที่เขาเขียนปัญหาที่ไม่เกิดทั้งในสถานที่ที่มันอยู่และในถ้อยคำที่มันมีก็เขียนไปอย่างเดียวกัน
ก็อย่าเอามาปนกับเรื่องหน้าที่ของรัฐ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตขอความเป็นรู้ว่าจะอย่างไรเมื่อสักครู่
ที่เสนอไปกรณีที่ท่านอาจารย์อุดมยกตัวอย่างเรื่องผู้อยู่ในสถานะยากลำบากผมก็ยกเปรียบเทียบ
เพราะว่าภาษาไทยไม่แน่ใจว่าเราบัญญัติคำนี้ว่าอะไร victimless crime มันควรจะมีหรือไม่มี
เพราะว่าท่านอาจารย์อุดมก็บอกว่าในรัฐธรรมนูญที่มีการล้มไปก็มีการบัญญัติในถ้อยคำตรงนี้ไว้
ผมเองก็ดูว่ามันมีเหตุมีผลเพราะไม่ว่าจะเป็นเรื่องของอบายมุข เรื่องอะไรที่ทำให้คนติดยาเสพติด
ติดการพนันหรืออะไรพวกนั้นนะครับ แล้วก็เหมือนกับเป็นผู้ป่วยทางสังคมรัฐก็น่าจะให้
ความคุ้มครองดูแล

ประธาน : ซึ่งมันก็เป็นเรื่องรัฐเขาก็ไปออกกฎหมาย เขาก็มีกฎหมายผู้ได้รับความเสียหาย
จากการกระทำความผิดทางอาญามันมีความกฎหมายของมันอยู่แล้วเป็นรายละเอียดของมัน
ซึ่งมันไม่ใช่เป็นสิทธิพื้นฐานที่ถึงกับจะต้องมากำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตนิดเดียวครับท่านประธาน คือเรื่องของ
ความคุ้มครองเด็ก เยาวชน และสตรี ในเรื่องของเนื่องจากความรุนแรงไปอยู่ในสิทธิผมไม่ติดใจ
อะไร เพียงแต่ว่าตรงนี้มีมันในอีกมิติหนึ่งคือรัฐควรมีหน้าที่ในการดูแลแล้วก็พัฒนาบุคคลเหล่านี้ให้อยู่
ในสังคมได้อย่างมีชีวิตที่ดีขึ้นอย่างเหมาะสม ซึ่งมันไม่ใช่เรื่องของการดูแลหรือคุ้มครองสิทธิ
แต่มันเป็นเรื่องของการที่จะดูแลและพัฒนาบุคคลเหล่านี้ให้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมและพัฒนาต่อไปได้
ไม่ว่าจะเป็นเด็ก เยาวชน หรือพวกนี้ในฐานะที่เขาเป็นผู้ด้อยความสามารถระดับหนึ่งที่เขาต้องการให้รัฐ
เข้ามาดูแล ซึ่งตอนนี้เดิมมันอยู่ในนโยบายแห่งรัฐ ตอนนี้เราคิดว่ามันเป็นหน้าที่ก็มาเขียนกันตรงนี้
ซึ่งคนละมิติกัน

ประธาน : เดิมอยู่ในนโยบายแห่งรัฐหรือ ถ้าอย่างนั้นก็ย้ายไปอยู่ที่แนวนโยบายแห่งรัฐ
อย่างเดิม ไม่ได้อยู่ในสิทธิหรอกหรือ คุณก็เอาไว้ไปในสิทธิกับแนวนโยบาย คืออย่าไปเปิดศึกหลาย
ด้าน เอาที่เขาทำมาแล้วนั่นละ เขาพอใจตรงนั้นแล้ว เขาผ่านการกลั่นกรองมาแล้ว

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับอย่างนี้จะได้ไหมครับ ไปดูรัฐธรรมนูญ
ปี ๒๕๕๐ ในส่วนเรื่องสิทธิ มาตรา ๕๒ เขาบอกว่า เด็ก เยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัว

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

มีสิทธิได้รับการคุ้มครองจากรัฐให้ปราศจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม ถ้ามีสิทธิได้รับการบำบัดฟื้นฟูในกรณีที่มีเหตุดังกล่าว คือผมว่าก็เอาอันนี้ที่เมื่อสักครู่ท่านก็ระดมกับท่านจूरีกกล่าวถึงผมว่ามันก็เป็นปัญหาสำคัญ เราก้เอาไปเติมไว้ในส่วนสิทธิ อันนี้เป็นความพอใจเดิมของกลุ่มสตรีที่มีอยู่แล้วถูกไหมครับ แต่ที่นี้หน้าที่ของรัฐซึ่งหลายคนก็มีความเห็นตรงกันว่ากลุ่มผู้สูงอายุ ผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพซึ่งถ้าไปดูในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ในมาตรา ๔๙ เขาใช้คำว่าผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพ หรือผู้ในสภาวะยากลำบาก ผมว่าเอาผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพ ผู้สูงอายุเหล่านี้ซึ่งเขาเรียก handicap อยู่ ที่มันไม่เท่าเทียมกับคนอื่นอยู่ในสังคมและโดยสภาวะสังคมมันก็จะเป็นอย่างนั้นอยู่แล้วและรัฐก็ไม่ได้ให้ความสนใจอะไร ผมคิดว่ารัฐจะต้องให้การดูแล ผมคิดว่าต้องการให้การดูแลให้สามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้อย่างที่อาจารย์เขียนว่าให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมและได้รับการพัฒนา สามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้อย่างสมศักดิ์ศรี ผมว่ามันจะชัดเจนขึ้นว่าคนกลุ่มนี้ในสังคมเขาควรจะได้รับ การปฏิบัติเพื่อได้รับการดูแลเป็นพิเศษจากรัฐรับท่านประธาน ผมว่าถ้าเราใส่ไว้ตรงนี้นั้นจะชัดเจนเลยว่ารัฐมีหน้าที่ต้องทำสิ่งเหล่านี้ครับ

นางกีระณา สุมาวงศ์ : ท่านประธานคะขอประทานโทษแล้วผู้ด้อยโอกาส เดี่ยวจะคุยในอีกกลุ่มหนึ่งคือคนอีกกลุ่มของผู้ด้อยโอกาสคือนักโทษที่รับโทษแล้วปล่อยออกมาจะไม่สามารถหางานทำได้ จะกลับเข้าไปในสังคมไม่ได้ ซึ่งจริง ๆ แล้วรัฐก็ต้องดูแลคุ้มครองเขาไม่ให้เขากลับไปกระทำผิดแล้วกลับเข้าไปใหม่ แล้วจริง ๆ เขามีคนที่ห้อยโหนกับเขามาคือครอบครัวเขาที่ตอนที่เขาไปกระทำผิดใช้ไหมเขาต้องออกมาหากิน อันนี้รัฐต้องดูแลเขาด้วยให้ได้โอกาสกลับไปสู่สังคมแล้วใช้ชีวิตอย่างธรรมดาได้ด้วย ตรงนี้ผู้ด้อยโอกาสความหมายกว้างมากนะคะ รวมไปถึงหมัด นักโทษที่ออกจากคุกมาอะไรมาแล้วก็อย่างนี้คะอันนี้ด้วย

นายภัทระ คำพิทักษ์ : อย่างเอาเด็ก เยาวชน สตรี เอาไปอยู่ในที่สบายใจอย่างที่อาจารย์ว่านะครับ แต่ว่าส่วนที่ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพผมว่าถ้าเราใส่ไว้ตรงนี้นั้นน่าจะได้

ประธาน : แล้วผู้หญิงเขาอย่ามโหฬาร อยู่มาด้วยกับกับผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสแล้วอยู่ ๆ เราแยกเขา

นายภัทระ คำพิทักษ์ : ขออาจารย์จूरีทอดทิ้งกลุ่มเหล่านี้ไว้ให้เขาได้รับการดูแลหน่อยได้ไหมครับ และเอา ๓ อันนั้นไป

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

นิชฎกานต์ ๕/๕

นางจรี วิจิตรวาทการ : ไม่ได้ว่าอะไร แต่พอดีฟังคุณธนาวัฒน์แล้วดิฉันคิดว่าถ้าอยู่ ๒ แห่งได้ก็ดีค่ะ

ประธาน : ก็ต้องอยู่แห่งเดียว

นางจรี วิจิตรวาทการ : มันคนละมิติจริง ๆ ท่านคะ คุ่มครองสิทธิของเขาไม่ให้ ถูกความรุนแรง ไม่ให้ถูกโดนรังแก โดนอะไร แต่ข้อนี้คือท่านเขียนไว้ดีว่าเหมาะสมและได้รับการพัฒนา เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็ควรจะอยู่ด้วยถ้าเป็นอย่างนั้น

ประธาน : ถ้าจะเอาต้องเอาที่เดียวจะไปเอา ๒ ที่เพราะมันเขียนซ้ำกันไม่ได้

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านประธานครับ ผมเริ่มเห็นด้วยกับท่านประธานว่า อันนี้กำลังพูดถึงหน้าที่ของรัฐที่มองภาพรวมของประเทศ การเขียนเพื่อยกเว้นเรื่องของคนบางกลุ่ม ในสังคมมันไม่ควรจะเป็นหน้าที่ของรัฐ แต่มันจะเป็นแนวนโยบายก็ดีหรือเป็นสิทธิเสรีภาพก็ดีให้รัฐ ไปนั่งดูแลเอาว่าจะดูแลอย่างไร ไปนั่งถกเถียงกับสภาพสังคม อันนี้ถ้าพูดถึงหน้าที่ของรัฐมันก็ต้อง คล้ายกับ ๒ เรื่องที่ผ่านมาคือให้การศึกษากับทุกคน ให้การสาธารณสุขกับทุกคน ถ้าเป็นเรื่อง การดูแลสังคมก็ต้องดูแลสังคมทุกคนไม่ว่าสังคมใครก็ตามที่อยู่ในประเทศนี้รัฐจะต้องดูแล แต่ดูแล อย่งไรนั้นก็สุดแล้วแต่ คือยังนึกไม่ออกเหมือนกันว่าจะเขียนในเรื่องของสังคมอย่างไร เพราะที่เขียน อย่งนี้มีเรื่องความมั่นคงแล้วต่อไปข้างหลังจะมีเรื่องการเงินการคลัง แล้วก็เรื่องสังคม ตอนนี้ สังคมมันจะมีแค่การศึกษาสาธารณสุข รัฐควรจะมีหน้าที่อะไรกับบุคคลในสังคมที่เป็นหน้าที่ใหญ่ บ้างอันนี้ยังไม่รู้ นึกไม่ออกนะ

ประธาน : ถ้ายอมแยกออกจากผู้ทุพพลภาพ ผู้ด้อยโอกาส กับผู้สูงอายุ เราก้เวลา ไปเขียนเด็ก เยาวชน สตรี ถ้าเขาอยอมอยู่กลุ่มเดียวกันนะ เราก้ไปเขียนให้เต็มยศไว้ในสิทธิจะเอา คำสวย ๆ อะไรใส่เข้าไปก็ใส่ไปเถอะเป็นสิทธิ แต่สำหรับผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสเราต้อง ให้รัฐคุ้มครองเพื่อให้เขาดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมเท่านั้นละเพียงพอ

นางจรี วิจิตรวาทการ : โอเคได้ค่ะ

ประธาน : แล้วก็เด็ก เยาวชน สตรี ออกไปเป็นสิทธิแล้วก็จะใส่เรื่องอะไรต่ออะไรนั้น ก้ใส่ไป ตอนนี้อยอมพรากจากผู้ด้อยโอกาสหรือยัง ยอมนะ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ยินดีค่ะ

ประธาน : เพราะท่านก็ระมัดดูท่าทางยังติดยึดอยู่กับผู้ด้อยโอกาส

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นิชฎกานต์ ๕/๖

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

นายภัทร คำพิทักษ์ : ขอบพระคุณอาจารย์จรัสศรีครับ เพราะว่าปี ๒๕๕๐ เขาแยก
คนละมาตราครับ

ประธาน : ตรงนี้เพราะว่าผู้สูงอายุ ผู้พิการกับผู้ด้อยโอกาสมันอยู่ด้วยตัวเองไม่ได้
และรัฐต้องลงไปคุ้มครอง และเด็ก เยาวชน สตรี โอเคสิทธิของเขาจะมีอย่างไรก็ไปว่ากัน เดี่ยวลองแยก
ขอพักการประชุมครับ

พักประชุมเวลา ๑๕.๕๐ นาฬิกา

- ๖/๑

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๖.๒๐ นาฬิกา

ประธาน : เริ่มต่อได้เลยครับ มาตรา ๕๒ ไปได้แล้วใช่ไหมครับ ส่วนเด็ก เยาวชนสตรีเอาไปไว้ในสิทธิเสรีภาพ ต่อไปมาตรา ๕๓

เลขานุการ : ท่านจะให้อ่านตัวแดง หรือว่าตัวดำ

ประธาน : ตัวแดง

เลขานุการ : มาตรา ๕๓ รัฐต้องคุ้มครองและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน

ในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องเยียวยาความเดือดร้อน หรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้า

นางกิริณา สุมาวงศ์ : ท่านประธานคะ ทำไมรัฐสมมุติว่าเราให้ต่างชาติบริษัทอะไรไปทำเหมืองไปทำอะไรอย่างนี้ทั้งทรัพยากร แล้วก็เกิดทำอะไรเสียหายนั้นอันนี้ตามที่เข้าใจแล้วถ้าเกิดความเสียหายมารัฐต้องเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายแก่ประชาชนหรือชุมชนไม่ใช่บริษัทเป็นผู้ที่กระทำหรือคะ ทำละเมิด

ประธาน : รัฐก็ต้องไปเอามาจากบริษัทภารกิจก็อยู่ที่รัฐ

นางกิริณา สุมาวงศ์ : หมายความว่าตอนนี้ประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนจะเป็นผู้ที่ฟ้องคดีที่ศาลใช้ไหมเขาก็จะฟ้องบริษัทก่อนที่ทำให้เขาเกิดมีผลกระทบต่อ

ประธาน : นั่นเป็นสิทธิของเขาที่เขาจะฟ้อง

นางกิริณา สุมาวงศ์ : ค่ะ

ประธาน : แต่รัฐเองต้องดูแลเรื่องนี้ ส่วนรัฐจะไปเอามาจากไหนก็เป็นวิธีของรัฐ

นางกิริณา สุมาวงศ์ : ขอบพระคุณค่ะ

ประธาน : เชิญท่านนรชิตครับ

นายนรชิต สิงหเสนี : ก็ขอรบกวนท่านประธานครับ ผมเพิ่งมาเดี๋ยวนี้เมื่อสักครู่นี้ให้สัมภาษณ์ก็ขอเรียนว่าสื่อยังสนใจเรื่องวิธีการเลือกตั้งจากเมื่อวานยังสนใจกันอย่างมาก สอบถามเรื่องแนวคิดของเราก็ยังคอยติดตาม แล้วก็แสดงความหวังว่าถ้าตอนนี้มีคณะกรรมการที่พิจารณาโครงสร้างฝ่ายบริหารท่านประธานก็อาจจะกรุณาให้เขาได้เข้ามาฟังอีกในลักษณะทำนองเดียวกัน

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

มาตรา ๕๓ ผมเพิ่งมาเดี๋ยวนี้ก็อ่านดูพยายาม follow ไปก็รัฐต้องคุ้มครองก็ protect บำรุงรักษา ก็ sustain ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน แต่ผมไม่แน่ใจว่าทำไม เราตัดคำว่า ใช้ประโยชน์ ถ้าการใช้ประโยชน์นี้ใช้อย่างยั่งยืนถูกต้อง แต่ถ้าคุ้มครองและบำรุงรักษา ผมยังไม่เห็นว่าจะเกิดประโยชน์ได้อย่างไร ถ้าเราตัดคำว่า การใช้ประโยชน์ออกไปท่านครับ ผมขอภัยเพิ่งเข้ามาเดี๋ยวนี้ คือถ้าใช้อย่าง sustainable นี้ใช่ แต่ถ้าคุ้มครองก็บำรุงรักษา เลยไม่เห็น link ว่าจะเกิดประโยชน์อย่างยั่งยืนได้อย่างไรครับผม

ประธาน : คืออันนี้เราจะเขียนจากผล คืออย่างไร ๆ จะไปทำอะไรก็ไม่รู้ละ แต่คุณต้องบำรุงรักษาให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน จะไปใช้ จะไปเวนคืน หรือจะไปเอาที่มาใช้ อย่างอื่นอะไรก็แล้วแต่ต้องนึกถึงว่าทรัพยากรนั้นจะต้องเกิดประโยชน์อย่างยั่งยืนอยู่เสมอ เอาผลของมัน ส่วนการใช้ประโยชน์อันนั้นก็จะเป็น subset ลงไปที่พรรคสองว่าเวลาจะใช้ ประโยชน์ก็ต้องถูกอยู่ใต้บังคับพรรคหนึ่งที่ว่าต้องให้ยั่งยืน แล้วในขณะเดียวกันต้องระมัดระวัง ให้เกิดกระทบกับประชาชนเขาน้อยที่สุด จะบอกว่าไม่ให้กระทบเลยก็คงไม่ได้ แต่ว่าเมื่อเกิด ผลกระทบแล้วก็ต้องไปเยียวยาเขาเพราะเรากำลังจะเขียนหน้าที่ของรัฐ คือหน้าที่ของรัฐ ก็ไม่รู้คุณจะทำอย่างไรไม่รู้ทำให้ยั่งยืนก็แล้วกัน เชิญครับ

นายรชิต สิงหเสนี : คือคำว่า คุ้มครองและบำรุงรักษา นี้ รวมถึงการนำทรัพยากร ไปใช้ด้วยใช่ไหมครับ

ประธาน : ใช่

นายรชิต สิงหเสนี : ถ้าแปลอย่างนั้นก็เข้าใจครับผม

ประธาน : จะเผา จะทิ้ง จะอะไรไม่รู้ละ คุณต้องคุ้มครองให้เกิดประโยชน์ อย่างยั่งยืนก็แล้วกัน

นายรชิต สิงหเสนี : ครับอันนี้เห็นด้วยอย่างยิ่งครับ เพราะข่าวที่ออกมาพักหลัง นี้กลายเป็นไม่ใช่รัฐคุ้มครองแต่รัฐเป็นคนทำ

ประธาน : ใช่

นายรชิต สิงหเสนี : ประชาชนต้องมานั่งป้องกันรักษาถ้าต้องเอ่ยชื่อก็ขอโทษ ด้วยกรมทางหลวงตัดต้นไม้ ประชาชนฟ้องศาลพิพากษาว่าทำผิด กรมทางหลวงบอกอย่างนี้ ต้องอุทธรณ์จะได้ไม่เป็นเยี่ยงอย่าง เขาไม่ get เลยครับท่าน ผมต้องฟ้องจะได้ไม่เป็นเยี่ยงอย่าง ขนาดศาลท่านตัดสินลงมาแล้วว่าคุณไปตัดอย่างนี้ไม่ได้ ขอบพระคุณครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

รัชนีพร ๖/๓

ประธาน : ไปได้ไหมครับ เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาฯ : ท่านประธานอย่างเรื่องของการฟื้นฟูท่านประธานตัดออก เพราะอะไรครับ เพราะว่าถ้าเกิดเขาไปใช้ทรัพยากรแล้วก็เกิดความเสียหาย คือประชาชนกับชุมชน นี้ได้รับการเยียวยา แต่ว่าการที่จะฟื้นฟูขึ้นมาต้องมีคนทำไหมครับ

ประธาน : อยู่ตรงนี้ครับ พรรคหนึ่ง คุณต้องทำทุกวิถีทางให้เกิดประโยชน์ อย่างยั่งยืน

นายศุภชัย ยาวะประภาฯ : ก็คืออยู่ในพรรคแรกแล้วนะครับ

ประธาน : พรรคแรก เชิญครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับผมเข้าใจไม่ผิด การใช้ประโยชน์ รวมถึง ตั้งแต่การสำรวจ

ประธาน : คือทั้งหมดไม่ว่าจะทำอะไรจะถูกบังคับอันแรก คือจะต้องทำให้ยังเป็น ประโยชน์อย่างยั่งยืน ส่วนเวลาไปใช้ประโยชน์เราก็พูดถึงว่าแล้วอย่าไปให้กระทบประชาชนเขาก็ แล้วกัน เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ จากที่ท่านนรชิตได้พูดแล้วผมคิดว่า เราน่าจะให้อะไรไว้สักนิดหนึ่งเพื่อที่จะบอกว่าการใช้ การดูแลพัฒนา แล้วก็การรักษาทรัพยากรธรรมชาตินี้ ปัจจุบันทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการที่ทำให้สิ่งนี้ประสบความสำเร็จ คือไม่ได้ทำ โดยรัฐเพียงลำพังเราจะทิ้งอะไรสักนิดหนึ่งไว้เพื่อเปิดทางสิ่งเหล่านั้นไหมอาจารย์ครับ ผมนึก ถ้อยคำไม่ออก แต่ว่ารัฐธรรมนูญเดิมพอไปกำหนดไว้เป็นสิทธิส่วนบุคคลใช้ไหมครับเขาก็จะบอกว่า บุคคลมีส่วนร่วมทั้งรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์อะไรอย่างนี้ ซึ่งผมคิดว่าถ้าเราเปิดทางไว้ตรงนั้น สักนิดหนึ่งน่าจะทำให้รู้สึกว่ามีควมก้าวหน้าในประเด็นนี้ครับ

เลขานุการ : ผมขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ ผมไปใส่มาตรารองรับ ไว้ในมาตรา ๖๖ กับมาตรา ๖๗ เน้นเรื่องแนวนโยบายแห่งรัฐท่านครับ

ประธาน : มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ หรือซ้ำกันเลย ใส่เป็นหลักทั่วไปอันนี้ไว้ดีไหม

เลขานุการ : มาตรา ๕๓/๑ ในการดำเนินการใด ๆ ของรัฐ ถ้ามีผลกระทบต่อ ความสงบสุข สุขภาพ หรือวิถีชีวิตของประชาชนหรือชุมชน รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชน

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

มีส่วนร่วมและรับฟัง ตก ง ความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องด้วยตามวิธีการที่กฎหมายกำหนด

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตท่านประธานนิดหนึ่ง ขออนุญาตย้อนไปที่มาตรา ๕๓ นิดหนึ่ง ตรงที่ว่า ต้องให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุดนี้ตัวชี้วัดจะอยู่ตรงไหนเวลาจะมีการสร้างเขื่อนอะไรนี้ ถ้าทำแล้วต้องมีการฟ้องร้องเขา แล้วจะบอกผลกระทบน้อยที่สุดนี้ตัวชี้วัดอย่างไร เวลาเกิดเป็นคดีขึ้นมา

ประธาน : ก็น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เท่าที่จะทำได้ แล้วจะมีตัวชี้วัด

ประธาน : ไม่มี

นายประพันธ์ นัยโกวิท : หรือใครที่จะมาวาง norm ว่าขนาดนี้ไม่ไหวอะไรอย่างนี้

ประธาน : ก็ศาลแล้วเราก็คงไม่สามารถจะกำหนดได้ ยกตัวอย่างเช่นว่า ถ้าสมมุติว่าประชาชนเขาบอกว่าเขาจะสร้างเขื่อนเห็นควรสร้างเขื่อนที่น้อยที่สุด ก็คือคนที่อยู่ตรงนั้นต้องพลัดที่นาคาที่อยู่ แต่ก็ต้องไปชดใช้ให้เขาคือบางอย่างก็อาจจะหมดถอนรากถอนโคนจะน้อยที่สุดเท่าที่จะน้อยได้คือก็เป็นเรื่องที่ต้องไปว่ากันเป็นเรื่อง ๆ ไป

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ที่เมื่อสักครู่ มาตรา ๕๓/๑ บรรทัดที่ ๓ รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้องด้วย คือเท่าที่ผ่านมานี้เราจะเห็นว่าประชาชนที่เกี่ยวข้องบางทีก็มีคนที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมด้วย อย่างเอ็นจีโอหรือว่าคนที่อยู่ห่าง ๆ ไปก็ไม่เกี่ยวข้องกันเลยเขาจะทำเขื่อน สมมุติว่าทำเขื่อนหรือทำฝายอะไรสักอย่างเขาก็มาแย้ว ๆ เขาบอกว่าเป็นเกี่ยวข้องกับเพราะว่าเป็นทรัพยากรส่วนรวมของประเทศเราจะตัดสินใจอย่างไรว่าเกี่ยวข้องนี้เกี่ยวข้องมาก เกี่ยวข้องน้อย หรือว่าเกี่ยวข้องโดยตรง หรือทางอ้อมอะไรต่าง ๆ เราจะ define ให้ชัดเจนใหม่ครับ เพราะอย่างนั้นก็ทำอะไรไม่ได้เลยจะทำอะไรที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่ได้รับประโยชน์โดยตรง อย่างเช่นชลประทานนี้น้ำท่วมทุกปี ฝนแล้งทุกปีอะไรต่าง ๆ ก็ปัญหาซ้ำซาก ๆ ก็ทำอะไรไม่ได้เลยสักอย่างหนึ่ง เขาบอกเขามีส่วนร่วมอย่างนี้ถ้าเราจะเขียนอะไรให้ชัดเจนออกไปได้ใหม่ครับเพราะว่าส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงได้รับผลกระทบโดยตรงอะไรต่าง ๆ นี้จะได้ใหม่ครับ

ประธาน : ถ้าบอกว่าโดยตรงอาจจะแคบไป ยกตัวอย่างเช่น บอกว่าคนเขาบอกว่าจะฟังเขื่อนเจ้าพระยา คนกรุงเทพฯ เกี่ยวข้องเพราะน้ำจะท่วมมาถึงกรุงเทพฯ ก็ต้องมี

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

รายนาม ๖/๕

ส่วนเกี่ยวข้องแต่ที่ใส่คำว่า เกี่ยวก็ไม่ได้ใช้คำว่า ประชาชนเฉย ๆ แต่ใช้คำว่า ที่เกี่ยวข้องก็เพื่อ
ป้องกันอย่างที่ท่านว่าคือพวกเอ็นจีโอมาจากไหนก็ไม่รู้

เลขานุการ : ผมขออนุญาตท่านประธานกราบเรียน ๒ เรื่อง

เรื่องที่ ๑ ความสงบสุขนี้ นี่คืออะไร

ประเด็นที่ ๒ ก็คือเรื่องการรับฟังความคิดเห็นนี้ต้องระบุให้ชัดใหม่ว่าเป็นการรับฟัง
ความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาหรือตัดสินใจอะไรต่าง ๆ เพราะที่ผ่านมา perception ของ
การรับฟังความคิดเห็นคือ ถ้าประชาชนหรือคนในพื้นที่เห็นอย่างนี้แล้วนี้ต้องเอาตาม ถ้าไม่เอาตาม
ก็ผิด ตอนนี้นักไทยถูกสอนเป็นแบบนี้ไปหมด ซึ่งจริง ๆ แล้วในทางตำราไม่ใช่แค่รับฟังประกอบ
ความคิดเห็น ประกอบการตัดสินใจของรัฐ

ประธาน : ก็ต้องไปให้การศึกษาเขา ไม่ว่าจะเขียนอย่างไรเวลาเขาคิดเขาคิด
อย่างนั้นอยู่ดี

เลขานุการ : ประเด็นนี้ผมได้รับมาจากกระเปาะสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องรับฟัง
ความคิดเห็น แล้วก็ปัญหาจนถึงวันนี้พยายาม educate คนตั้งหลายคนก็ยังคิดอยู่
เหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง

ประธาน : ถึงได้บอกว่าอยู่ที่คนคิด คิดผิด คือบ้านเราคำว่า ประชาธิปไตยที่ว่า
ต้องฟังเสียงประชาชนนี่คือฟังเสียงของฉันทน์ เพราะฉันทน์คือประชาชนสังเกตเห็นไหมล่ะว่าเวลา
ที่เขาออกมาพูดเขาพูดถึงประชาชนว่าบางที่เราก็อาจจะถามว่าแล้วประชาชนชื่ออะไร
พอเราไม่เห็นด้วยกับเขา เขาบอกว่านี่เราไม่เอาตามใจประชาชน เขาสឹมนึกไปว่าเราก็คือประชาชน
ถ้า you เป็นประชาชนได้คนหนึ่ง ฉันทน์ก็เป็นประชาชนได้คนหนึ่งฉันทน์ก็ทำตามใจประชาชนแล้ว
แล้วอันนี้เมื่อสักครู่นี้ได้ต้องเขียนว่าคนไทยที่การศึกษาต้องมีวินัย พอมีวินัยเสียค่าเดียวทั้งหมด
กันได้ ก็ขึ้นอยู่กับศาลจะไปแปล เชิญครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ในมุมมองกลับกันที่คุณปรกรณ์พูดกับที่
ท่านประธานพูด ดิฉันเห็นด้วยว่าความไม่รู้ไม่เข้าใจของประชาชนหรือว่าความที่มองผลประโยชน์
ตัวเองเป็นที่ตั้งทำให้บางครั้งนี้มองว่าถ้าไม่ฟังเสียงฉันทน์คุณผิดนะคะ แต่ว่าในมุมมองกลับกันเราก็จะพบ
บ่อยครั้งว่าภาครัฐไปจัดประชาพิจารณ์แก่ ๆ ไม่ได้จริงจัง อันนั้นก็มิโดยที่ให้เกิดไปอย่างนั้น
เพื่อที่จะอ้างว่าจัดแล้วโดยไม่ได้ฟังจริงจัง การตัดสินใจ หรือตัดสินใจไปก่อนแล้วก่อนที่จะไปจัด
ประชาพิจารณ์ เพราะฉะนั้นทั้ง ๒ ฝ่ายนี้ทั้งประชาชนผู้ที่เป็น stakeholder ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

รชนีพร ๖/๖

แล้วก็ทางเจ้าหน้าที่ภาครัฐจะต้องปรับตัวทั้ง ๒ ฝ่ายดิฉันคิดว่าแล้วก็กลับไปประเด็นที่ท่านประธานพูดว่าการศึกษาของคนนี้มีปัญหาเพราะเราไม่ได้สอนให้คนคิดเป็น วิเคราะห์เป็น มีวิจารณญาณในการแยกแยะอะไรต่าง ๆ อันนั้นคือหัวใจ ดิฉันคิดว่าคุณภาพของคนและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ

ประธาน : เชิญครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตว่าเรื่องนี้เวลานี้ในเรื่องของกฎหมายอยู่ในขั้นเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีอยู่เลยครับว่าด้วยรับฟังความคิดเห็น มาตรการนี้จะนำไปสู่การปรับปรุงให้เป็นข้อกฎหมายในขั้นที่เหมือนกับเป็นกฤษฎีกาหรือ พ.ร.บ. ได้เหมือนที่เป็นประชาพิจารณ์เหมือนอย่างสากลเขา ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ไปได้ไหม

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มีถ้อยคำประโยคสุดท้ายครับ วิธีการที่กฎหมายกำหนดที่ผ่านมาเราจะบอกว่าวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ เขาจะใช้คำว่าบัญญัติมากกว่า

ประธาน : มีอะไรไหม ไม่มีก็ไปนะครับ

เลขาธิการ : มาตรา ๕๔ รัฐต้องจัดการผูกขาดตัดตอนทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม คุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค และต้องพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ

ประธาน : น่าจะเป็นแนวนโยบายแห่งรัฐ ยกเว้นคุ้มครอง

นางกีระณา สุมาวงศ์ : ท่านประธานคะ รัฐต้องจัดการผูกขาดตัดตอนทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรมนี้ อย่าง ปตท. ที่ขายน้ำมันอยู่อย่างนี้มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอนไหมคะ

ประธาน : เป็น

นางกีระณา สุมาวงศ์ : เป็นอยู่ไหมคะ แล้วก็เข้ามาตรานี้

ประธาน : เพราะว่ามาตรานี้เอาแต่เพียงแค่นี้ ส่วนเศรษฐกิจนั้นก็นโยบายแห่งรัฐเพราะว่าเราไปกำหนดระบบเศรษฐกิจขึ้นมาในรัฐธรรมนูญตายตัวไม่ได้ เมื่อก่อนเรานี้เราพูดไว้ที่หนึ่งแข่งขันทางเศรษฐกิจที่ว่าภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาตรานี้เอาเหลือแค่นี้พอไหมครับ

นายสุภชัย ยาวะประภาส : ท่านประธานครับ ผมเพียงแต่ยกขึ้นมาเพื่อให้ลองคิดต่อผมไม่ได้มีคำตอบอะไร แต่ว่าคือเขียนแค่นี้ก็แปลว่ารัฐก็ไม่ต้องทำอะไรนอกเหนือจากที่เคยทำอยู่ เพราะว่าเราก็มีหน่วยงานที่ดูแลและคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคอยู่แล้ว คราวนี้ขออนุญาตนำเรียนว่า ใน สปช. นี้เขามีการคุยกันเรื่องของการตั้งหน่วยงานอิสระที่มาดูแลเรื่องคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค คราวนี้ผมเห็นด้วยกับเขาบางส่วนไม่ได้เห็นด้วยทั้งหมด คราวนี้ประเด็นของผมคือว่าถ้าเราเขียนไว้เพียงแค่นี้ก็ไม่ได้ไปทำให้เกิดอะไรขึ้นเลยใช่ไหมครับ ก็จะเหมือนอย่างที่เคยเป็นเท่านั้นเองเพราะมีหน่วยงานอยู่แล้ว

ประธาน : ถ้าให้รัฐทำรัฐก็ทำอย่างที่เป็น แต่ถ้าจะให้ชาวบ้านทำก็ไปบังคับรัฐให้ไปบังคับชาวบ้านอีกไม่ได้เพราะว่าสิ่งที่เขาต้องการ ก็คือเขาอยากมีองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคของประชาชน ซึ่งถ้าไปบังคับให้รัฐเป็นคนไปตั้งอันนั้นก็ไม่ใช่ของประชาชน อันนั้นที่เราเขียนนี้เราจะเขียนได้แต่เพียงเท่านี้ว่ามีมาตรการหรือกลไกในการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคให้เกิดความเป็นธรรม ส่วนมาตรการนั้นจะทำอย่างไร เช่น จะไปสนับสนุนให้เอกชนเขาตั้งองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคก็เป็นเรื่องที่รัฐจะต้องไปคิดอ่านกัน

นายสุภชัย ยาวะประภาส : ขออนุญาตเรียนถามนิดหนึ่งว่าผมพยายามนึกตามแล้วก็อย่างมาตราเมื่อก่อนหน้านี้เราพูดถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน คราวนี้อย่างผมไม่แน่ใจว่าเวลาที่เรารู้ถึงหน้าที่ของรัฐนี้ แล้วถ้าเรามีท่านประธานถ้าผมจำไม่ผิดท่านประธานมีวรรคนำว่าต้องทำอะไรบ้าง ที่นี้ในวรรคนำนี้ถ้าจะเขียนว่าอะไรก็ตามที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วยก็ให้มีส่วนร่วมอย่างนี้ได้คุมทั้งหมดไม่รู้ดีหรือเปล่า เพราะอย่างอันนี้จริง ๆ แล้วการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคนี้ถ้าให้ผู้บริโภคเองเขามาดูแลตัวเองด้วยก็อาจจะดีกว่าให้รัฐทำอย่างเดียวผมไม่แน่ใจก็เลยลองยกเป็นประเด็นขึ้นมา

ประธาน : ซึ่งอันตรงนั้นก็ต้องไปเขียนไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐว่ารัฐพึงส่งเสริมให้ผู้บริโภคจัดตั้งองค์กรขึ้นมาเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคกันเองอะไรอย่างนั้นก็ว่าไป แต่ว่ารัฐก็ไปคิดอ่านทำเท่าที่เขาจะทำได้ แต่ตัวนี้เป็นกลไกของรัฐ รัฐต้องทำเพื่อที่จะได้ดูแล

นายสุภชัย ยาวะประภาส : ซึ่งอันนี้โดยนัยก็แปลว่าใครมาเป็นรัฐบาลก็ต้องทำตรงนี้แต่จะทำได้มีประสิทธิภาพ ได้แปลก ได้แหวกแนวกว่าใครอันนั้นก็คือฝีมือ

ประธาน : ฝีมือ

นายสุภชัย ยาวะประภาส : ฝีมือของแต่ละรัฐบาล

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

ประธาน : ไข่

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : แต่ก็แปลว่าไม่ทำไม่ได้ อย่างไรก็ตามต้องทำเพราะอันนี้เป็นเรื่องสำคัญ

ประธาน : ไม่ทำไม่ได้ เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับผมไปดูว่าคนอื่นเขาพูดถึงเรื่องหน้าที่ของรัฐอย่างไรนั้นครับ ก็โดยปกติก็จะมีเรื่องเศรษฐกิจจะต้องมี ที่นี้พอเรื่องเศรษฐกิจเราไปจำเพาะมาเฉพาะเรื่องสิทธิของผู้บริโภค ที่นี้ผมไปดูอย่างอาจารย์โกร่ง วีรพงษ์ รามางกูร ซึ่งก็เป็นนักเศรษฐศาสตร์ที่ท่านคิดถึงเรื่องหน้าที่ของรัฐอย่างไร ท่านพูดถึงใน ๓ อัน

อันที่ ๑ คือพูดในฐานะของการที่เป็นรัฐในฐานะที่เป็นฝ่ายปกครอง

อันที่ ๒ พูดถึงบอกว่าบทบาทรัฐในสมัยใหม่นี้เป็น service state ก็หน้าที่ที่จะต้องไปจัดการให้มีความเท่าเทียมในเรื่องต่าง ๆ เช่น เรื่องระบบสุขภาพ เรื่องโน้น เรื่องนี้

อันที่ ๓ เขามาพูดถึงเรื่องเศรษฐกิจจะครบอาจารย์ ที่นี้นักเศรษฐกิจเขาพูดถึงหน้าที่ของรัฐในทางเศรษฐกิจอย่างไรเขาพูดอยู่ ๒ อัน ก็คือว่า อันที่ ๑ เขาบอกว่ารัฐมีหน้าที่ที่จะทำให้เศรษฐกิจมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตัวที่เขาเน้นก็คือว่าเศรษฐกิจหน้าที่ของรัฐคือต้องทำให้เศรษฐกิจมีการขยายตัวอย่างมีคุณภาพ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม หรือพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น สร้างบรรยากาศของการลงทุนเพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของแรงงานและประชากร เขาบอกว่าถ้าเศรษฐกิจหยุดนิ่งก็เท่ากับว่าคนจะตกงานเยอะแล้วรัฐไม่ได้ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการที่ดีนี้ประเด็นแรกของเขาครับ

ประเด็นที่ ๒ ก็คือว่าเขาบอกว่าหน้าที่ของรัฐจะต้องทำให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนหรือมีเสถียรภาพ มีเสถียรภาพหรือความยั่งยืน เขาบอกว่าคำอธิบายของคำว่า เศรษฐกิจที่อย่างมีเสถียรภาพมีความหมายอยู่ ๒ ประการ คือว่า อย่างแรก คืออย่าทำให้เงินเพื่อเพิ่มขึ้นอย่างรุนแรงอันนี้เขาคิดว่าเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องคอยคุมไม่ให้เงินเพื่อเพิ่มขึ้นอย่างรุนแรง แล้วก็ เพราะว่าถ้าเกิดเงินเพื่อเพิ่มขึ้นอย่างรุนแรงนี้จะกระทบต่อว่าไม่มีใครมาลงทุน เศรษฐกิจจะล้มละลาย ธุรกิจจะล้มละลาย แล้วก็เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำขึ้น แล้วก็คนจะตกงานเยอะแยะ อันที่ ๒ ก็คือว่าสร้างเสถียรภาพจากภายนอก คือพอพูดอย่างนี้คือคุมไปถึงดุลการค้า ดุลบัญชีเดินสะพัด การขาดดุลอย่างรุนแรงพวกนี้จะต้องคอยดูเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะคอยดูว่าเป็นไปอย่างเหมาะสมการขาดดุลอะไรพวกนี้เป็นไปอย่างเหมาะสมเพราะไม่อย่างนั้นไปกระทบต่อการลงทุนแล้วก็

ความเชื่อถือนะครับ เพราะฉะนั้นก็ถือว่าเสถียรภาพทางเศรษฐกิจใน ๒ ประการนี้เป็นสิ่งสำคัญ
ที่นี้ถ้าเราถอยออกมาดูเรามีมาตรการ มีมาตราเกี่ยวกับเรื่องทางด้านเศรษฐกิจนี้อยู่ ๒ อัน
คือมาตรานี้ กับมาตรา ๕๕ เราไม่ได้พูดถึงตรงนี้สักเท่าไรนัก แต่เวลานี้คิดตามสะกดรอยดูว่า
นักเศรษฐศาสตร์นี้เขาคิดอย่างไร เขาคิดแบบนี้ครับ

ประธาน : แต่ว่าต้องระวังว่าเวลาที่เขาพูดถึงรัฐนี้ เขาหมายถึงรัฐบาลหรือ
เขาหมายถึงรัฐ ก็ฟังดูรัฐบาลมากกว่ารัฐ คือรัฐบาลจะทำเงินเพื่อทำอะไรอะไรเป็นวินัยอะไร
เป็นนโยบายทางการเงินการคลัง บางขณะอาจจะทำให้เงินเพื่อให้เกิดความคล่องตัว บางขณะ
อาจจะทำให้เงินฝืดเป็นเรื่องนโยบายของเขา ซึ่งตรงนั้นเวลานี้เราเขียนเราจะต้องไปเขียน
ในแนวนโยบายแห่งรัฐ เพราะแนวนโยบายแห่งรัฐคือสิ่งที่รัฐบาลเลือกปฏิบัติ เลือกเอาว่าจะทำ
อะไร เน้นหนักตรงไหน กรอบของมันก็มีแต่เพียงแต่ว่าคุณจะทำอะไรให้ขัดต่อแนวนโยบายแห่งรัฐ
นี้ไม่ได้ เช่น สมมุติว่าเราบอกว่ารัฐพึงรักษาเงินเฟ้อไว้ในระดับอันสมควรนี้แล้ววันดีคืนดีรัฐบาล
มาบอกว่าเพื่อให้ประเทศเราฟูฟ่าปล่อยเงินเฟ้อเต็มที่จะได้มีเงินถุงเงินถังไปซื้อของกันได้สะดวก
อันนั้นอาจจะขัดต่อแนวนโยบายแห่งรัฐ แต่ว่าก็เป็นวิถีคิดของเขาว่าเงินเฟ้อก็เปอร์เซ็นต์อันนั้น
ก็เรื่องของเขา แต่ว่าถ้าเราไปเขียนเป็นหน้าที่ของรัฐนี้ตายตัวเลยรัฐต้องทำ

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

นายภัทร คำพิทักษ์ : ผมดูของอาจารย์วีระพงศ์ผมเข้าใจว่า ท่านนิยาม หมายถึงรัฐเลย เพราะว่าท่านใช้ตัวรัฐแล้วใส่เข้ามา คือท่านบอกตรงนี้เพื่อที่จะให้ใส่กรอบ ไปคร่าว ๆ ว่ารัฐมีหน้าที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน สมมุติว่าอย่างนี้ครับ อันนี้มันจะเป็น กรอบกว้าง ๆ ถ้าสมมุติว่าถ้าใครไม่ทำอย่างยั่งยืน เช่น สมมุติกรณีที่เป็นไปโครงการรับจำนำข้าว ขึ้นมา ผมว่ามันไม่ยั่งยืน ผมว่ามันน่าสนใจนะครับ หรือว่าการจะไปกู้ยืมเงินมาจำนวนมาก เพื่อที่จะมาใช้โครงการลักษณะแบบนี้ แล้วมาทำให้หนี้สาธารณะเพิ่มขึ้นให้ไหมครับ ผมว่ามันก็ ไม่เข้ากรอบว่าที่จะทำให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืนและมีเสถียรภาพ ถ้ามันก็กว้าง ๆ ดี ถ้าสนใจ เราจะเอามาใส่ในนี้ก็น่าสนใจนะครับ เพราะมันจะเป็นคำกว้าง แล้วไม่ได้จำเพาะเจาะจงว่า รัฐบาลจะต้องทำอะไร คือคำมันบอกว่า ทำให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและมีเสถียรภาพ

ประธาน : มาตรา ๕๕ ที่เขาเขียนไว้

เลขาธิการ : มาตรา ๕๕ รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังเพื่อให้เกิดการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศมีเสถียรภาพและความมั่นคงอย่างยั่งยืน

ประธาน : ครอบคลุมเขาไหมครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : คำว่า เศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน คือเขาเน้นไปที่ ตัวระบบเศรษฐกิจ เศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและมีเสถียรภาพ

เลขาธิการ : ผมขออนุญาตท่านประธาน ผมเข้าใจว่าที่ดอกเตอร์วีระพงศ์ท่านเสนอ เป็น idealistic จริง ๆ แต่ว่าในโลกปัจจุบันมันมีหลาย factor มากที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจ ไม่สามารถเจริญเติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยที่เราควบคุมไม่ได้ เพราะว่าเราเป็นประเทศที่ค่อนข้างเล็ก แล้วก็เศรษฐกิจยังพึ่งพากับประเทศอื่นอยู่มาก ผมเข้าใจว่ามันเป็น idealistic ครับ พอบอกให้เป็น หน้าที่ปุ๊บตอนนี้มันจะมีปัญหาอยู่

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตเสริมท่านปกรณ์ เพราะว่า เคยศึกษามาในประเทศที่พัฒนาแล้ว พวก GDP ที่มัน growth rate หรืออะไร มันไม่ถึง ๑ เปอร์เซ็นต์ เท่าที่ทราบ แต่ว่าถ้าเป็นประเทศกำลังพัฒนา มันอาจจะ ๘-๙ เปอร์เซ็นต์ ก็เรียนให้ทราบว่าถ้าเรา จะยึดทางอาจารย์ไกรงมันก็อาจจะคล้ายกับที่ท่านปกรณ์พูด

ประธาน : ที่ตัวเลขต่างกันเพราะฐาน ๑ เปอร์เซ็นต์ของประเทศสหรัฐอเมริกา มัน ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของประเทศพม่า แต่ว่าผมกำลังนั่งดู ถ้าไม่ตายเสียก่อนน่าจะเห็น นักเศรษฐศาสตร์พูดกันถึงเรื่องประเทศแต่ละประเทศจะต้องมี growth เท่านั้นเท่านั้น จะดูไปถึงจุดไหน

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

พรภิมล ๗/๒

คุณจะ growth ต่อไปได้อย่างไรในเมื่อทุกอย่างมันจะเกิดการอิมตัวแล้วหมดสภาพ เพราะว่าเราดูแล้วเราจะพบว่าคนจากประเทศที่มันเจริญแล้วมันเริ่มหันกลับมาหาธรรมชาติ มันถึงขนาดแก้ผ้าไปอยู่ในป่ากัน ๒ คน เพื่อที่จะดำรงชีวิตอยู่ว่าเป็นอย่างไร สมัยโบราณก่อนมีไฟทำอะไรจับจิ้งหรีด จับต๊กแตนกิน ๗ วัน แล้วคุณสิว่าจะอยู่รอดหรือไม่รอด แปลว่ามันเริ่มกลับ มันซึกจะเริ่มเบียดต่อความเจริญเติบโตทางวัตถุ แล้วไม่แน่วันหนึ่งนักเศรษฐศาสตร์มันอาจจะบอกว่าต้องค่อย ๆ ถอยหลังแล้ว แทนที่จะ growth อาจจะต้องเป็นลบเพื่อที่จะกลับไปสู่ธรรมชาติได้มากที่สุด มันอาจจะเป็นไปได้นะครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ผมเห็นด้วยกับข้อความในมาตรา ๕๕ นี้ครับ เพราะถ้าหากว่าจะให้มัน growth หรือไม่ growth สักเท่าไร น่าจะเป็นเรื่องนโยบายของรัฐบาลเสียมากกว่า แล้วก็ธรรมชาติของประเทศไทยเรา เราผ่านช่วงเวลาที่ จะ growth ๘ เปอร์เซ็นต์ ติดต่อกัน ๑๐ กว่าปี ไปไม่ได้แล้ว เพราะว่ามันเป็นกรณีของประเทศเกิดใหม่ตลาดใหม่ นะครับ เรามันอยู่ในสภาพซึ่งทรัพยากรทุกอย่างมันร่อยหรอ แล้วมันแพงหมดแล้วครับจะไป ๘ เปอร์เซ็นต์ไม่มีทางอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นการเขียนว่าเป็น basic เป็นหน้าที่พื้นฐานของรัฐที่จะต้องรักษาวินัยการเงินการคลังเพื่อสร้าง stability อย่างนี้ผมคิดว่าเป็นสิ่งที่พื้นฐานดีแล้วครับ ส่วนว่ารัฐบาลไหนจะมาทำให้มันโตอย่างไรก็ไปอยู่ที่นโยบายก็แล้วกัน ผมขอความเห็นอย่างนี้ขอบคุณครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายเชียรชัย ณ นคร : ท่านประธานครับ เรียนถามนิดหนึ่งครับ คือเราเขียนอย่างนี้ถ้ามองในแง่ของการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม หมายความว่าเรามองว่ารัฐเป็นคนไปดำเนินการเพื่อที่จะพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม แต่ว่าในความเป็นจริง อีกกลุ่มหนึ่งที่มัน drive ตัวเศรษฐกิจอยู่ก็คือภาคเอกชนซึ่งตรงนี้อาจได้ว่าตอนที่ฟองสบู่จะแตกอะไรพวกนั้น ก็เคยมีนักวิชาการบางคนก็บอกว่ามันไปเร็วมาก โตเร็วมาก แต่มันไม่ได้เป็นผลที่รัฐไปกระทำ แต่เป็นลักษณะที่เอกชนเติบโตด้วยตัวของตัวเอง แล้วมันไปมีผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงินการคลังของรัฐนะครับ อย่างนี้ไม่ทราบว่าจะมีวิธีการเขียนอย่างไรที่จะกำหนดให้รัฐเข้าไปดูแลตรงส่วนนี้หรือเปล่า ผมไม่แน่ใจว่าแนวคิดผมมันจะถูกหรือเปล่า เพราะว่าจริง ๆ แล้วเท่าที่เคยคุยกับหลายคนเขาก็พยายามจะบอกว่ารัฐเองถ้าจะเข้ามามีบทบาทในเรื่องของทางเศรษฐกิจ ก็คือควรจะเข้ามาเฉพาะจำเป็น กรณีที่เอกชนไม่ active แต่คราวนี้ถ้าเอกชน active แต่ผลของการ active ของเอกชน

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

เหมือนกับไปทำให้ตัวเศรษฐกิจของประเทศมันไปเร็วเกินไปกว่าที่มันควรจะเป็นอย่างนี้ แล้วมันมีผลกระทบต่อการเงินการคลังของรัฐอะไรอย่างนี้ มันมีวิธีการอย่างไรที่จะดูแลหรือเปล่าครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ดิฉันคิดว่าเขียนอย่างนี้กำลังดี พอดีพอเหมาะ พอควร เพราะว่าบทบาทหน้าที่ของรัฐคือรักษาวินัยการเงินการคลัง ส่วน driving force สำหรับเศรษฐกิจให้โต หรือว่าให้อะไรมันเป็นหน้าที่ของภาคเอกชน แต่รัฐต้องทำหน้าที่นี้ คือรักษาวินัยการเงินการคลัง แล้วมากกว่านี้ก็ไม่จำเป็น เพราะฉะนั้นข้อนี้ก็กระชับ แล้วก็ตรงประเด็นดี

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ มันจำเป็นหรือเปล่านั้นจะต้องมีมาตรานี้ เพราะรัฐ หรือรัฐบาลก็ตามมาบริหารประเทศมันต้องทำอยู่แล้ว แล้วเราก็มีมาตรการเกี่ยวกับเรื่องประชานิยมอยู่แล้ว เพราะว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับประชานิยม ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ทำให้การรักษาวินัยทางการเงินการคลังมันเสียไป เพราะฉะนั้นถ้าเราไม่มีมาตรานี้มันก็ไม่ได้เสียหายอะไรใช่ไหมครับ แต่ผมเข้าใจอย่างนั้น

ประธาน : เสียสิ มันก็ประชานิยมกันตามสบาย ไปกู้เงินกัน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ไม่ใช่ครับ เรามีประชานิยมอยู่แล้ว เรื่องนั้นเราห้ามอยู่แล้ว

ประธาน : ยังไม่มี เชิญคุณภักดิ์ครับ

นายภักดิ์ คำพิทักษ์ : ขออนุญาตครับ มาตรา ๕๕ เราเขียนอย่างนี้ผมว่ามันจำเพาะลงไปถึงหน้าที่ของรัฐนะครับ แต่ที่ผมเรียนเป็นข้อมูลเมื่อสักครู่จากที่ประชุมก็คือว่าการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีเสถียรภาพและมั่นคง ยั่งยืน นี่คือพูดในกรอบกว้างเราไม่ต้องมาพูดถึงว่ารัฐต้องรักษาวินัยทางการเงินการคลังหรือไม่ ทีนี้พอเราเขียนประเด็นในมาตรา ๕๕ อย่างนี้ ผมว่าบางทีการลงทุนของรัฐโดยการกระตุ้นเศรษฐกิจหรืออะไรพวกนี้บางทีเขาก็ไม่ได้คิดถึงเรื่องวินัยการเงินการคลังเท่าไร บางครั้งมันก็มีความจำเป็นที่จะต้องไปทำอะไรที่มันแหวกแนวแบบนั้น ก็แล้วแต่เราจะเอาอันไหนนะครับ แต่ผมคิดว่าถ้าในเรื่องของเศรษฐกิจที่มันหายไป จริง ๆ ถ้าจะส่งเสริมการค้าการขายอะไรทั้งหลาย แล้วเป็นหน้าที่ของรัฐโดยตรงมันจะมีอยู่ ๒ ประการ ก็คือว่า ๑. เรื่องการส่งเสริมการค้าเสรี อันที่ ๒ การค้าที่มัน fair ซึ่งอันนี้มันเป็นหน้าที่ของรัฐ อย่างที่เมื่อสักครู่อาจารย์ชาติชายหรือใครพูดว่าจริง ๆ แล้วรัฐมีหน้าที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเขาให้มันน้อยที่สุด แต่ต้องวางกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เรื่องความ fair และความเป็นเสรี แล้วไปคลุมกฎเกณฑ์ตรงนั้นให้เอกชนเขาทำกันไป ตรงนั้นที่เราไม่ได้ขาด แต่ว่าเราจะไปใส่ไว้ในเรื่องพื้นฐานก็ได้ครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

พรมิมล ๗/๔

นางกีระณา สุมาวงศ์ : ท่านประธานคะ ที่จริง คำว่า รักษาวินัยการเงินการคลัง มันรวมถึงการก่องหนี้สาธารณะด้วยใช่ไหมคะ คราวนี้อย่างคราวที่แล้ว ในเรื่อง mega infrastructure ตัวนั้น การที่ไปเอาเงินมาใช้โดยไม่ผ่าน สตง. หรือไม่ให้ใครมาดูแล หรือตรวจสอบได้ มันก็เป็น การผิดวินัยการเงินการคลัง การสร้างหนี้สาธารณะให้เกินกว่าความจำเป็นทำให้เกิดภาระ ต่อรัฐบาล ไม่ว่าจะตัวเอง รัฐบาลเขาเอง หรือรัฐบาลต่อไป ก็มีผลเหมือนกัน ซึ่งมีการพูดกันมาก ว่าคราวที่แล้วที่ยืมกันไปทำรถไฟ ทำถนนหนทาง เราบอกว่าเป็นการไม่รักษาวินัยการเงินการคลัง เพราะว่ามันก่องหนี้ มันเป็น big burden ให้กับรัฐบาลต่อไป แล้วลองคิดดูสิคะ ถ้าผ่านคราวที่แล้ว นั้นโดยที่ไม่ลุกขึ้นมาคัดค้าน ก็จะมีปัญหาว่าเราต้องเป็นหนี้ไป ลูกหลานเราเป็นหนี้ไป ๕๐ ปี ดอกเบี้ยก็แพงมากนะคะ แล้ว drawdown เอาทันทีไปตั้งที่หมื่นล้านบาท รวมทั้งโครงการน้ำ อันนั้นด้วย ไม่ใช่แต่เฉพาะทำถนนหนทางอย่างเดียว เพราะฉะนั้นพวกเราก็ลุกขึ้นมาคัดค้าน อันนี้ก็เป็นอย่างว่า ตรงนี้เราต้องผูกเอาไว้ ต้องเขียนเอาไว้ให้ชัดเจน เพราะเราต้องดูตัวเองด้วย ไม่ใช่หาเงินได้ สมมุติ x ล้านล้านบาท แต่ว่าไปเอาเป็น ๑๐ เท่า ๒๐ เท่า ผูกหนี้ไว้กับรัฐบาลอย่างนี้ คงลำบาก ขอขอบคุณค่ะ

ประธาน : เอาเศรษฐกิจออกสิ แล้วไปเขียนไว้ในนโยบาย ตรงนี้ต้องรักษาวินัย การการเงินการคลังเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของเรามีเสถียรภาพและมั่นคงเป็นหลักสำคัญครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เห็นด้วยกับท่านประธานครับ แล้วมาตรานี้จะนำไปสู่ การออก พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลัง งบประมาณต่อไปใช่ไหมครับ

ประธาน : ซึ่งข้างในเราจะต้องไปพูดถึงอีกที่ตอนตั้งงบประมาณ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ดีครับท่านประธาน ถ้าเหมือนบ้าน รัฐเป็นบ้าน แล้วก็ต้อง ดูแลเงินของเราใช่ไหมครับ อันนี้ถูกแล้วครับ เพราะว่า การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมนี้ ก็ให้ทางการเมืองเขาคิดเอา แล้วก็ไปใส่ในกรอบนั้น

ประธาน : อย่างมากที่เราจะไปบอกนั้น นโยบายก็บอกว่าต้องเสรีนะ อย่าผูกขาด

เลขานุการ : มาตรา ๕๖ รัฐต้องจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับ ในร่างมาตรา ๕๖ ในส่วนหน้าที่ ของปวงชนชาวไทยมีบัญญัติให้บุคคลมีหน้าที่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย รัฐก็ควรจะต้อง ปฏิบัติเหมือนกับประชาชนเหมือนกัน ในมาตรานี้น่าจะเพิ่ม รัฐต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

และกฎหมาย และต้องขจัด เพื่อที่จะให้รับกับหน้าที่ของประชาชนที่เราได้กำหนดไว้ในร่าง มาตรา ๕๐

ประธาน : มิได้ รัฐไม่มีตัวตน แต่กฎหมายคือรัฐออก คือรัฐมันเป็นนามธรรม ถ้าบอกรัฐบาลได้ แต่ว่ารัฐไม่ได้ เชิญอาจารย์อดมครับ

นายอดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมคิดว่าต้องเป็นเรื่องว่าต้องจัดระเบียบ หรือว่ามีมาตรการในการทำให้ระบบงานของรัฐมันเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ หรือว่าให้มันคำนึง ถึงเรื่องความถูกต้องอะไรต่าง ๆ โดยขจัดเรื่องการทุจริต คือมันต้องนำมาด้วยว่าให้ทำอะไร แล้วไปสู่การที่เราก็ต้องจัดการกับพวกการคอร์รัปชัน คือมันควรจะเริ่มจากว่าต้องทำอันนี้ ต้องดูแล ผมคิดอย่างนั้นนะครับ

ประธาน : ที่เขาเขียนไว้เป็นคล้าย ๆ ผลสุดท้ายที่ต้องการ โดยไม่บอกวิธี เพราะปล่อยวิธีให้รัฐไปคิด ซึ่งอาจจะไปเติมในแนวนโยบาย ในเรื่องวิธีอะไร รัฐพึงทำอย่างนั้น พึ่งทำอย่างนี้ แต่ว่าผลสุดท้ายก็ต้องขจัด แต่ว่าจะเขียนอะไรให้มันมีแนวเสียน้อย

เลขานุการ : ส่วนตัววิธีฝ่ายเลขานุการใส่ไว้ในมาตรา ๗๒ ครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ ถ้าดูมาตรา ๕๖ ประกอบมาตรา ๗๒ มันเหมือนกับว่ามาตรา ๕๖ มุ่งเฉพาะการทุจริตประพฤตินิยมชอบในวงราชการเท่านั้น เพราะ ว่ามาตรา ๗๒ ที่เขียนรับมันเป็นเรื่องการบริหารราชการ คราวนี้ผมไม่แน่ใจว่าหน้าที่ของรัฐต้อง เข้าไปดูผลการทุจริตประพฤตินิยมชอบ อย่างกรณีบริษัทมหาชนอะไรพวกนี้ที่มีการโกงกัน อะไรกัน สมมุติถ้ามีอย่างนั้น เราประสงค์จะให้เป็นที่หน้าที่ของรัฐที่เข้าไปดูแลด้วยไหมครับ เพราะว่าปกติรัฐ ต้องเข้าไปดูแล คือถ้าไม่ประสงค์ก็เขียนไปตรงนี้เลยว่าประพฤตินิยมชอบในวงราชการ คือเพิกเฉย เห็นมาตรานั้นที่มันรับกัน ที่ท่านเลขานุการเขียนไว้มันค่อนข้างจะเป็นเรื่องราชการ ก็เลยไม่แน่ใจ ว่าตกลงอันนี้ประสงค์เพียงแคในวงราชการ หรือประสงค์อะไรที่กว้างกว่านั้นครับ

ประธาน : คำว่า ทุกรูปแบบ จะให้หมายถึงอะไร

เลขานุการ : เอาฟอร์มตามที่เราไปตกลงกับ UN ไว้ นะครับ เพราะว่ามันมีทั้ง คนให้ คนรับ เพราะฉะนั้นส่วนนี้ที่จะนำมาทำได้ส่วนหนึ่งก็คือ ถ้าทำสัญญากับภาคเอกชนในการ ทำสัญญาอะไรต่าง ๆ ระบบสัญญาคุณธรรมซึ่งเขาเอามาใช้แล้ว ก็สามารถนำมา apply ได้ด้วย เพราะว่าเป็นมาตรการป้องกันและขจัดอย่างหนึ่งครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

พรภิมล ๗/๖

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ขออนุญาตท่านประธาน คือที่ท่านปรณบอก
มันเป็นเรื่องของกรณีสัญญาระหว่างรัฐกับเอกชน แต่คราวนี้บางทีกรณีที่เป็นบริษัทมหาชน
ถ้ามันโยงกันข้างในนั้น มันก็ต้องมีคนเข้าไปดูแล แล้วคนที่เข้าไปดูแล ก็คือรัฐนี่ละ

เลขานุการ : ก็คือ กลต. ครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ผมเห็นด้วยถ้าจะให้มันคลุมหมด เพียงแต่ถ้าให้มัน
คลุมหมด คำถามก็คือว่า มาตรการที่รับกัน เหนือมันมีอยู่คนเดียว อีกขาหนึ่งมันไม่มีครับ

ประธาน : เอาแคในวงราชการให้มันสำเร็จสักครึ่งหนึ่งก่อนดีไหมครับ เพราะว่า
ในส่วนภาคเอกชน ถ้ามันมาเกี่ยวกับราชการมันก็จะเป็นการทุจริตในวงราชการอยู่แล้ว แต่ถ้า
มันโยงกันเอง เขาก็มีผู้ถือหุ้นกับ กลต. เขาดูแลซึ่งก็ไม่จำเป็นต้องไปบังคับรัฐ แต่รัฐจะทำก็ได้
เราก็ไม่ได้ห้าม แต่ส่วนที่จะบังคับรัฐ ก็คือเอาเฉพาะในวงราชการเสียก่อน จะได้ไม่ต้องไปกังวล
เดี่ยวคนก็จะบอกว่ารัฐจะทำอย่างไร แค่ของรัฐเองก็ยังทั่วทุกหัวระแหง

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ ถ้าเราเต็มอย่างนี้มันจะพุ่มเพื่อยไปไหม
รัฐต้องใช้มาตรการทั้งปวงเพื่อจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ ผมรู้สึกว่ามันจะเข้มข้น
ว่าคุณต้องคิดถึงมาตรการต่าง ๆ ที่ฟังจะต้องทำ รัฐต้องใช้มาตรการทั้งปวงเพื่อจัดการทุจริต
และประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

ประธาน : เชิญครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ที่คุณภัทรพูดดิฉันเข้าใจว่าอาจจะ
รวมถึงมาตรการในการปลูกฝังจิตสำนึกของคนในสังคม สร้างค่านิยมที่รังเกียจคอร์รัปชัน zero tolerance
ไม่รับ อะไรต่าง ๆ มันจะทำให้มีหลายมิติของการจัดการคอร์รัปชัน แล้วก็น่าจะเป็นประโยชน์ เพราะว่า
จริง ๆ แล้วการคอร์รัปชันน้อยในประเทศที่เขามีคอร์รัปชันน้อย เพราะว่าประชาชนเขาไม่เอาด้วย
แล้วมีส่วนร่วม แต่สิ่งเหล่านี้มันไม่ได้เกิดขึ้นข้ามคืน ข้ามวัน เพราะว่าเขามีการลงทุนในการปลูกฝัง
จิตสำนึกและสร้างการรับรู้ของประชาชน ซึ่งขณะนี้รัฐบาลนี้ก็พยายามทำในมิตินี้ด้วย เรื่องมิติ
การป้องกัน เรื่องมิติการปลูกฝังจิตสำนึกการที่จะทำอย่างไรให้จัดการคอร์รัปชันไป มันก็จะทั้งรัฐ
ทั้งเอกชนก็จะมีน้อยลง ถ้าประชาชนรังเกียจคอร์รัปชัน เขาเรียกว่านโยบาย zero tolerance
ไม่รับเลยนะคะ เพราะมันก็มาจากการศึกษาในโรงเรียนอะไรต่ออะไรต่าง ๆ รวมทั้งรณรงค์ทางสื่อ

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ผมกลับเห็นว่าไม่มีคำว่า
ในวงราชการ น่าจะครอบคลุมดีกว่านะครับ เพราะว่าพัฒนาการในเรื่องการโกงมันซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ
แล้วเรามาเขียนเฉพาะวงราชการมันเหมือนจะไปจำกัดบทบาทของรัฐ แล้วผมคิดว่า boundary
ระหว่างเอกชนกับราชการนับวัน ๆ มันเบลอไปหมดแล้วครับ

ประธาน : มันไม่ได้จำกัด นี่คือน้ำที่เงาจะจาง ส่วนว่าการจัดการทุจริตของคนอื่น
ก็ไม่ได้ห้ามอะไรไม่ให้ทำ นี่เรากำลังจะเขียนหน้าที่กันนะครับ ถ้าถามว่าบริษัทที่เขาโกงกัน
รัฐจะลงไปยุ่งกับเขาด้วยไหม คำตอบก็คือ ไม่น่าจะลงไปยุ่งหรือก่อกวนกับเขาก็ไม่รู้เรื่อง
ทำให้เดือดร้อนเปล่า ๆ แต่ถ้าบริษัทนั้นมาโกงอยู่ในรัฐ คือมาให้สินบน นั่นมันรวมอยู่แล้ว
เพราะมันเกิดขึ้นในวงราชการ แต่ที่นี้ถ้าเราจะกำหนดหน้าที่ของรัฐให้ไปยุ่งกับการทุจริตในวงเอกชน
ที่เขาไม่เกี่ยวกับรัฐเลย เช่น ผู้จัดการแบงก์โกงกัน รัฐจะต้องไปหามาตรการเพื่อไม่ให้ผู้จัดการแบงก์
โกงแบงก์ ถ้าอยากทำก็ไปทำ ถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องทำ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ แต่บางครั้งเอกชนโกงกันมันมีผลกระทบต่อ
ต่อประชาชน รัฐก็ต้องจัดการใช้ไหมคะ

ประธาน : รัฐเขาก็มีหน้าที่รักษาความสงบอยู่แล้ว แต่ไม่ใช่หน้าที่ลงไปจัดการ
การทุจริตของเขา

นางจรี วิจิตรวาทการ : แต่เป็นหน้าที่ที่จะต้องดูแลผลกระทบต่อสังคม

ประธาน : ถ้ามันโกงกันก็เป็นความผิดฐานฉ้อโกง ก็เป็นเรื่องฉ้อโกงประชาชน
ความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน รัฐเขาก็มีมาตรการ ถ้าเราเขียนว่าใช้มาตรการทั้งปวงไปขจัด
การทุจริตในภาคเอกชนด้วย รัฐจะต้องสร้าง ป.ป.ช. เอกชนขึ้นมาอีกอันหนึ่ง ซึ่งมันไม่ใช่เรื่อง
หรือเปล่า วันหนึ่งไม่มีงานทำก็อาจจะไปทำได้ แต่ถ้าระหว่างที่งานยังมีเยอะอยู่ มันก็ไปทำทำไม

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ขออนุญาตอีกครั้งเพื่อมีคนถาม บางคนเขาก็คิดว่า
มันเป็นหน้าที่พื้นฐานของรัฐหรือเปล่าที่จะทำให้บ้านเมือง หรือสังคมของเราเป็นสังคมปลอดทุจริต
ปลอดคอร์รัปชัน เป็น clean society อย่างนี้

ประธาน : นั่นอย่างไรเราถึงได้เขียนว่าต้องสอนเด็กให้เป็นคนดี มีวินัย เราจะไป
ปลอดตรงโน้น แต่ว่าไม่ใช่หน้าที่ของรัฐที่จะเข้าไปสอดส่องว่าเสมือนบริษัท หรือแคชเชียร์บริษัท
มันจะโกงเจ้านายมันหรือไม่ ถ้ามันโกง มันเป็นฉ้อโกงก็เป็นฉ้อโกง เขาก็ไปจับมัน แต่ไม่ใช่เรื่อง
ของรัฐที่จะไปหามาตรการบอกต่อไปนี้ก็ต้องตั้งคณะกรรมการแล้วฉันเข้าไปดูด้วย ไม่ใช่ครับ

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

เว้นแต่ไม่มีอะไรจะทำแล้ว ประเทศมันเรียบร้อยดีอยากไปทำก็ไปทำ ก็ไม่ได้ห้าม แต่ถามว่า มันควรจะเป็นหน้าที่ของรัฐที่เขียนในรัฐธรรมนูญหรือไม่ที่จะเข้าไปจัดการทุจริตของภาคเอกชน มันก็ไม่เชิงครับ

นายสุพจน์ ไช่มุกด์ : ขอโทษครับ ถ้าเราเติมคำว่า ร่วมมือกับภาคเอกชน

ประธาน : ก็ไม่ได้ห้าม ร่วมมือได้ นี่เราจะกำหนดเป็นหน้าที่ของรัฐทีเดียวครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : อันนี้ผมลองคิดในกรอบที่ท่านอาจารย์เคยแนะนำไว้ว่า เราอยากจะทำให้มันมี dynamic ไป แล้วรัฐธรรมนูญมันมีชีวิตชีวา ถ้าเราเอาแค่ว่ารัฐต้องใช้ มาตรการทั้งปวงเพื่อจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ แค่นี้ลอย ๆ ผมว่าอันนี้มันจะมี dynamic อยู่ในรัฐธรรมนูญ ผมเห็นด้วยกับท่านอาจารย์ชาติชาย หลายกรณีที่เกิดขึ้น บริษัทเอ็นรอนอะไร ทั้งหลายมันเกิดขึ้นมา แล้วมันมีผลกระทบต่อสังคมจำนวนมาก แล้วรัฐจะต้องเข้าไปเยียวยา สิ่งเหล่านั้นแล้วก็แก้ไขโดยใช้วิธีการต่าง ๆ อาจจะไม่ถึงไปตั้งองค์กรใหม่ที่อาจารย์ว่านะครับ แต่ว่า ผลสุดท้ายเขาก็คงจะต้องไปออกมาตรการบางอย่าง ในตลาดหลักทรัพย์ ในโน้น ในนี้มันก็ไม่พ้นวิสัย ของรัฐที่จะต้องไปทำให้มันมีความสงบเรียบร้อยเกิดขึ้นในบ้านเมือง

ประธาน : นั่นเป็นหน้าที่ของรัฐตามข้อนี้ ความมั่นคงของชาติ การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนและความมั่นคงของชาติที่รัฐเข้าไป เพื่อรักษาความสงบทางเศรษฐกิจ และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ไม่ใช่รัฐเข้าไปเพื่อไปจัดการทุจริต แต่ว่าเมื่อเกิดการทุจริตมันก็ไป ดำเนินการสั่งโน่น สั่งนี่ ยุบบริษัทอย่างที่ทำกันแล้วด้วยหน้าที่อื่น ไม่ใช่หน้าที่การปราบปราม การทุจริต ที่นี้การปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบมันมีเฉพาะในวงราชการ เพราะการ ประพฤติมิชอบของเอกชนมันไม่มีหรือยกตัวอย่างเช่น รัฐบอกว่าเวลาจะซื้อของให้ไปสอบราคา ประกวดราคา ปรากฏว่าคุณสอบราคาแล้ว ราคา ๓๐,๐๐๐ บาท คุณเดินไปพอดีเจอของลดเหลือ ๒๐,๐๐๐ บาท คุณไปซื้อ ๒๐,๐๐๐ บาทถามว่าดีไหม คำตอบก็คือว่า คุณผิด เพราะ คุณประพฤติไม่ชอบ เพราะเนื่องจากคุณต้องสอบราคาถึงจะไปซื้อนั้น ๒๐,๐๐๐ บาท ป.ป.ช. เขาก็ไม่สนใจ แต่ถามว่าถ้าบริษัทไปเจออย่างนั้นซื้อ ๒๐,๐๐๐ บาท บอกนาย นายว่าอย่างไร รู้ไหมครับ คุณดีเยี่ยมผมให้โบนัสคุณ ถูกไหมครับ ถึงบริษัทจะมีข้อตกลง ข้อบังคับบอกว่า เวลาจะนั้นแกต้องไปสอบถามราคา ยื่นซองอะไร แต่พอไปซื้อยี่ห้อเดียวกัน ของใหม่ แล้วราคาถูกกว่าบริษัทมันให้รางวัล มันไม่ประพฤติไม่ชอบ แต่ของเราประพฤติไม่ชอบ มารวม สิ่งเหล่านี้ละคือประพฤติไม่ชอบ เพราะฉะนั้นเอกชนมันไม่มี เพราะฉะนั้น

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

เวลาที่เขียนตรงนี้ ควรจะใส่ไปด้วยว่าไม่ใช่วงราชการ ก็เพื่อจะได้เคลียร์เสียเลยว่หน้าที่ของรัฐ เฉพาะตรงนี้ แต่ว่าการปราบปรามทุจริตอย่างอื่นก็เป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป อันนี้อธิบายเขาได้

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ ในทางของกฎหมาย หรือว่าทางรัฐเอง เขียนอย่างนี้ผมว่าเข้าใจนะครับ แต่ที่นี้ถ้าเกิดสมมุติว่าเราเขียนเรื่องการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ แล้วส่วนหนึ่งเราให้ประชาชนมีหน้าที่ด้วยนะ ก่อนหน้านี้ ที่นี้ ของความรู้สึกที่ว่ามันเป็นเรื่องปัญหาสำคัญของสังคมแล้วต้องช่วยกันแก้ไขนั่นมันมีคุณค่ามากที่เราจะต้องใส่เข้าไปในรัฐธรรมนูญใช่ไหมครับ แล้วอย่างกรณีหลังสุดที่เกิดขึ้นเรื่องเหมืองทองที่ทางประเทศออสเตรเลีย ขอความร่วมมือมาทางรัฐบาลไทยมันทำให้เห็นว่าการทุจริตมันมีการทุจริตซับซ้อนมากขึ้นตั้งแต่การทุจริตในเชิงนโยบาย ทุจริตธรรมดาในวงการราชการจนถึงทุจริตข้ามชาติ แล้วก็ร่วมมือกัน ที่นี้ผมก็เลยคิดว่าถ้าเราเปิดมันกว้าง ๆ ตัดคำว่า ในวงราชการ ออก ก็คือว่ารัฐต้องใช้มาตรการทั้งปวงเพื่อจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผมว่าเปิดโอกาสให้มันมีการ dynamic ไป ทำตามสภาพการณ์ต่าง ๆ แล้วมันไม่ทิ้งพลังในสังคมด้วยว่า ในทางกฎหมายมันเป็นอย่างที่อาจารย์ว่า เป๊ะเลย แต่ในทางสังคมผมว่ารักษากำลังทางสังคมไว้ เปิดกว้างสักนิดหนึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ครับ

ประธาน : สังคมเกิดไปบอกว่าทำไมรัฐถึงไม่เข้าไปดูทุจริตในบางธนาคาร ในเมื่อเป็นหน้าที่

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

รชนีพร ๘/๑

นายสุภชัย ยาวะประภาส : ท่านประธานครับ เดี่ยวผมทิ้งเรื่องวาระการไว้หน้อย คือข้อก่อนหน้าที่เราใช้คำว่า กลไกและมาตรการ ข้อ ๕๕ นี้มาตรการหรือกลไก คือคำว่า กลไก จะหมายถึงหน่วยงานของรัฐหมายถึงอะไรด้วยอันนี้ไม่แน่ใจว่ามีทั้งกลไกมาตรการอะไรอย่างนี้จะดีกว่าหรือเปล่าครับ แล้วจะล๊อกกันกับก่อนหน้านี้ คราวนี้เรื่องของประพฤตินิยมชอบในวาระการผมลองนั่งนึกดูว่าถ้าเราไม่ใส่ในวาระการนี้ implication ของมันอย่างหนึ่ง ก็คือว่า ถ้าทำให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญอาจจะต้องมึงงานที่มาดูแล corruption ที่อยู่ในวงกว้างกว่านี้ หรือเปล่า แล้วก็ถ้าประเภทพวกซีโงหน้อยก็เลยไปตั้งให้หน่วยงานนี้ขึ้นมาแล้วมาคอยนั่งจับผิด ภาคเอกชนบอกวาก็ทำตามรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญเขาบอกให้ทำก็ทำแล้วก็ไปนั่งจับบริษัทโน้น บริษัทนั้นตรงนี้ว่าคุณโกง ๆ แล้วบอกที่ผมทำตามรัฐธรรมนูญหมดเลยอย่างนี้ก็น่ากลัว อีกแบบหนึ่ง ผมลองนึก scenario ขึ้นเฉย ๆ นะครับ

ประธาน : ผมถึงคิดว่าตรงนี้ถ้าเราจำกัดแต่เฉพาะในวาระการนี้แล้วแนวนโยบายแห่งรัฐอาจจะไปเขียนว่าสอนคนให้เกลียดชังการทุจริตอะไรก็ว่าไป แต่ว่าตัวนี้ที่ผมคิดว่าดีตรงที่ว่า เราจะมืองค์กรอิสระเรื่อง ป.ป.ช. ที่ผ่านมารัฐบาลชกจะเริ่มพูดเรื่องการปราบปรามการทุจริตไม่ใช่หน้าที่ของรัฐบาลเป็นเรื่องของ ป.ป.ช. ที่สร้างขึ้นมาก ตัวนั้นชกพูดมากขึ้น ๆ แล้วก็อันตรายจะมาถึงเลยกลายเป็นว่าฉันไม่มีหน้าที่ปราบปราม ฉันมีหน้าที่แต่จะโกงอย่างเดียว แล้ว ป.ป.ช. คุณมีหน้าที่ปราบปรามคุณจับฉันได้คุณก็เอาสิ แต่คุณจับไม่ได้ก็แล้วไปจะกลายเป็นอย่างนั้นไป เพราะฉะนั้นพอเราเขียนตรงนี้รัฐทั้งรัฐมีหน้าที่ในการปราบปรามการทุจริต ป.ป.ช. จะเป็นส่วนหนึ่งเท่านั้น เป็นกลไก รัฐเองจะต้องมีและใช้มาตรการนั้นผมคิดว่าตรงนี้ที่เขียนไว้ แต่ว่าวาระการนี้ผมว่าเอาไว้เถอะเพราะว่าจะได้จำกัดอยู่แต่เฉพาะนั้นก่อน แล้วส่วนตัวนโยบายแห่งรัฐอยากจะขยายอย่างไร ก็ค่อยไปขยาย เชิญครับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ดิฉันว่าถ้าจะคงไว้อย่างนี้เราจะต้องพยายามอธิบายให้สังคมได้เข้าใจ เพราะฉะนั้นไม่อย่างนั้นอาจจะมองว่าเราแคบเหลือเกิน แต่จริง ๆ แล้วรัฐเขาได้วางกติกาที่ไปเกี่ยวกับเอกชนไม่ให้โกงด้วย อย่างเช่น ถ้าสมมุติว่าคุณค้าหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ก็จะมี ก.ล.ต. มีอะไรต่าง ๆ ตลาดหลักทรัพย์เองรัฐก็มีการกำกับดูแลโดยการตั้งกรรมการเข้าไปกำกับดูแล เพราะฉะนั้นไม่ได้ตัดขาดจากกันเลยทีเดียว

ประธาน : นั่นไม่ใช่หน้าที่ในการป้องกันการทุจริต นั่นหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ที่รัฐจึงออกกฎหมายว่าคุณทำอย่างนี้ไม่ได้ ๆ คุณทำอย่างนี้ได้

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

ถ้าทำอย่างนี้ถูกจับ เพราะฉะนั้นเป็นอีกหน้าที่หนึ่ง แต่ว่าหน้าที่ของรัฐตรงนี้หมายถึงเฉพาะในวงราชการ ซึ่งทำให้ในที่สุดกระจายกันไปหมดเดี๋ยวนั้นไปหมดทุกหย่อมหญ้าเงินทองก็หายไป

นางจรี วิจิตรวาทการ : คือก็โอเคดิฉันไม่ได้ขัดข้องเพียงแต่จะขอให้ท่านประธานได้มีการอธิบายให้กับสังคมได้รับทราบ อาจจะเป็นคำเป็น template ออกมา เป็นคำอธิบายอะไรต่ออะไรเพราะว่าไม่อย่างนั้นจะเข้าใจยากก็จะรู้สึกว่าจะทำไมกำหนดขอบเขตแคบ

ประธาน : พวกเราก็ช่วยอธิบาย

นางจรี วิจิตรวาทการ : ก็ช่วยกันอธิบายแต่ที่ท่านประธานอธิบายได้ดี

ประธาน : อาจารย์อยู่ในคณะนั้นอยู่แล้ว

นางจรี วิจิตรวาทการ : ค่ะ

ประธาน : ก็ไปอธิบาย

นางจรี วิจิตรวาทการ : ค่ะ

ประธาน : แต่ว่าแล้วที่เฉพาะในวงราชการไม่ได้แปลว่าไม่กระทบเอกชนเพราะถามว่าเวลาโงกเกิดกันขึ้นอย่างไร ครั้งหนึ่งมาจากเอกชน เพราะฉะนั้นเอกชนก็จะถูกปราบเพราะอยู่ในวงราชการด้วย แต่ว่าถ้าระหว่างเอกชนเขาโงกกันเองเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะไปรักษาความสงบเรียบร้อยตรงนั้น เมื่อสักครู่อจารย์เชียรชัย

นายเชียรชัย ณ นคร : จะพยายามนั่งคิดอยู่แล้ว พอที่ท่านประธานพูดว่าถ้าเป็นเอกชนกันเองเป็นเรื่องของการรักษาความสงบเรียบร้อย คือถ้าอธิบายในมุมนั้นก็รับได้ครับคือเพียงแต่จะให้ผมเพียงแต่อยากจะเสริมนิดเดียวเท่านั้นเองว่าจริง ๆ แล้วในภาคเอกชนนี้ถ้าจะมีปัญหานี้ถ้าเกิดเป็นเรื่องของเอกชนซึ่งไม่ใช่บริษัทในตลาดหลักทรัพย์นี้ก็จะมีความหมายดูแลเป็นการทั่วไปอยู่ เช่น เรื่องฉ้อโกงหรืออะไร แต่ถ้าเป็นเรื่องของบริษัทมหาชนซึ่งเข้าอยู่ในตลาดหลักทรัพย์เองกลไกของตลาดเองของตัว ก.ล.ต. ของตลาดเองก็มีกลไกในการมาดูแลอยู่ถึงแม้ว่าจะไม่ได้พูดชัดเจนว่าเป็นเรื่องของทุจริต corruption แต่ว่าก็จะมีส่วนทำให้เกิดลักษณะของที่เรียกว่าเป็น corporate governance ซึ่งเป็น best practice ในทางสากลที่เขายอมรับอยู่ซึ่งจริง ๆ แล้วนี่ในกลไกในเรื่องของ best practice หรือว่า corporate governance ที่ควรจะเป็นบางครั้งก็จะคาบเกี่ยวไปในเรื่องของการกำกับในเรื่องของการประพฤติมิชอบ ซึ่งอาจจะไม่ถึงขั้นทุจริต แต่ว่าของตัวกรรมการบริษัทหรืออะไรพวกนี้ซึ่งบางทีผมเคยอ่านเจอบางทีมี

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

รัชนี้พร ๘/๓

หลายกรณีซึ่งอาจจะไม่ถึงขนาดเป็นเรื่องประพหุติมิชอบหรือทุจริตจริง ๆ แต่ว่าจะจะเป็น best practice ที่ไม่ดี เช่น อย่งของต่างประเทศเองบางที่ผู้จัดการที่กองทุนรวมซึ่งไปซื้อหุ้นของบริษัทต่าง ๆ นี่เสร็จแล้วนี่ตอนหลังก็เข้าไปนั่งเป็นบอร์ดเอง จริง ๆ แล้วผิดวัตถุประสงค์อย่างนี้ ก็จะเป็น practice ที่ไม่ดีก็จะมีกรออกกฎเกณฑ์ กติกาโดย ก.ล.ต. มาบอกว่าคุณห้ามทำอย่างโน้น อย่างนี้ อะไรอย่างนี้ซึ่งกลายเป็นว่าใช้เงินของชาวบ้านไปซื้อหุ้นเสร็จแล้วตัวเองเข้าไปนั่งเป็นบอร์ด แต่ว่าจริง ๆ แล้วที่อยากจะเรียนก็คือว่าคงจะเห็นด้วยกับที่ท่านอาจารย์เขียนว่าจริง ๆ แล้วควรจะจำกัดกรอบและอยู่ในวงของราชการไว้ก่อนดีกว่าเพราะว่าในส่วนของกลไกข้างนอกนี้ มีกลไกอื่นที่มาช่วยดูแลอยู่แล้วครับ

ประธาน : ทุกรูปแบบต้องเอาไว้ใหม่ ไม่ต้องกลไกทั้งปวงอยู่แล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานในหน้าที่ของประชาชนนี้ประชาชนนี้มีหน้าที่ต่อต้านการทุจริตและประพหุติมิชอบทุกรูปแบบในร่างมาตรา ๕๐ (๙) ส่วนอันนี้ตัดทุกรูปแบบเอาเฉพาะประพหุติมิชอบในวงราชการ

ประธาน : เดี่ยวค่อยไปตัดทุกรูปแบบ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ของประชาชนนี้ต้องทุกรูปแบบ

ประธาน : เดี่ยวค่อยไปตัดทุกรูปแบบไปเลย โทษ ๆ ก็แปลมาจากภาษาฝรั่ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือผมว่าที่เดิมตัวสีแดงเข้ามานี้ผมว่าเอาของเดิมง่าย ๆ ดีกว่าใหม่ครับ ก็สั้น ๆ ดีรัฐต้องจัดการทุจริตและประพหุติมิชอบในวงราชการ แต่จะขจัดอย่างไร จะมีมาตรการกลไกอะไรก็ไปว่ากัน

ประธาน : แล้วเมื่อสักครู่ใครให้เดิมละคุ้ยกันเสียก่อน แต่เดิมไว้ก่อนแล้วกัน วันหลังขัดขวางตาก็ค่อยมาตัดอย่างไรเราต้องมาดูกันอีกรอบหนึ่งอยู่ดีเพราะถ้าตัดไปตอนนี้ เดี่ยวตอนนั้นอยากเดิมแล้วลืมนไปแล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท : มาตรา ๕๐ (๙) ทุกรูปแบบนี้ยังเอาอยู่ใหม่ครับ

ประธาน : เดี่ยวค่อยไปตัดทีหลังดีกว่า แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ อันนี้ต้องเขียนมาตรานำใหม่ แต่ว่าเดิมเราเป็นแต่เพียงว่ามีไว้เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย คือไม่เป็นเหตุที่จะฟ้องร้อง แล้วตอนหลังพอเปลี่ยนไปเปลี่ยนมาเพี้ยนไปหมดไปบังคับเข้าที่นี้ต่อไปนี้ต้องกลับมาที่เดิมคือต้องเขียนว่าไม่เป็นเหตุฟ้องร้องแต่ว่าควรจะเขียนอะไรสักอันหนึ่ง

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

เพื่อให้ประชาชนเริ่ม educate ว่าที่เขียนเอาไว้แล้วแปลว่ารัฐบาลจะทำอะไรขัดต่อแนวนโยบายแห่งรัฐนี้ไม่ได้ทำมากกว่านี้ได้ ทำบ้างก็ได้ ทำบางส่วนได้ แต่ถึงขนาดขัดไม่ได้ เช่น เราบอกว่าเศรษฐกิจต้องเป็นเศรษฐกิจเสรี รัฐจะบอกว่าต่อไปนโยบายของรัฐบาลนี้จะผูกขาดตัดตอนอย่างนี้ไม่ได้เลยฟังได้ เพราะฉะนั้นที่ว่าฟังไม่ได้หมายถึงว่าฟังบังคับให้ทำไม่ได้ แต่ฟังว่าขัดต่อแนวนโยบายแห่งรัฐนี้ได้อันนี้ต้องเข้าใจให้ตรงกันเวลาไปอธิบายจะได้อธิบายกันได้ถูก ที่นี้ตรงนี้เราจะต้องเขียนมาตราบำแบบเดียวกับเมื่อสักครู่นี้ คราวนี้ที่เขียนมาทั้งหมดนี้รวมพวกที่สิทธิเสรีภาพที่เราตัด ๆ ไป อีกอันหนึ่งที่เมื่อสักครู่เราว่าจะยกมาคือเรื่องคุ้มครองผู้บริโภค รัฐพึงส่งเสริมให้ผู้บริโภคจัดให้มีองค์กรของตนเองในการดูแลคุ้มครองผู้บริโภคด้วยกันเองอะไรอย่างนี้ทำนองนั้นเขียนตรงนั้น แล้วเพื่อว่าจะได้ใช้ถ้าเขารวมตัวกันติดจะออกกฎหมายเขาก็จะได้ไปออกกฎหมาย ถ้าไม่ต้องไปออกกฎหมายก็แล้วไป แต่ว่าเขาคิดไม่ค่อยเป็นว่าเขาเคยเอามาให้ดูแล้วพอสร้างไปสร้างมากลายเป็นองค์กรของรัฐแล้วก็จะแบบเดียวกับตอนนั้น หนังสือพิมพ์เหมือนกันพอจะไปเอาเงินรัฐมาก็ทำท่าจะเป็นองค์กรของรัฐ ป.ป.ช. จะเข้ามาสอบ สตง. จะเข้ามาสอบก็จะลำบาก เชิญครับ

นายเกียรติชัย ฌ นคร : ท่านประธานครับ เรื่องคุ้มครองผู้บริโภคนี้ผมมีความคิดก็คือถ้าเขียนนี้อาจจะต้องเหมือนกับเป็นลักษณะของการส่งเสริมให้มีองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคที่หลากหลาย ไม่ใช่เป็นลักษณะอย่างองค์กรอิสระที่เรียกร้องกัน คือผมไม่ค่อยเห็นด้วยกับการตั้งองค์กรอิสระลักษณะทำนองนี้เพราะว่าสุดท้ายไปทางแนวคิดที่ทำมาก็เหมือนกับไปซ้ำซ้อนกับองค์กรคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคของรัฐ เพราะฉะนั้นจริง ๆ แล้วตัวกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคเองนี้เขาก็เปิดโอกาสให้ผู้บริโภครวมตัวกันเป็นสมาคม เป็นมูลนิธิอะไรพวกนี้เพื่อที่จะได้มีสิทธิฟ้องร้องแทนสมาชิกแทนกลุ่มของตัวเอง แต่ว่าในทางปฏิบัติตั้งแต่มีกฎหมายมาผมเข้าใจว่ามีแค่มูลนิธิหรือสมาคมอยู่แค่ ๑ แห่ง หรือ ๒ แห่งเท่านั้นเองที่ได้รับการรับรองให้ทำอย่างนั้นได้ ซึ่งจริง ๆ แล้วถ้าจะกระตุ้นผมคิดว่ากระตุ้นให้คนนี้แต่ละคน แต่ละกลุ่มไปรวมตัวกันแล้วก็ปกป้องสิทธิของตัวเองผมคิดว่าอาจจะดีกว่าที่จะไปเขียน แล้วก็ทำให้เกิดความรู้สึกว่าเราสนับสนุนเรื่องขององค์กรอิสระคุ้มครองผู้บริโภคในรูปแบบที่เคยเสนอคิดไว้อย่างนั้น

ประธาน : ไม่ที่พูดเมื่อสักครู่ไม่ใช่องค์กรอิสระ ส่งเสริมสนับสนุนให้เขาสามารถจัดตั้งองค์กรของเขาขึ้นมาได้ก็เพียงแต่เท่านั้น แต่ที่เขาจะเรียกร้องให้ตั้งเป็นองค์กรอิสระนี้ก็แล้วของรัฐไปตั้งซ้อนกันมาทำไม พรุ่งนี้ก็จะมีการประชุมแม่น้ำ ๕ สาย เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

รัชนีพร ๘/๕

ที่ห้องประชุมสภา แล้วก็เขาก็จัดที่นั่งไว้สำหรับกรรมการทุกท่านอยู่รู้สึกจะอยู่แถวหน้าสุดใช้ไหม
ข้างหน้า ข้างหน้าสุดเพื่อที่จะได้รับฟังนายกรัฐมนตรีท่านจะมาแถลงพวกเราก็ไปฟังกันก็แล้วกัน

อีกอันหนึ่ง ก็คือว่าในการประชุมของคณะอนุกรรมการทั้งนิติบัญญัติ และบริหารนี้
ฝ่ายเลขานุการช่วยเอาตารางมาแจกกรรมการหน่อยได้ไหม เพราะว่ากรรมการท่านไหนว่าง
แล้วรู้จะได้เข้าไปรับฟังหรือไปแสดงความคิดเห็นได้เพราะเราไม่ได้จำกัดกันอยู่แล้ว ใครว่างไปฟัง
จะได้ช่วยกันออกความคิดเห็นหลาย ๆ เสียง เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ท่านประธานครับต่อเนื่องกันนิดเดียวผมขออนุญาต
ท่านอภิชาตด้วยถ้าได้ห้องประชุมที่ใหญ่กว่านี้หน่อยก็ดีของบริหาร เพราะว่าตอนนี้ไม่ค่อย
พอแล้วครับ

ประธาน : ตอนเช้านี้ใช้ไหม

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ครับ

ประธาน : ก็เช้าก็ใช้ที่นี่เลยสิ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ถ้าได้ห้องใหญ่ ๆ หน่อยจะได้มีคนเยอะหน่อยครับ

ประธาน : ห้องนี้เลยได้ เข้า ๆ ก็ใช้ได้ใช้ไหมไม่มีใครใช้อยู่แล้ว เพียงแต่ว่า
อย่าไปเอากระดาษของใครที่วางอยู่บนโต๊ะผลอดติดมือไปก็แล้วกัน คือใช้ที่นอนก็ได้หันหน้ากัน
มากก็ได้ แล้วทางโน้นก็ใช้ไมโครโฟนได้เหมือนกันใช้ไหม มีอะไรอีกที่จะต้องเรียนกรรมการ เชิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตให้ฝ่ายเลขานุการเขาแจ้ง
เป็น SMS ตอนเช้าก็ได้ นะครับ เพราะว่าตอนนี้เราจะได้รับแจ้งเฉพาะส่วนที่เราเกี่ยวข้อง แต่ถ้าว่า
แจ้งหมดว่าทุกคนได้รับแจ้งว่ามีอันนี้ ๆ แล้วสนใจอันไหนไปเข้าผมว่าก็จะสะดวกครับ

ประธาน : บอกฝ่ายเลขานุการของแต่ละคณะอนุกรรมการ เดี่ยวพรุ่งนี้ก็บอก
แต่งกายสากล แต่ของอาจารย์อมรายนั้นเขาก็ถือว่าสากลถูกโฉลกรัฐบาลอยู่แล้ว

นายอภิชาต สุขัคคานนท์ : ท่านประธานครับ ผมเรียนขออนุญาตครับ เรียนที่
ประชุมว่าการชี้แจงของคณะผม คณะที่ ๒ โครงสร้างบริหารนี้ขอเป็นวันอังคารที่จะถึงเราตกลง
กันไว้แล้วครับ ขอขอบคุณครับ วันจันทร์นี้มีการประชุมครั้งสุดท้ายครับ

ประธาน : วันจันทร์ตอนเช้าใช้ไหมประชุม

นายอภิชาต สุขัคคานนท์ : เป็นตอนเช้า นะครับ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

รัชนี้พร ๘/๖

วันอังคารที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘

ประธาน : วันนี้เอาเท่านี้ ไปนั่งฟังเฉย ๆ แล้วก็มีความสงสัยด้วยก็ไปร่วมกินกิน
สมาชิกอื่น ๆ เขาทำความคุ้นเคยกัน

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ท่านครับ ถ้าสื่อเขาอยากเข้าฟังก็คงจะแบบเดียวกับ
ของท่านประพันธ์นะครับ ผมขออนุญาตไว้ให้สื่อเข้าฟัง

ประธาน : ได้

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : ถ้าเป็นตอนเช้าเราอยู่ทางโน้นครับ

ประธาน : เขาอยากฟังอยู่แล้ว ปัญหาว่าข้อย่อยเรื่องแรกเสร็จหรือยังถึง
วันจันทร์หน้าบอกให้เขามาฟังที่นี่เลยก็ได้แต่ว่าพวกอนุกรรมการก็จะได้คุยกันได้สะดวกหรือจะให้
เขาฟัง ไม่ใช่ที่นี่เหมือนกับวันนั้น

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ : เหมือนท่านประพันธ์สื่อก็มานั่งฟังในนี้มานั่งตอนนั้น
หลังห้อง ขอเป็นวันอังคาร วันจันทร์เราจะประชุมครั้งสุดท้ายครับ ตอนนี้อยู่ที่กระทู้ก็เข้าช่วยผม
แล้วท่านประธานครับ

ประธาน : ก็อย่างที่ว่าเป็นคือใครว่างก็เข้าไปช่วยกัน ขอบพระคุณครับ วันนี้
เอาเท่านี้ครับ ขอปิดการประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๔๐ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๔

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข